

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Практикум

Чернівці
2020

УДК 657(075.8)
М58

*Друкується за ухвалою вченої ради економічного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(Протокол №3 від 27.10.2020 р.)*

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: практикум /
М58 укл. Ковальчук Т.М., Танасієва М.М. Чернівці , 2020. 144 с.

Практикум підготовлено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку», яку включено до Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Облік і оподаткування». Практикум дозволить здобувачам вищої освіти реалізувати та закріпити теоретичні знання з МСБО в процесі виконання відповідних практичних завдань, виробничих ситуацій і тестових завдань; отримати навички застосування МСБО і навчатися приймати адекватні управлінські рішення; поглибити свою професійну підготовку ведення бухгалтерського обліку.

Практикум призначений для аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» .

УДК 657(075.8)

ЗМІСТ

Вступ	4
Модуль 1. «Основні принципи, структура та подання МСФЗ»	5
Тема 1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, їх розробка та впровадження	5
Тема 2. Основні форми фінансової звітності за МСФЗ	14
Тема 3. Подання фінансової звітності за МСФЗ	34
Тема 4. Облік довгострокових активів за МСБО	46
Тема 5. Облік поточних активів за МСБО	58
Модуль 2. «Підготовка та визначення основних елементів фінансових звітів згідно з міжнародними стандартами»	69
Тема 6. Забезпечення, непередбачені зобов'язання й активи, виплати працівникам та програми пенсійного забезпечення	69
Тема 7. Фінансові інструменти та платіж на основі акцій	89
Тема 8. Облік доходів, витрат і податку на прибуток	101
Тема 9. Зв'язані сторони і консолідована звітність	113
Рекомендована література	126
Додатки	128

ВСТУП

Євроінтеграційні процеси, що тривають в Україні надають можливості виходу вітчизняних компаній на світовий ринок. Застосування Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності забезпечує зрозумілість, доступність та надійність інформаційної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності для інших суб'єктів міжнародного валютного ринку. Тому для усунення економічних та торговельних бар'єрів й активізації надходження іноземних інвестицій важливо будувати систему обліку та складання фінансової звітності, як основного засобу ведення міжнародного бізнесу, на вимогах МСБО. Все це вимагає підготовки висококваліфікованих кадрів зі спеціальності облік і оподаткування, які б мали змогу забезпечити розробку та (або) трансформацію системи обліку та звітності з національних до міжнародних стандартів. Цей факт зумовлює потребу ґрунтовних знань особливостей та сфери застосування МСБО та належної організації бухгалтерського обліку вітчизняних суб'єктів господарювання згідно їхніх вимог.

Мета навчальної дисципліни (МСБО): засвоєння теоретичних основ міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності, вироблення практичних навичок ведення обліку і складання фінансової звітності відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Пререквізити. Вивчення навчальної дисципліни «МСБО» базується на засвоєнні знань з таких навчальних дисциплін «Бухгалтерський облік (теорія)», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Фінансовий облік», «Фінансова звітність», «Управлінський облік», «Аудит». Для підвищення ефективності вивчення навчальної дисципліни «МСБО» студенту пропонуються такі вибіркові дисципліни: «Облікова політика», «Облік і оподаткування на підприємствах малого бізнесу», «Нормативне регулювання обліку і аудиту».

Результати навчання: компетентності, які забезпечує навчальна дисципліна «МСБО» відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»:

а) загальні компетентності: ЗК 1. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння і застосування набутих знань. ЗК 7. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в широкому діапазоні практичної роботи за фахом та повсякденному житті. ЗК 14. Відповідально ставитись до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

б) фахові компетентності: ФК 15. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Очікувані програмні результати після вивчення студентами навчальної дисципліни «МСБО» відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»: ПРН 9. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПРН 17. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування.

МОДУЛЬ 1. «ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ, СТРУКТУРА ТА ПОДАННЯ МСФЗ»

Тема 1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, їх розробка та впровадження

Після вивчення теми 1 студент повинен знати:

- мету міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- переваги застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- сутність та структуру Концептуальної основи бухгалтерського обліку;
- класифікацію користувачів облікової інформації та їх інформаційні потреби;
- якісні характеристики фінансових звітів;
- принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- організації, які займаються розробкою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- процес розробки міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- сутність, значення та сферу застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Після вивчення теми 1. студент повинен уміти:

- визначити значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в світовому просторі;
- охарактеризувати організації, які займаються розробкою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- розкривати стадії розробки міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- охарактеризувати структуру Концептуальної основи бухгалтерського обліку;
- охарактеризувати сферу діяльності Постійного комітету з тлумачень.

Семінар-дискусія: Розробка та впровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Мета та шляхи гармонізації міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.***
- 2. Організація діяльності ради міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.***

3. *Процес розробки міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.*
4. *Сутність та значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.*
5. *Структура та сутність Концептуальної основи бухгалтерського обліку.*
6. *Основні завдання міжнародних організацій бухгалтерського обліку.*
7. *Діяльність Постійного комітету з тлумачень.*

Доповнення

Реферативні виступи на теми:

1. Поняття про стандарти бухгалтерського обліку та необхідність їх використання в бухгалтерській практиці.
2. Формування та розвиток міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
3. Розвиток міжнародного бізнесу і розвиток міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
4. Використання МСБО у практиці бухгалтерського обліку підприємств України.
5. Перспективи і можливості переходу України на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.
6. Історія створення та трансформація організаційно-правових форм існування РМСБО та її попередників.
7. Управлінська структура Ради МСФЗ згідно з останніми змінами до його Конституції 2010 року.
8. Поняття та концепції легітимності глобального приватного управління.
9. Проблеми легітимності РМСБО пов'язані з недостатньою географічною збалансованістю представлення, фінансуванням та демократичною легітимністю (підзвітністю).

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Яка мета та шляхи гармонізації фінансової звітності?
2. Організація діяльності комітету МСБО.
3. Який процес розробки МСБО.
4. Розкрийте сутність та значення МСБО.
5. Охарактеризуйте структуру та сутність Концептуальної основи складання та подання фінансової звітності.
6. Висвітліть основні завдання міжнародних організацій бухгалтерського обліку.
7. Обґрунтуйте зв'язок між стандартизацією та уніфікацією.
8. Розкрийте основні напрямки діяльності Постійного комітету з тлумачень.

9. Порівняльний аналіз П(С)БО та МСБО, проведіть основні паралелі.
10. Розкрийте сутність та актуальність гармонізації бухгалтерського обліку.
11. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (фінансової звітності) та їхнє призначення.
12. Загальна характеристика міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (фінансової звітності).
13. Професійні організації, що займаються розробкою МСБО та МСФЗ.
14. Організація та принципи діяльності РМСБО.
15. Основні причини переходу України на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (фінансової звітності).
16. Суб'єкти і об'єкти гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
17. Тлумачення до МСБО (МСФЗ).

ТЕСТИ

Тест 1. Комітет з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку був створений в:

- а) 1973 р.;
- б) 1980 р.;
- в) 1993 р.;
- г) 1991 р.;
- д) 1982 р.

Тест 2. Комітет з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку був створений з метою:

- а) формування, видання та вдосконалення в інтересах суспільства стандартів бухгалтерського обліку;
- б) забезпечення гармонізації фінансової звітності і формування стандартів;
- в) сприяння прийняття стандартів;
- г) своєчасного розгляду питань, які виникають у практиці застосування МСБО;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 3. Основними перевагами застосування МСБО є:

- а) забезпечення зіставності звітності різних організацій, незалежно від того, резидентом якої країни вони є і на якій території здійснюють господарську діяльність;
- б) можливість отримання необхідної інформації для прийняття управлінських рішень;
- в) престижність, більша довіра з боку потенційних партнерів, прозорість та надійність інформації;

- г) формування, видання та вдосконалення в інтересах суспільства стандартів бухгалтерського обліку;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 4. Концептуальна основа – це:

- а) система поглядів на певні господарські явища;
- б) спосіб тлумачення економічних подій;
- в) розуміння теорії;
- г) виклад концепцій, на яких ґрунтується фінансова звітність загального призначення;
- д) проект викладу принципів.

Тест 5. Міжнародні стандарти фінансової звітності розроблені з метою:

- а) забезпечення зі ставності фінансової звітності підприємств у всьому світі;
- б) доступності сприйняття фінансової звітності підприємств зовнішнім користувачам з різних країн;
- в) формування показників фінансової звітності будь-якого підприємства;
- г) відповіді а,б;
- д) забезпечення гармонізації фінансової звітності і формування стандартів.

Тест 6. Методологія бухгалтерського обліку за МСБО визначається:

- а) безпосередньо міжнародними стандартами бухгалтерського обліку;
- б) концептуальною основою МСБО;
- в) тлумаченнями;
- г) постулатами;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 7. В якому році створена Міжнародна Дорадча Рада:

- а) 1997 р.;
- б) 1995 р.;
- в) 2001 р.;
- г) 1998 р.;
- д) 1998 р.

Тест 8. Інформація є доречною, якщо:

- а) впливає на економічні рішення користувачів фінансової звітності шляхом надання допомоги в оцінці минулих, теперішніх і майбутніх подій або дозволяє їм виправити допущені помилки;
- б) не містить суттєвих помилок та вільна від упередженості користувачів фінансової звітності;
- в) правдиво відображає господарські операції;
- г) є нейтральною;
- д) є доступною.

Тест 9. Які існують стадії розробки МСБО:

- а) проект викладу принципів;
- б) первісне дослідження;

- в) виклад принципів;
- г) проект МСБО;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 10. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку використовуються:

- а) як основа національних вимог до бухгалтерського обліку в багатьох країнах світу;
- б) як міжнародний базовий підхід тими країнами, які розробляють свої власні вимоги;
- в) фондовими біржами, які вимагають або дозволяють іноземним емітентам подавати фінансові звіти згідно з МСБО;
- г) регулюючими органами, які вимагають або дозволяють іноземним емітентам подавати фінансові звіти згідно з МСБО;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 11. Концептуальна основа складання та представлення фінансових звітів:

- а) має перевагу над положеннями МСФЗ;
- б) має суттєві розбіжності з нормами стандартів;
- в) не має переваги над положеннями МСФЗ;
- г) є рівнозначною тлумаченням Комітету з інтерпретацій міжнародної фінансової звітності;
- д) є тотожною, щодо свого змісту з МСФЗ 1.

Тест 12. Якість інформації, яка дає користувачам сприймати її значення це – ...

- а) доречність;
- б) зрозумілість;
- в) своєчасність;
- г) достовірність;
- д) повнота.

Тест 13. При складанні звітності необхідно дотримуватись:

- а) припущення безперервної діяльності;
- б) принципу нарахування і відповідності доходів і витрат;
- в) послідовності подання інформації;
- г) періодичності подання інформації;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 14. Можливість користувачів звітності порівнювати фінансові звіти з попередніми періодами – це ...:

- а) зіставність інформації;
- б) принцип нарахування і відповідності доходів та витрат;
- в) послідовність подання інформації;
- г) періодичності подання інформації;
- д) припущення безперервної діяльності.

Тест 15. Припущення про безперервність діяльності – це:

- а) припущення про те, що підприємство здатне продовжувати свою діяльність і не буде найближчим часом ліквідоване;
- б) припущення про зведення до мінімуму ризику зміни величини майбутніх надходжень і платежів грошових коштів;
- в) припущення безперервної роботи всіх основних засобів протягом року після звітної дати;
- г) припущення про відповідність нарахування й відповідності доходів та витрат діяльності підприємства;
- д) припущення того, що працівник, який виходить на пенсію, протягом всієї своєї робочої кар'єри має безперервний стаж.

Тест 16. Основними якісними характеристиками фінансової звітності відповідно до Концептуальної основи є:

- а) нейтральність, вільність від помилок, суттєвість, повнота;
- б) зрозумілість, доречність, достовірність, зіставність;
- в) нейтральність, превалювання сутності над формою, суттєвість;
- г) превалювання сутності над формою, повнота, обачність;
- д) повнота, обачність, доречність, нейтральність.

Тест 17. В процесі первісного дослідження Керівний комітет:

- а) визначає всі питання пов'язані з темою стандарту;
- б) розглядає застосування Концептуальної основи КМСБО щодо визначених питань;
- в) вивчає регіональні та національні вимоги та практику щодо облікових підходів, які є доречними;
- г) розглядає питання, які виникають у практиці застосування МСБО;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 18. Скільки існує МСБО та МСФЗ:

- а) 39;
- б) 41;
- в) 20;
- г) 36;
- д) 43.

Тест 19. До користувачів фінансової звітності належать:

- а) існуючі і потенційні інвестори;
- б) постачальники та інші кредитори;
- в) громадськість;
- г) працівники суб'єкта господарювання;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 20. Метою фінансової звітності є:

- а) надання інформації про фінансовий стан та зміни у фінансовому стані підприємства, яка є корисною для широкого кола користувачів у прийнятті ними економічних рішень;

- б) результати діяльності;
- в) рух грошових коштів підприємства;
- г) рух власного капіталу підприємства;
- д) всі відповіді вірні.

Виробнича ситуація 1.1

Необхідно: розподілити користувачів на внутрішніх та зовнішніх. Дані для виконання:

Позикодавці, банківські установи, існуючі та потенційні інвестори та кредитори, постачальники, покупці, управлінський персонал, менеджери підприємства, уряд та урядові установи, керівник підприємства, начальник цеху, соціальні фонди, аудиторські компанії, громадськість.

Виробнича ситуація 1.2

Необхідно: розподілити користувачів на 3 групи (з прямим фінансовим інтересом; з непрямим фінансовим інтересом та без фінансового інтересу). Дані для виконання:

Позикодавці, банківські установи, існуючі та потенційні інвестори та кредитори, постачальники, покупці, управлінський персонал, менеджери підприємства, уряд та урядові установи, керівник підприємства, начальник цеху, соціальні фонди, аудиторські компанії, громадськість.

Виробнича ситуація 1.3

Необхідно: Знайти відповідь між назвою якісної характеристики та її змістом, для чого проставити ліворуч від номера відповідну літеру.

Якісна характеристика	Зміст
1. Зрозумілість	А. Здатність інформації впливати на рішення, що приймаються на її основі.
2. Доречність	Б. Інформація не містить помилок та перекручень, які можуть вплинути на прийняття рішень.
3. Достовірність	В. Інформація характеризується можливістю користувачів порівнювати дані фінансових звітів за різні періоди, або фінансові звіти різних підприємств.
4. Зіставність	Г. Якість інформації, яка дає можливість користувачам сприймати її значення.

Виробнича ситуація 1.4

Необхідно: Знайти відповідь між принципом бухгалтерського обліку та його змістом.

Принцип бухгалтерського обліку	Зміст
1. Облікової одиниці	А. Вигоди, отримані від інформації, повинні перевищувати витрати на її надання.
2. Подвійності	Б. Інформація, яка міститься у фінансових звітах, є неупередженою і в результаті відбору або викладу вона впливає на прийняття рішення або на судження з метою досягнення заздалегідь визначеного результату.
3. Грошового вимірника	В. Результати операцій визнаються, коли вони відбуваються, а не тоді, коли утримуються або сплачуються грошові кошти і відображаються в облікових регістрах та фінансовій звітності тих періодів, до яких вони належать.
4. Суттєвості інформації	Г. Інформацію, яка повинна правдиво відображати операції, слід розкривати відповідно до сутності та економічної реальності, а не лише виходячи з юридичної форми.
5. Безперервності	Д. Базується на припущенні, що сума ресурсів підприємства не може бути більшою або меншою його зобов'язань та капіталу.
6. Нейтральності	Ж. Інформація, представлена у фінансових звітах, була повною в межах суттєвості та витрат, пов'язаних із її отриманням.
7. Превалювання сутності над формою	З. Передбачається діяльність фірми протягом такого періоду, щоб виплатити всю існуючу заборгованість, яка виникає в процесі бізнесу.
8. Погодження вигод і витрат	І. Фінансова звітність відображала відповідну інформацію за попередні періоди.
9. Повноти відображення інформації	Ї. Підприємство розглядається як юридична особа, яка відокремлена від власників – фізичних осіб.
10.Періодичності	И. Факти, що приводяться в бухгалтерських звітах, завжди мають грошову оцінку.

Глосарій

Принцип безперервності – підприємство, як правило, розглядається як діюче, тобто таке, що продовжуватиме свою діяльність в недалекому майбутньому. Припускається, що підприємство не має ні наміру, ні необхідності ліквідувати або суттєво скоротити свою діяльність.

Визнання статті – це процес опису, оцінки та включення до фінансового звіту певної статті.

Принцип відповідності доходів і витрат – витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки на основі безпосереднього зв'язку між понесеними витратами та заробленим доходом від конкретних статей. Цей процес

передбачає одночасне або комбіноване визнання доходів та витрат, які виникають безпосередньо та разом у результаті одних і тих же операцій або інших подій. Проте застосування концепції відповідності не дозволяє визнання статей у балансі, які не відповідають визначенню активів чи зобов'язань.

Доречність – інформація є доречною, якщо вона впливає на економічні рішення користувачів шляхом надання допомоги в оцінці ними минулих, нинішніх чи майбутніх подій або ж вона допомагає їм підтвердити чи виправити їх минулі оцінки.

Достовірність – інформація має якість достовірності, коли вона вільна від суттєвих помилок та упередженості і користувачі можуть покластися на неї тою мірою, якою вона відображає або, як очікується, буде відображати дійсний стан справ.

Зіставність – можливість користувачів звітності порівнювати фінансові звіти підприємства за різні періоди та різних підприємств.

Зрозумілість – інформації, що подається у фінансових звітах, має якість зрозумілості, якщо вона є вичерпною для користувачів, які мають відповідні знання з бізнесу, економічної діяльності та бухгалтерського обліку і прагнуть вивчати інформацію з достатньою ретельністю.

Концептуальна основа – виклад концепцій, на яких ґрунтується фінансова звітність загального призначення.

Користувачі звітності – фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень.

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку – система принципів, методів та процедур ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності.

Нейтральність – неупередженість інформації, яка міститься у фінансових звітах.

Обачність – дотримання певної обережності при формуванні судження, необхідного при оцінці за умов непевності, таким чином, щоб активи або дохід не були завищені, а зобов'язання чи витрати занижені.

Оцінка – процес визначення грошових сум, за якими мають визнаватися і відображатися елементи фінансових звітів у балансі та в звіті про прибутки й збитки.

Превалювання сутності над формою – принцип, згідно з яким операції та інші події обліковуються і розкриваються відповідно до їх сутності та економічної реальності, а не лише виходячи з їх юридичної форми.

Принцип нарахування – результати операцій та інших подій визнаються, коли вони відбуваються (а не тоді, коли отримуються або сплачуються грошові кошти або їх еквіваленти), і вони відображаються в бухгалтерських реєстрах і наводяться у фінансових звітах тих періодів, до яких вони відносяться.

Принцип подвійності – базується на припущенні, що сума ресурсів підприємства не може бути більшою або меншою його зобов'язань та капіталу.

Нейтральність – досягається в бухгалтерському обліку за рахунок того, що інформація, яка міститься у фінансових звітах, є неупередженою і в результаті відбору або викладу вона впливає на прийняття рішення або на судження з метою досягнення заздалегідь визначеного результату.

Принцип суттєвості інформації – суттєвою є корисна інформація, яка може впливати на прийняття рішень користувачів. Суттєвість залежить від обсягу статті та помилки, допущені за певних обставин у зв'язку з пропуском чи неправильним відображенням.

Суттєвість – інформація є суттєвою, якщо її пропуск або неправильне відображення може вплинути на економічні рішення користувачів, прийняті на основі фінансових звітів.

Тема 2. Основні форми фінансової звітності за МСФЗ

Після вивчення теми 2 студент повинен знати:

- призначення та склад фінансової звітності;
- структуру і зміст бухгалтерського балансу відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності»;
- елементи балансу, їх визнання та оцінку;
- формати Бухгалтерського балансу;
- структуру та зміст Звіту про прибутки та збитки;
- формати Звіту про прибутки та збитки;
- структуру та зміст Звіту про зміни у власному капіталі;
- структуру та зміст Звіту про рух грошових коштів відповідно до МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»;
- склад Приміток до фінансових звітів.

Після вивчення теми 2 студент повинен уміти:

- складати бухгалтерський баланс відповідно до вимог МСБО 1 «Подання фінансової звітності» за горизонтальною та вертикальною формами;
- складати бухгалтерський баланс по мірі зростання ліквідності та навпаки; складати Звіт про прибутки та збитки на функціональній основі та за елементами витрат;
- складати одноступеневий та багатоступеневий Звіт про прибутки та збитки;
- складати Звіт про рух грошових коштів відповідно до вимог МСБО 7 та групувати статті за видами діяльності.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. *Основні форми фінансової звітності згідно МСБО.*
2. *Мета фінансових звітів та основні елементи фінансової звітності.*
3. *Характеристика бухгалтерського балансу.*
4. *Характеристика Звіту про прибутки та збитки.*
5. *Характеристика Звіту про зміни у власному капіталі.*
6. *Характеристика звіту про рух грошових коштів за МСБО 7.*
7. *Характеристика МСБО 1 «Подання фінансових звітів».*
8. *Склад та подання Приміток до фінансових звітів.*
9. *Зміни в обліковій політиці та облікових цінах.*
10. *Виправлення суттєвих помилок.*

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Особливості складання та подання основних форм фінансової звітності згідно МСБО.
2. Особливості структури та подання приміток до фінансової звітності згідно МСБО.
3. Особливості змін в обліковій політиці та облікових оцінках згідно МСБО 8.
4. Характеристика МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів".
5. Особливості складання звіту про прибутки та збитки згідно МСБО.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Розкрийте призначення і склад фінансової звітності.
2. Охарактеризуйте мету фінансової звітності.
3. Охарактеризуйте склад і елементи фінансової звітності.
4. Висвітліть загальні вимоги до подання інформації у фінансових звітах.
5. Охарактеризуйте якісні характеристики фінансових звітів.
6. Який порядок подання фінансових звітів.
7. Що таке звітний період.
8. Охарактеризуйте елементи балансу, їх визнання та оцінка.
9. Охарактеризуйте фіксовані активи.
10. Розкрийте поточні активи та зобов'язання.
11. Які складові власного капіталу?
12. Охарактеризуйте формати балансу (горизонтальний, вертикальний).
13. Розкрийте події після дати балансу відповідно до МСБО 10 "Події після звітного періоду"
14. Призначення та елементи звіту про прибутки і збитки.
15. Яка структура і зміст звіту про прибутки і збитки?

16. Що входить до складу операційних доходів?
17. Що входить до складу операційних витрат?
18. Що таке фінансові витрати та доходи від фінансових інвестицій?
19. Охарактеризуйте формати звіту про прибутки і збитки.
20. Розкрийте зміст і структуру звіту про рух грошових коштів.
21. Висвітліть порядок подання та розкриття інформації про рух грошових коштів.
22. Що таке надзвичайні (екстраординарні) статті?
23. Розкрийте методикку складання звіту про рух грошових коштів.
24. Розкрийте порядок визначення руху грошових коштів у результаті операційної (прямий, непрямий методи), інвестиційної та фінансової діяльності.
25. Охарактеризуйте Звіт про зміни у власному капіталі.
26. Охарактеризуйте Примітки до фінансових звітів.
27. Виклад облікової політики та інші розкриття.

ТЕСТИ

Тест 1. Сума за якою актив може бути обмінаний в операції зацікавленими і незалежними сторонами?:

- а) поточна відновлювана собівартість;
- б) сума очікуваного відшкодування;
- в) справедлива вартість;
- г) ринкова вартість;
- д) чиста вартість.

Тест 2. Класифікація активів і зобов'язань на поточні та непоточні для відображення у звітності здійснюється:

- а) обов'язково за правилами, встановленими чинним законодавством країни та МСФЗ;
- б) обов'язково за вимогами МСФЗ 1 «Подання фінансових звітів»;
- в) відповідно до рішення підприємства;
- г) у відповідності до цілей обліку;
- д) згідно з вимогами тих державних органів влади, до яких слід подавати таку фінансову звітність.

Тест 3. До складу витрат на збут не відносяться:

- а) витрати на рекламу та дослідження ринку;
- б) пакувальні матеріали та ремонт тари;
- в) витрати на зв'язок;
- г) витрати на оплату праці працівників відділу реалізації;
- д) всі перелічені вище.

Тест 4. У Звіті про власний капітал повинні відображатися:

- а) чистий прибуток (збиток) за певний період;

- б) кожна стаття доходу та витрат, відображених безпосередньо у складі власного капіталу, та загальну суму цих статей;
- в) сукупний вплив змін в обліковій політиці та виправлення суттєвих помилок;
- г) усі складові власного капіталу, які існують на звітну дату;
- д) всі вище перелічені відповіді.

Тест 5. Звіт про зміни власного капіталу пов'язує:

- а) Звіт про зміну грошових коштів з рухом капіталу;
- б) Баланс зі звітом про прибутки та збитки;
- в) Звіт про прибутки і збитки з рухом капіталу;
- г) Примітки з рухом капіталу;
- д) Баланс зі звітом про рух грошових коштів.

Тест 6. Вертикальний Звіт про прибутки та збитки на операційній основі буває:

- а) різноступеневий;
- б) багатоступеневий;
- в) одноступеневий;
- г) вірні відповіді б і в;
- д) двоступеневий.

Тест 7. Порядок складання та подання Звіту про рух грошових коштів визначається:

- а) МСБО 13;
- б) МСБО 1;
- в) МСБО 9;
- г) МСБО 7;
- д) МСБО 10.

Тест 8. Середній проміжок часу між придбанням матеріалів для виробництва та кінцевою реалізацією продукції за грошові кошти:

- а) операційним циклом;
- б) циклом формування капіталу;
- в) середнім терміном зберігання запасів;
- г) терміном комерційного кредиту;
- д) терміном вільного обороту.

Тест 9. До складу адміністративних витрат відносяться:

- а) витрати на персонал офісу (платня, страхування, додаткові виплати);
- б) витрати на після продажне обслуговування клієнтів;
- в) амортизацію дисконту за інвестиціями в боргові цінні папери;
- г) утримання споруд адмінпризначення;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 10. Грошові кошти та їх еквіваленти, що необмежані у використанні та як очікується, будуть реалізовані або використані на протязі операційного циклу або протягом 12 місяців з дати балансу – це:

- а) поточні активи;
- б) непоточні активи;
- в) поточні зобов'язання;
- г) непоточні зобов'язання;
- д) власні джерела коштів.

Тест 11. Сума грошових коштів або їх еквівалентів, інших форм компенсації наданих на момент отримання активів – це:

- а) історична фактична собівартість;
- б) теперішня вартість;
- в) справедлива вартість;
- г) ринкова вартість;
- д) залишкова вартість.

Тест 12. Сприятливі та несприятливі події, які виникли між датою балансу та датою затвердження фінансової звітності до випуску – це:

- а) події до дати балансу;
- б) події після дати балансу;
- в) події на дату балансу;
- г) надзвичайні події;
- д) вірна відповідь відсутня.

Тест 13. Найбільш ліквідними активами є:

- а) виробничі запаси;
- б) товари;
- в) нематеріальні активи;
- г) грошові кошти та їх еквіваленти;
- д) поточна дебіторська заборгованість.

Тест 14. Актив відображається у балансі, якщо виконується така умова (умови):

- а) очікується отримання економічних вигод від його використання;
- б) оцінка його може бути достовірно визначена;
- в) виконуються обидві зазначені вище умови;
- г) його поточна оцінка не менша собівартості;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 15. Звіт про рух грошових коштів включає:

- а) 3 складових;
- б) 5 складових;
- в) 2 складові;
- г) 4 складові;
- д) 1 складову.

Тест 16. Які види потоків грошових коштів виділяють у Звіті про рух грошових коштів відповідно до видів діяльності:

- а) операційна, інвестиційна і надзвичайна;
- б) інвестиційна та надзвичайна;

в) фінансова, інвестиційна та операційна;

г) основна та надзвичайна;

д) інвестиційна та операційна.

Тест 17. Активи, які будуть реалізовані у близькому майбутньому це:

а) поточні активи;

б) непоточні активи;

в) поточні зобов'язання;

г) непоточні зобов'язання;

д) ваш варіант відповіді.

Тест 18. Порядок складання та подання Звіту про рух власного капіталу регулюється:

а) МСБО 13;

б) МСБО 1;

в) МСБО 9;

г) МСБО 7;

д) МСФЗ 7.

Тест 19. Класифікація активів і зобов'язань на поточні та непоточні для відображення у звітності є:

а) обов'язково за правилами, встановленими чинним законодавством країни та МСФЗ;

б) обов'язково за вимогами МСБО 1 "Подання фінансових звітів";

в) відповідно до рішення підприємства;

г) згідно з вимогами тих державних органів влади, до яких слід подавати таку звітність;

д) усі відповіді вірні.

Тест 20. Що з переліченого не утворює активи компанії?

а) запаси незавершеної продукції;

б) акціонерний капітал;

в) рахунки в банку;

г) транспортні засоби;

д) дебіторська заборгованість.

Тест 21. Якщо підприємство не здійснює класифікацію активів і зобов'язань на поточні та непоточні, то у звітності такі відомості слід відображати:

а) за ознакою платоспроможності підприємства;

б) відповідно до їх ліквідності;

в) активи – в порядку збільшення ліквідності, пасиви – за збільшенням терміновості погашення;

г) у відповідності до джерел їх формування;

д) правильна відповідь відсутня.

Тест 22. Перелік статей балансу, який складається відповідно до МСБО:

а) є суворо регламентованим;

- б) визначається підприємством на основі передбаченого МСБО;
- в) визначається бухгалтером підприємства, виходячи з його професійного судження та суттєвості інформації, яка підлягає відображенню;
- г) відповідно до їх обсягів;
- д) правильна відповідь відсутня.

Тест 23. Чи дозволяється МСБО 1 включати додаткові рядки, заголовки та проміжні підсумки до балансу:

- а) ні, оскільки це не дозволено національними положеннями;
- б) ні, оскільки це не дозволить порівнювати звітні показники різних підприємств;
- в) правильними є відповіді а і б;
- г) так, якщо це дозволить більш повно та достовірно відображати фінансовий стан підприємства;
- д) не регламентується.

Тест 24. Надзвичайними є події:

*

- а) які не трапляються регулярно і відрізняються від звичайної діяльності підприємства;
- б) які трапляються регулярно і відрізняються від звичайної діяльності підприємства;
- в) які трапляються регулярно і відносяться до фінансової діяльності підприємства;
- г) які трапляються регулярно і відносяться до інвестиційної діяльності підприємства;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 25. Звіт про прибутки та збитки передбачає групування операційних витрат:

- а) за функціями витрат;
- б) за характером (елементами) витрат;
- в) за видами витрат;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) за видами діяльності.

Тест 26. Ліквідність – це:

- а) наявність достатніх коштів для забезпечення зняття депозитних вкладів та інших фінансових зобов'язань згідно з їх строками;
- б) надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів;
- в) фінансові інвестиції, які можуть бути вільно конвертовані у суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості;
- г) момент ліквідації підприємства;
- д) правильна відповідь відсутня.

Тест 27. Вказати, яке з наведених тверджень є правильним:

- а) кожна несуттєва стаття повинна відображатися у звітності окремо;
- б) усі суттєві суми повинні поєднуватися з сумами подібного характеру;

- в) суттєві статті наводяться у фінансовій звітності окремо, а несуттєві - поєднуються з показниками подібних статей;
- г) несуттєві статті відображаються у фінансовій звітності окремо, а суттєві - поєднуються з сумами аналогічного характеру;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 28. До Звіту про зміни у власному капіталі не входить наступна стаття:

- а) випущений капітал;
- б) резерв для викупу акцій;
- в) витрати на амортизацію;
- г) дооцінка майна;
- д) неоплачений капітал.

Тест 29. Відповідно до МСБО підприємство може використовувати такі методи при відображенні руху грошових коштів від операційної діяльності:

- а) прямолінійний метод;
- б) податковий метод;
- в) прямий і непрямий метод;
- г) функціональний і маржинальний;
- д) немає правильної відповіді.

Тест 30. Інформація про облікову політику підприємства надається у вигляді:

- а) розділу приміток до фінансової звітності;
- б) окремого звіту;
- в) пояснювальної записки до кожного звіту;
- г) приміток чи окремого звіту залежно від розміру бізнесу;
- д) правильної відповіді немає.

Виробнича ситуація 2.1

Необхідно: Скласти баланс (горизонтальної форми) акціонерного товариства США Дані для виконання: (в дол. США).

Таблиця 2.1

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Будівлі (за залишковою вартістю)	1462500
2	Обладнання (за залишковою вартістю)	2000000
3	Рахунки до оплати	20000
4	Рахунки до одержання	30000
5	Акціонерний капітал	3500000
6	Матеріали	27000
7	Готова продукція	5000
8	Прибутковий податок до оплати	10000
9	Проценти до одержання	2000
10	Нерозподілений прибуток	35000
11	Іпотечний кредит	40000

12	Гроші в банку	50000
13	Проценти до оплати	1500
14	Незавершене виробництво	40000
15	Внески зі страхування	10000

Виробнича ситуація 2.2

Необхідно: Скласти баланс (вертикальної форми) французької компанії
Дані для виконання: (в євро).

Таблиця 2.2

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Гроші в касі	500
2	Витрати майбутніх періодів	7500
3	Податок до оплати	22000
4	Позика під нерухомість з виплатою через 5 років	15000
5	Випущений капітал (звичайні акції)	1460500
6	Незавершене виробництво	10000
7	Кредит банку за ставкою 10% з виплатою через 10 р.	12500
8	Обладнання за собівартістю	1200000
9	Будівлі за собівартістю	180000
10	Гроші на рахунку в банку	140000
11	Рахунки з основних господарських операцій до оплати	4000
12	Накопичений прибуток	10000
13	Амортизаційні відрахування	80000
14	Сировина	25500
15	Готова продукція	7000
16	Рахунки покупців	9500
17	Вилучений капітал	24000

Виробнича ситуація 2.3

Необхідно: Скласти баланс (по мірі зростання ліквідності горизонтальної форми) акціонерного товариства США.

Дані для виконання: (в дол. США)

Таблиця 2.3

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Грошові кошти	840000
2	Короткотермінові зобов'язання	530000
3	Ринкові цінні папери	460000
4	Дебіторська заборгованість	1900000
5	Довготермінові зобов'язання	3240000
6	Товарно-матеріальні запаси	3000000
7	Будівлі, споруди, обладнання	3495000
8	Привілейовані акції	600000
9	Звичайні акції	790000
10	Акціонерний капітал	2700000
11	Гудвіл, патенти, товарний знак	100000

12	Нерозподілений прибуток	1315000
13	Амортизація накопичена	80000

Виробнича ситуація 2.4

Необхідно: Скласти баланс (по мірі спадання ліквідності вертикальної форми) акціонерного товариства Дані для виконання: (в ум.од.)

Таблиця 2.4

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Рахунки до отримання	2000
2	Рахунки до сплати	24000
3	Запаси матеріалів	30000
4	Податок на майно	2700
5	Земельна ділянка	30000
6	Житловий комплекс	200000
7	Позика отримана	160000
8	Меблі та обладнання	19000
9	Довгострокові зобов'язання	30000
10	Амортизація накопичена	44000
11	Внески акціонерного капіталу	60000
12	Грошові кошти	35000
13	Готова продукція	4700

Виробнича ситуація 2.5

Необхідно: Скласти баланс (горизонтальної форми) акціонерного товариства Дані для виконання: (в ум.од.)

Таблиця 2.5

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Грошові кошти в касі і на рахунку	9000
2	Короткострокова заборгованість постачальникам	38000
3	Запаси товарів	30000
4	Обладнання	46000
5	Довгострокова заборгованість	100000
6	Будинки та споруди	200500
7	Накопичений знос	41020
8	Орендна плата до отримання	6120
9	Акціонерний капітал	305000
10	Фінансові інвестиції в облігації	15500
11	Торгівельна дебіторська заборгованість	18400
12	Проценти до сплати	500
13	Ліцензія	8200
14	Витрати майбутніх періодів	7800
15	Земельна ділянка	143000

Виробнича ситуація 2.6

Необхідно: Скласти одноступеневий Звіт про прибутки та збитки та визначити суму чистого прибутку.

Дані для виконання в (у. о.):

собівартість продажу – 5744; витрати на збут – 5144; продаж – 10346; витрати на дослідження та розробки – 979; фінансовий дохід – 1026; відсотки щодо фінансування устаткування – 547; послуги та рента – 7856; собівартість послуг та ренти – 4481; податок на прибуток – 631.

Виробнича ситуація 2.7

Необхідно: Скласти Звіт про прибутки та збитки на основі елементів витрат.

Дані для виконання в (у. о.):

Витрати на ремонт – 1300; загальногосподарські витрати – 3200; витрачені матеріали – 50000; виручка від реалізації – 120000; нарахована заробітна плата – 27000; нарахована амортизація основних засобів – 4500; сплачені відсотки за кредит – 150; витрати на рекламу – 500; витрати на транспортування – 700; отримані дивіденди від інвестицій – 110; сплачений податок на прибуток – 10000.

Виробнича ситуація 2.8

Необхідно: скласти Звіт про прибутки та збитки ПАТ «Лукойл» за рік, який закінчився 31 грудня 20XX року за такою формою, яка була б прийнятною для оприлюднення та яка б відповідала МСФЗ. Обґрунтуйте обраний формат.

Дані для виконання: оборотна відомість за синтетичними рахунками ПАТ «Лукойл» станом на 31 грудня 20XX року представлена у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Оборотна відомість за синтетичними рахунками ПАТ «Лукойл» станом на 31 грудня 20XX р.

Назва рахунку	Сума, тис. грн.	
	Оборот за дебетом	Оборот за кредитом
Адміністративні витрати	90	
Рахунок в банку	11	
Податок на прибуток		20
Витрати на збут	60	
Дивіденди отримані		600
Інвестиції у необоротні активи	6500	
Проміжні дивіденди	575	
Позика до сплати у 20X5 р		200

Відсотки за позикою	24	
Обладнання (первісна собівартість)	900	
Обладнання (накопичений знос)		440
Будівлі (первісна собівартість)	2400	
Будівлі (накопичений знос)		720
Нерозподілений прибуток		221
Закупівля	2027	
Реалізація		5000
Акціонерний капітал (0,5 грн. прості акції)		7000
Запаси станом на 1 січня 20XX року	165	
Торгова кредиторська заборгованість		168
Торгова дебіторська заборгованість	417	
Зарплата (адміністративного персоналу)	800	
Зарплата (працівників збуту)	400	
Разом	14369	14369

За період підприємство отримало такі результати діяльності:

- 1) Собівартість запасів за підсумками інвентаризації станом на 31 грудня 20XX р. склала 167 тис. грн.;
- 2) Будівлі були переоцінені до 2500 тис. грн. 1 січня 20XX року. Директори вирішили включити цю оцінку до балансу. Ніяких інших операцій або коригувань не виникло з необоротними активами;
- 3) Будівлі слід амортизувати на 2% від собівартості або від переоціненої суми, а обладнання – на 20% за методом зменшення залишку. Сума амортизації була віднесена до витрат на збут.
- 4) Податок на прибуток за рік становив 270 тис. грн.
- 5) Прибуток за фінансовий рік, який закінчився 31 грудня 20XX року, становив 1650 млн. грн.
- 6) Директори оголосили, що дивіденди по закінченні року будуть складати 0,08 грн. на акцію, але ніяких коригувань у звітах не було зроблено.

Виробнича ситуація 2.9

Необхідно: скласти Звіт про фінансовий стан (Баланс) за форматом МСБО враховуючи помилки допущені бухгалтером на основі даних таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Звіт про фінансовий стан (Баланс) ПАТ «Рівень» станом на 31 грудня 20XX року

Назва статті	Сума, тис. грн.	
	На початок року	Усього за розділом
Необоротні активи – матеріальні:		
Обладнання (первісна вартість)	110000	
знос	(40000)	
залишкова вартість	70000	

Верстати	22000	
Земля і споруди (первісна вартість)	400000	
знос	(150000)	
залишкова вартість	250000	
Земля	90000	432000
Оборотні активи:	900	
Торговельна дебіторська заборгованість	175000	
Грошові кошти	80000	
Запаси	220000	
Державні цінні папери	20000	495000
Необоротні активи – нематеріальні:		
Гудвіл	80000	
Інвестиції	40000	
Патенти	26000	
Витрати майбутніх періодів:		
Аванси дилерам	60000	
Адміністративні витрати	12000	
Передплачена оренда	15000	
Інші витрати	75000	162000
ВСЬОГО АКТИВИ		1235000
Короткострокові зобов'язання		
Торговельна кредиторська заборгованість	140000	
Резерв сумнівної дебіторської заборгованості	8000	
Дивіденди до сплати	35000	
Зобов'язання з податку на прибуток	42000	
Податок на додану вартість	17000	242000
Довгострокові облигації	500000	
Резерв непередбачених збитків	150000	650000
Всього зобов'язання		892000
Акціонерний капітал (15000 × 10 грн.)	150000	
Чистий прибуток	90000	
Дивіденди сплачені	(20000)	
Нерозподілений прибуток	123000	
Всього капітал		343000
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА КАПІТАЛ		1235000

Виробнича ситуація 2.10

Необхідно: скласти Звіт про прибутки та збитки ПАТ «Віра» за рік, який закінчився 31 грудня 20XX року за такою формою, яка була б прийнятною для оприлюднення та яка б відповідала МСФЗ. Обґрунтуйте обраний формат.

Дані для виконання: оборотна відомість за синтетичними рахунками Пат «Віра» станом на 31 грудня 20XX року представлена у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Оборотна відомість за синтетичними рахунками ПАТ «Лукойл»
станом на 31 грудня 20XX р.

Назва рахунку	Сума, тис. грн.	
	Оборот за дебетом	Оборот за кредитом
Адміністративні витрати	100	
Рахунок в банку	15	
Податок на прибуток		20
Витрати на збут	60	
Дивіденди отримані		650
Інвестиції у необоротні активи	6500	
Проміжні дивіденди	575	
Позика до сплати у 20X5 р		180
Відсотки за позикою	24	
Обладнання (первісна собівартість)	930	
Обладнання (накопичений знос)		445
Будівлі (первісна собівартість)	2400	
Будівлі (накопичений знос)		720
Нерозподілений прибуток		223
Закупівля	2027	
Реалізація		5050
Акціонерний капітал (0,5 грн. прості акції)		7010
Запаси станом на 1 січня 20XX року	175	
Торгова кредиторська заборгованість		165
Торгова дебіторська заборгованість	437	
Зарплата (адміністративного персоналу)	820	
Зарплата (працівників збуту)	380	
Разом	14463	14463

За період підприємство отримало такі результати діяльності:

- 1) Собівартість запасів за підсумками інвентаризації станом на 31 грудня 20XX р. склала 175 тис. грн.;
- 2) Будівлі були переоцінені до 2550 тис. грн. 1 січня 20XX року. Директори вирішили включити цю оцінку до балансу. Ніяких інших операцій або коригувань не виникло з необоротними активами;
- 3) Будівлі слід амортизувати на 2% від собівартості або від переоціненої суми, а обладнання – на 20% за методом зменшення залишку. Сума амортизації була віднесена до витрат на збут.
- 4) Податок на прибуток за рік становив 270 тис. грн.
- 5) Прибуток за фінансовий рік, який закінчився 31 грудня 20XX року, становив 1650 млн. грн.
- 6) Директори оголосили, що дивіденди по закінченні року будуть складати 0,09 грн. на акцію, але ніяких коригувань у звітах не було зроблено.

Виробнича ситуація 2.11

Необхідно: дати відповіді на питання: а) чи є така операція за своєю сутністю реалізацією товарів? Б) чи слід підприємству Б визнавати реалізацію товарів? в) які основні ризики для підприємства А та підприємства Б?

Дані для виконання:

Підприємство А займається розповсюдженням безалкогольних напоїв у Київській області. Підприємство А купує товари у відомого виробника безалкогольних напоїв підприємства Б на таких умовах:

а) ціна фіксується у прайс-листі на дату поставки товару підприємству А;

б) зобов'язання підприємства А перед підприємством Б обмежуються тільки тим, що підприємство А протягом трьох днів з дати отримання платежу від продажу товарів кінцевому споживачу здійснює переказ отриманих грошових коштів підприємству Б;

в) підприємство А в будь-який момент часу може повернути неліквідні запаси підприємству Б.

Виробнича ситуація 2.12

Необхідно: порівняти підходи до складання Звіту про прибутки та збитки і Звіту про рух грошових коштів.

Дані для виконання:

а) у грудні отримані товари (на суму 1000 грн.), строк оплати за які 31 січня;

б) інші операційні витрати за січень склали 400 грн., з яких 300 грн. були сплачені у січні, а 100 грн., що залишилися, – у лютому;

в) товари були продані у січні за 1500 грн. оплата за товари отримана в лютому.

Таблиця 2.9

Порівняння звіту про прибутки та збитки зі звітом про рух грошових коштів

Звіт про прибутки та збитки				Звіт про рух грошових коштів			
Показник	Грудень	Січень	Лютий	Показник	Грудень	Січень	Лютий
Реалізація				Реалізація			
Запаси на початок							
Закупки				Закупки			
Запаси на кінець							
Валовий прибуток							
Витрати				Витрати			
Прибуток				Рух грошових коштів			

Виробнича ситуація 2.13

Необхідно: скласти Звіт про рух грошових коштів ПАТ «Глобус» за рік до 31 грудня 20X3 року із застосуванням прямого методу.

Дані для виконання:

ПАТ «Глобус» розпочало свою діяльність 1 січня 20X3 року з довгострокової позики у сумі 60000 грн. та випуску акцій, що надало можливість мобілізувати 50000 грн. ПАТ «Глобус» придбало непоточні активи за грошові кошти у сумі 40000 грн. і протягом року до 31 грудня 20X3 р. здійснило такі господарські операції:

а) придбано у постачальників запасів на 31000 грн., заборгованість за які в сумі 2500 грн. не була погашена на кінець року;

б) заробітна плата працівникам та службовцям, сплачена грошовими коштами в сумі 15000 грн.;

в) обсяг реалізації за рік становив 54000 грн. Дебіторська заборгованість на кінець року склала 6700 грн.;

г) відсотки за позикою за рік становили 4800 грн., на кінець року їх сплата за один місяць була прострочена;

г) перший внесок за позикою здійснено у сумі 6000 грн.;

д) на 31 грудня оголошені дивіденди у сумі 3000 грн.

Виробнича ситуація 2.14

Необхідно: визначити часовий зважений коефіцієнт та середньозважену кількість звичайних акцій.

Дані для виконання:

На початку року в обігу перебувало – 100000 звичайних акцій АТ «Баєр». 25.04 проведено емісію звичайних акцій у кількості 50000. 07.06 було викуплено у акціонерів 30000 власних звичайних акцій. 06.10 було повторно випущено в обіг 20000 раніше викуплених акцій.

Таблиця 2.10

Період обігу	Кількість акцій в обігу	Часовий зважений коефіцієнт	Середньозважена кількість акцій
01.01-24.04			
25.04-06.06			
07.06-05.10			
06.10-31.12			

Виробнича ситуація 2.15

Необхідно: Обчислити розбавлений прибуток на акцію.

Дані для виконання:

АТ «Баєр» випустило в обіг 20000 конвертованих облигацій. Кожні 5 облигацій можуть бути конвертовані у 3 звичайні акції. Витрати на сплату % за конвертування облигації становлять 10000 у.о. на рік. Середньозважена кількість акцій 122055. Ставка податку на прибуток – 20 %.

Таблиця 2.11

<i>Показник</i>	<i>Розрахунок</i>	<i>Сума</i>
Скоригований чистий прибуток		
Додаткова кількість звичайних акцій в обігу після конвертування		
Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу, що використовуються для розрахунку розбавленого прибутку на акцію		
Розбавлений прибуток на акцію		

Виробнича ситуація 2.16

Необхідно: Скласти Звіт про рух грошових коштів АТ «Баєр» за прямим методом.

Дані для виконання (тис. у. о.):

надходження від емісії акцій – 350; надходження від покупців – 11300; придбання фінансових інвестицій – 6; платежі постачальникам – 8350; сплачені відсотки – 60; отриманий кредит банку – 1000; надходження від реалізації основних засобів – 32; отримані дивіденди – 36; сплачені податки та збори – 1480; придбання основних засобів – 1540; сплачені дивіденди – 226; інші операційні платежі – 540; сплачений податок на прибуток – 362; надходження від реалізації фінансових інвестицій – 840.

Глосарій

Актив – ресурс, контрольований підприємством у результаті минулих подій, від якого очікується надходження майбутніх економічних вигід до підприємства.

Амортизація – Систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом очікуваного строку його корисної експлуатації.

Асоційована компанія – компанія, на діяльність якої інвестор здійснює суттєвий вплив, але не є дочірньою або спільною.

Базисний прибуток на акцію – сума чистого прибутку за період, яка відноситься до утримувачів звичайних акцій, поділена на середньозважену кількість звичайних акцій, які знаходяться в обігу протягом періоду.

Баланс – інформація про фінансове становище підприємства на певну дату.

Валюта звітності – валюта, яка використовується при поданні фінансової звітності.

Витрати – зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів, або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати на податок – загальна сума податку на прибуток, що використовується для розрахунку чистого прибутку (збитку) звітного періоду.

Власний капітал – залишкова частка в активах підприємства після вирахування його зобов'язань.

Грошові потоки – надходження та вибуття грошових коштів і їх еквівалентів.

Дохід – збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення власного капіталу, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників.

Дохід від участі в капіталі – дохід у вигляді частки прибутку, який отриманий асоційованими або спільними підприємствами, які обліковуються методом участі в капіталі.

Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, фінансові інвестиції, які можуть бути вільно конвертовані у суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості.

Екстраординарні статті – дохід або витрати, які виникають у результаті подій чи операцій, що чітко відрізняються від звичайної діяльності підприємства, а значить не очікується, що вони повторюватимуться часто або регулярно.

Забезпечення – теперішнє зобов'язання, яке відповідає решті визначення зобов'язання, навіть якщо його сума має бути попередньо оцінена.

Збитки – зменшення економічних вигід, що за своєю суттю не відрізняються від інших витрат.

Звіт про прибутки та збитки – інформація про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період.

Звіт про зміни у власному капіталі – інформація про зміни власного капіталу протягом періоду.

Звіт про рух грошових коштів – інформація про надходження та вибуття грошових коштів внаслідок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності протягом звітного періоду.

Звичайна акція – інструмент власного капіталу, який має нижчий статус, ніж всі інші класи інструментів власного капіталу.

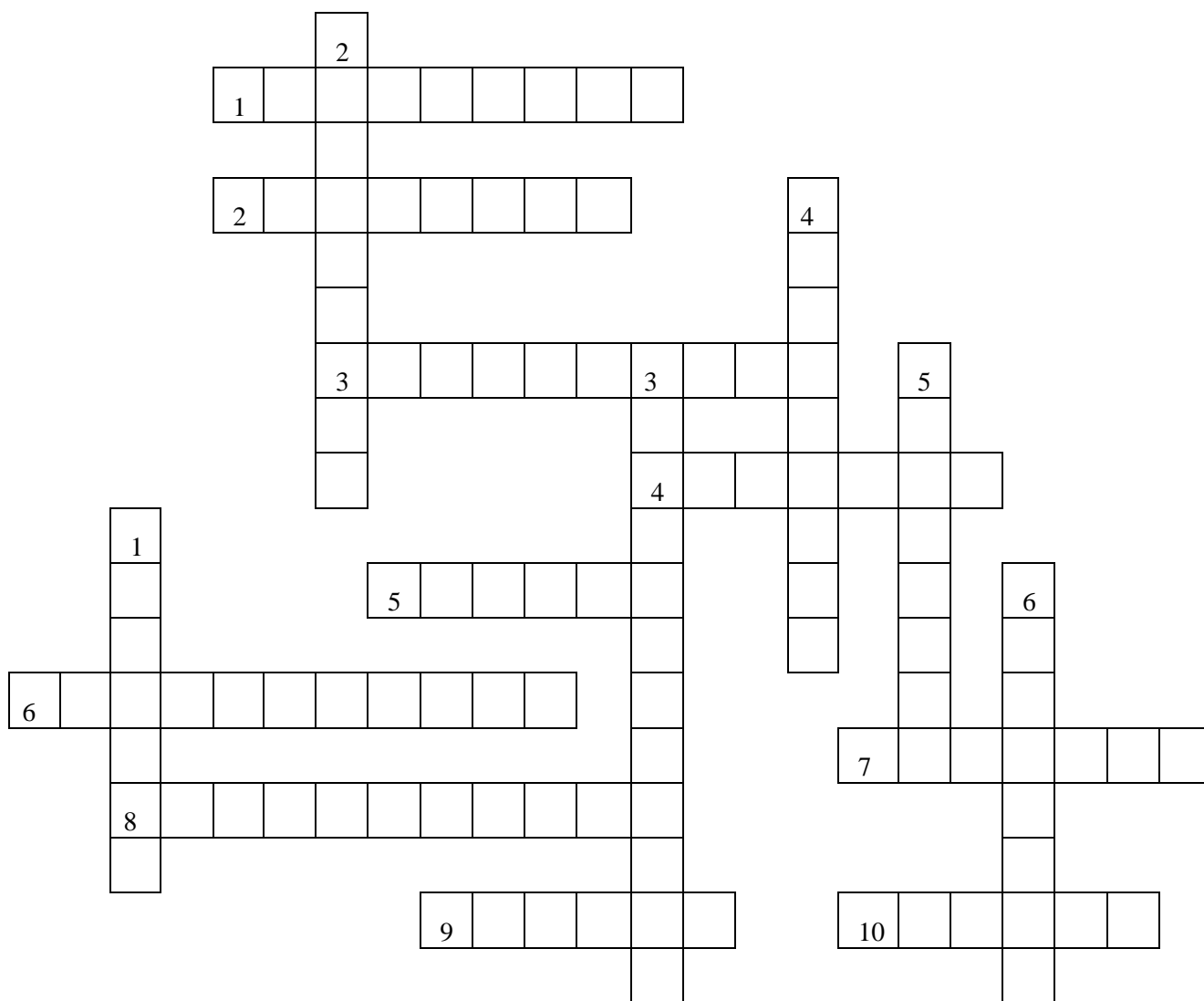
Звичайна діяльність – будь-яка діяльність, що здійснюються підприємством як складник його господарської діяльності, а також супутня діяльність, яка забезпечує цю діяльність або виникає через неї.

Зважуючий часовий коефіцієнт – це співвідношення загальної кількості днів, протягом яких акції перебувають в обігу, та загальної кількості днів відповідного періоду.

Інвестиційна діяльність – придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.

Історична собівартість – активи відображаються за сумою сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або за справедливою вартістю компенсації, виданої, щоб придбати їх, на момент їх придбання.

Кросворд

По горизонталі:

1. Капітал акціонерного товариства, що утворюється з суми номінальної вартості всіх розміщених акцій товариства.

2. Збільшення чистих активів від випадкових і неосновних операцій та інших видів діяльності, за винятком доходів або інвестицій з власників (продаж ділянки землі за ціну, більшу ціни придбання).
3. Основна діяльність підприємства, тобто операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції, які є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.
4. Капітал, джерела фінансування підприємства, які без визначення строку повернення внесені його засновниками (учасниками) або залишені ними на підприємстві із чистого прибутку.
5. Звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.
6. Один з елементів операційних витрат який включається до звіту про фінансові результати і являє собою систематичний розподіл вартості необоротних активів, упродовж строку їх корисного використання.
7. Відтік або використання активів, або виникнення зобов'язань у зв'язку з доставкою товарів або послуг, чи з іншою діяльністю, що складає основні операції підприємства (заробітна плата працівників, сплачується готівкою або повинна бути сплачена).
8. Будь-яка подія або операція, яка відрізняється від звичайної діяльності підприємства, та не очікується, що вона повторюватиметься періодично або в кожному наступному звітному періоді.
9. Прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків і є джерелом формування фонду споживання і фонду накопичення
10. Можливі майбутні економічні вигоди, отримані підприємством внаслідок минулих операцій (земля, будівлі, обладнання, патенти).

По вертикалі:

1. Зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.
2. Яка вартість включається у підсумку 1го розділу звіту про фінансовий стан підприємства, яку вираховують як різницю між їх первісною вартістю та сумою зносу.
3. Сума власного та запозиченого капіталу (довгострокового боргу) цілісного майнового комплексу це _____ капітал.
4. Діяльність, яка приводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства. Тобто це система норм і методів, які використовуються для фінансового забезпечення функціонування підприємств і досягнення ними поставлених цілей.
5. Сукупність показників та пояснень, яка забезпечує обґрунтованість та деталізацію статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття

якої передбачено іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

6. Метод трансформації звіту про фінансові результати, згідно з яким трансформується безпосередньо сума чистого прибутку.

Тема 3. Подання фінансової звітності за МСФЗ

Після вивчення теми 3 студент повинен знати:

- призначення та вимоги подання приміток до фінансової звітності за МСФЗ;
- алгоритм формування приміток до фінансової звітності;
- поняття та необхідність застосування облікової політики згідно з МСБО 8;
- види застосування облікових політик;
- основні характеристики облікової політики;
- умови застосування зміни в облікових політиках;
- особливі умови зміни облікової політики;
- можливі зміни в обліковій оцінці;
- види помилок у фінансовій звітності;
- шляхи виправлення помилок за МСФЗ;
- призначення та склад проміжної фінансової звітності за МСБО 34;
- обов'язкову інформацію, яка наводиться проміжній фінансовій звітності;
- події після дати балансу за МСБО 10;
- типи подій після звітного періоду;
- події, які вимагають коригування після звітного періоду;
- події, які не вимагають коригування після звітного періоду;
- сутність трансформації фінансової звітності;
- сутність конверсії.

Після вивчення теми 3 студент повинен уміти:

- визначити вимоги міжнародних стандартів бухгалтерського обліку до подання приміток до фінансової звітності;
- охарактеризувати алгоритм формування приміток до фінансової звітності;
- розкривати поняття та необхідність застосування облікової політики згідно з МСБО 8;
- охарактеризувати застосування облікової політики;
- охарактеризувати основні характеристики облікової політики та умови застосування змін в облікових політиках;
- застосовувати методи виправлення помилок у фінансовій звітності;
- визначити призначення та склад проміжної фінансової звітності;

- наводити обов'язкову інформацію, яка наводиться проміжній фінансовій звітності;
- розкрити події після дати балансу;
- визначати події після звітного періоду за МСБО 10;
- наводити порівняльну характеристику способів отримання звітності за МСФЗ;
- застосовувати методи коригувань у фінансовій звітності;
- охарактеризувати основні варіанти трансформації фінансової звітності.

Практичне заняття: Складання та подання фінансової звітності

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Примітки до фінансових звітів.

2. Облікові політики, зміни облікових оцінок і виправлення помилок за МСФЗ.

3. Проміжна фінансова звітність.

4. Події після дати балансу.

5. Процедура переходу складання фінансової звітності з національних стандартів на міжнародні.

Доповнення

Реферативні виступи на теми:

1. Періоди, які відображаються в проміжній фінансовій звітності за МСБО.

2. Перше подання фінансової звітності за МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

3. Розробка наказу про облікову політику згідно міжнародних стандартів.

4. Методи трансформації фінансової звітності до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

5. Характеристика видів коригувань у фінансовій звітності.

6. Методи складання звітності при переході з національних стандартів до МСФЗ, їхня характеристика.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Розкрийте призначення та вимоги подання приміток до фінансової звітності за МСФЗ.

2. Наведіть алгоритм формування приміток до фінансової звітності.

3. Розкрийте поняття та необхідність застосування облікової політики згідно з МСБО 8.

4. Охарактеризуйте види застосування облікових політик.

5. Опишіть основні характеристики облікової політики.

6. Розкрийте умови застосування зміни в облікових політиках.

7. Наведіть особливі умови зміни облікової політики.

8. Опишіть можливі зміни в обліковій оцінці.
9. Назвіть види помилок у фінансовій звітності.
10. Охарактеризуйте шляхи виправлення помилок за МСФЗ.
11. Яке призначення та склад проміжної фінансової звітності за МСБО 34.
12. Наведіть обов'язкову інформацію, яка наводиться проміжній фінансовій звітності.
13. Які є події після дати балансу за МСБО 10?
14. Висвітліть типи подій після звітного періоду.
15. Розкрийте події, які вимагають коригування після звітного періоду.
16. Наведіть події, які не вимагають коригування після звітного періоду.
17. Опишіть сутність трансформації фінансової звітності.
18. Розкрийте сутність конверсії.
19. Наводіть порівняльну характеристику способів отримання звітності за МСФЗ.
20. Охарактеризуйте методи коригувань у фінансовій звітності.
21. Розкрийте основні варіанти трансформації фінансової звітності.

ТЕСТИ

Тест 1. Бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства, називається:

- а) фінансовою;
- б) податковою;
- в) управлінською;
- г) статистичною;
- д) загальною.

Тест 2. Яким основним принципом бухгалтерського обліку викликана необхідність складання бухгалтерської (фінансової) звітності?

- а) тимчасової визначеності фактів господарської діяльності організації;
- б) пріоритету змісту над формою;
- в) безперервності діяльності організації;
- г) повного висвітлення;
- д) єдиного грошового вимірника.

Тест 3. Принцип обачності передбачає, що:

- а) кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства;
- б) застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігти заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;

- в) фінансова звітність повинна містити усю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;
- г) оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі;
- д) пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання.

Тест 4. Яким узагальнюючим терміном, використовуваним в нормативному регулюванні бухгалтерського обліку і звітності, визначається все безліч осіб, зацікавлених в отриманні інформації про діяльність організації?

- а) споживачі;
- б) користувачі;
- в) інвестори;
- г) кредитори;
- д) постачальники.

Тест 5. Яка основна цільова установка покладена в основу складання бухгалтерської звітності?

- а) забезпечення інформацією всіх зацікавлених користувачів незалежно від їх можливостей отримання даних звітності;
- б) забезпечення інформацією всіх внутрішніх користувачів незалежно від їх можливостей отримання даних звітності;
- в) забезпечення інформацією органів державного управління;
- г) забезпечення інформацією лише зовнішніх користувачів;
- д) забезпечення інформацією органів міжнародного управління.

Тест 6. Перший звітний період новоствореного підприємства може бути:

- а) менше за 12 місяців;
- б) більше 12 місяців;
- в) від 2 років;
- г) від 1 до 2 років;
- д) визначається підприємством самостійно.

Тест 7. Надходження і вибуття грошових коштів показує:

- а) звіт про прибутки та збитки;
- б) примітки до фінансових звітів;
- в) звіт про рух грошових коштів;
- г) звіт про фінансовий стан (Баланс);
- д) звіт про рух власного капіталу.

Тест 8. Інформація, якщо вона впливає на економічні рішення користувачів шляхом надання допомоги в оцінюванні ними минулих, нинішніх чи майбутніх подій, є:

- а) тимчасовою;
- б) доречною;

- в) неупередженою;
- г) вільною для використання;
- д) таємною.

Тест 9. Квартальна фінансова звітність подається не пізніше:

- а) 10 числа місяця наступного за звітним;
- б) 15 числа місяця наступного за звітним;
- в) 25 числа місяця наступного за звітним;
- г) 26 числа місяця наступного за звітним;
- д) 30 числа місяця наступного за звітним.

Тест 10. Яка форма фінансової звітності відображає на певну дату інформацію про активи, зобов'язання і власний капітал підприємства?

- а) звіт про прибутки та збитки;
- б) примітки до фінансових звітів;
- в) звіт про рух грошових коштів;
- г) звіт про фінансовий стан (Баланс);
- д) звіт про зміни в капіталі.

Тест 11. Облікову політику підприємства розкривають у:

- а) звіті про прибутки та збитки;
- б) примітках до фінансових звітів;
- в) звіті про рух грошових коштів;
- г) звіті про фінансовий стан (Баланс);
- д) звіті про рух власного капіталу.

Тест 12. Метою складання фінансової звітності є:

- а) визначення фінансових результатів;
- б) оприбуткування продукції;
- в) надання інформації користувачам;
- г) вирішення проблем підприємства;
- д) надання (погашення) кредитів.

Тест 13. Інформація, коли вона вільна від суттєвих помилок та упередженості, й користувачі можуть покласти на неї, є:

- а) доречною;
- б) неупередженою;
- в) вільною для використання;
- г) достовірною;
- д) таємною.

Тест 14. Хто зацікавлений у незмінності облікової політики підприємства?

- а) акціонери;
- б) постачальники;
- в) покупці;
- г) кредитори;
- д) всі учасники, які мають відношення до даного підприємства.

Тест 15. Звіт про прибутки та збитки – це форма фінансової звітності, яка складається:

- а) за звітний період;
- б) на дату оприлюднення;
- в) на потребу;
- г) після звітного періоду;
- д) після дати оплати.

Тест 16. Для складання звіту про прибутки та збитки, використовуються рахунки класів:

- а) 7-9 Плану рахунків;
- б) 1-3 Плану рахунків;
- в) 3-4 Плану рахунків;
- г) 5-6 Плану рахунків;
- д) 2-8 Плану рахунків.

Тест 17. Порядок складання фінансової звітності передбачено:

- а) МСБО 1 «Подання фінансової звітності»;
- б) МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»;
- в) МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність»;
- г) МСБО 10 «Події після звітного періоду»;
- д) МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки».

Тест 18. Фінансова звітність включає в себе:

- а) звіт про фінансовий стан (баланс), звіт про прибутки та збитки, звіт про рух грошових коштів, звіт про зміни в капіталі, примітки до звітності;
- б) звіт про фінансовий стан (баланс), звіт про прибутки та збитки (звіт про сукупні доходи та витрати);
- в) звіт про рух грошових коштів, звіт про зміни в капіталі;
- г) примітки до річної фінансової звітності;
- д) звіт про рух грошових коштів, звіт про зміни в капіталі, примітки до річної звітності.

Тест 19. Проміжна звітність, яка охоплює певний період, складається наростаючим підсумком з:

- а) початку звітного року;
- б) середини звітного року;
- в) кінця звітного року;
- г) початку звітного кварталу;
- д) визначається підприємством самостійно.

Тест 20. Сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними міжнародними стандартами, це:

- а) звіт про прибутки та збитки;
- б) примітки до фінансових звітів;
- в) звіт про рух грошових коштів;

- г) звіт про фінансовий стан (баланс);
- д) звіт про зміни у капіталі.

Тест 21. Конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності – це:

- а) звіт про зміни у капіталі;
- б) примітки до фінансових звітів;
- в) звіт про фінансовий стан (баланс);
- г) звіт про прибутки та збитки;
- д) облікова політика.

Тест 22. Існує __ застосування облікової політики:

- а) 2;
- б) 3;
- в) 4;
- г) 5;
- д) 6.

Тест 23. Фінансовий звіт, що складається або з повного комплексу фінансової звітності (визначеного) в МСБО 1), або з комплексу стислої фінансової звітності за проміжний період – це:

- а) перспективна фінансова звітність;
- б) державна фінансова звітність;
- в) облікова фінансова звітність;
- г) ретроспективна фінансова звітність;
- д) проміжна фінансова звітність.

Тест 24. Дивіденди за звітний період, які оголошені після дати балансу, необхідно розкривати в:

- а) звіті про прибутки та збитки;
- б) примітках до фінансових звітів;
- в) звіті про рух грошових коштів;
- г) звіті про фінансовий стан (баланс);
- д) звіті про зміни у капіталі.

Тест 25. Орієнтований перелік подій після дати балансу...:

- а) додається;
- б) не додається;
- в) регламентується;
- г) не регламентується;
- д) не зазначається.

Тест 26. Якщо події після дати балансу свідчать про наміри підприємства припинити діяльність або про неможливість її продовження, то фінансова звітність складається:

- а) без застосування принципу безперервності діяльності;
- б) із застосуванням принципу безперервності діяльності;

- в) із застосуванням принципу автономності;
- г) із застосуванням принципу повного висвітлення;
- д) із застосуванням принципу обачності.

Тест 27. Місячна звітність подається розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевого бюджетів не пізніше ніж:

- а) 5 числа наступного за звітним місяцем;
- б) 10 числа місяця наступного за звітним;
- в) 15 числа місяця наступного за звітним;
- г) 20 числа місяця наступного за звітним;
- д) 25 числа місяця наступного за звітним.

Тест 28. Квартальна звітність подається розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевого бюджетів не пізніше ніж:

- а) 5 числа наступного за звітним місяцем;
- б) 10 числа місяця наступного за звітним;
- в) 15 числа місяця наступного за звітним;
- г) 20 числа місяця наступного за звітним;
- д) 25 числа місяця наступного за звітним.

Тест 29. У разі коли дата подання звітності випадає на неробочий день, термін подання... :

- а) не переноситься;
- б) переноситься на перший після вихідного робочий день;
- в) переноситься на другий після вихідного робочий день;
- г) переноситься на п'ятий після вихідного робочий день;
- д) переноситься на будь-який після вихідного робочий день.

Тест 30. Звітним періодом для складання квартальної фінансової звітності є період, що:

- а) починається 1 січня і закінчується в останній день звітного кварталу;
- б) починається 31 грудня і закінчується в останній день звітного кварталу;
- в) починається 10 січня і закінчується в останній день звітного кварталу;
- г) починається 31 січня і закінчується в останній день звітного кварталу;
- д) підприємство визначає самостійно.

Виробнича ситуація 3.1

Необхідно: відобразити нижче зазначені зміни облікової політики із ретроспективним застосуванням і визначити вплив на консолідовану фінансову звітність групи на 31 грудня 20XX р. та за рік, що закінчився на зазначену дату:

Таблиця 3.1

Показники	31 грудня 20XX р.	1 січня 20X1 р.
Збільшення (зменшення) зобов'язань з довгострокових пенсійних виплат, (тис. грн.)	(19856)	10389

Збільшення (зменшення) власного капіталу, (тис. грн.)	19856	(10389)
Додатковий прибуток, визнаний у звіті про прибутки та збитки, (тис. грн.)		(17588)
Прибуток від переоцінки, визнаний в іншому сукупному доході, (тис. грн.)		(12657)

Дані для виконання:

Застосування зміни в облікових політиках на прикладі ПАТ «Укртелеком».

Група достроково застосувала МСБО 19 «Виплати працівникам» (20XX р.) з датою першого застосування 1 січня 20X1 р. та змінила основу визначення нею доходів або витрат, що належать до програм з визначеними виплатами. Згідно з положеннями МСБО 19 «Виплати працівникам» (20XX р.), переоцінки, що виникають у зв'язку з пенсійними програмами з визначеними виплатами, включаючи актуарні прибутки чи збитки, визнаються у складі іншого сукупного доходу; всі витрати, пов'язані з іншими довгостроковими програмами з визначеними виплатами, визнаються у витратах на персонал у звіті про прибутки та збитки.

Виробнича ситуація 3.2

Необхідно: встановити потрібні дії та вид застосувань змін в обліковій політиці.

Дані для виконання:

В 20XX р. компанія «Камелот» змінила свою облікову політику за основними засобами від моделі собівартості до моделі справедливої вартості.

Протягом 20X2 р. компанія «Камелот» переглянула облікову політику і вирішила повернутися до моделі оцінки за собівартістю.

Виробнича ситуація 3.3

Компанія «SOFIA» придбала принтер на початку 20XX р., строк корисного використання якого становить 10 років. За станом на кінець 20X3 р. залишкова вартість принтера становить 2400 у. о. Починаючи з 20X4 р. компанія змінила строк корисного використання принтера. Відповідно залишкова вартість принтера 2400 у. о. за станом на 1 січня 20X4 р. має бути амортизована протягом 2-х років.

В даному випадку дія компанії може розцінюватись як:

- а) зміна в обліковій політиці;
- б) виправлення помилок;
- в) зміна в обліковій оцінці;
- г) зміна презентації.

Виробнича ситуація 3.4

Необхідно: вказати які суми та в якому періоді мають бути внесені та визначити рівень суттєвості помилки.

Дані для виконання:

Протягом 20X2 р. компанія «Viktorija» знайшла помилку у відображенні авансів, виданих у сумі 400 тис. грн. протягом 20XX р., що мали бути коректно відображені у звіті про фінансовий результат.

Ця сума мала бути віднесена на витрати у сумі 100 тис. грн. в 20XX р., 250 тис. грн. у 20X1 р. та відповідно 50 тис. грн. у 20X2 р. Помилка є суттєвою.

Виробнича ситуація 3.5

Необхідно: визначити дії які має здійснити компанія за умов зміни класифікації джерел формування майна.

Дані для виконання:

У 20X1 р., відповідно до МЗФЗ, компанія презентувала у звітності зобов'язання за пенсійним забезпеченням як довгострокове.

У 20X2 р., компанія вирішила у звіті про фінансовий стан презентувати окремо поточну та довгострокову частини зобов'язання.

За таких умов, якщо є можливість, у звітності поточного періоду компанія має презентувати третій звіт про фінансовий стан, що буде відображати початок найбільш раннього періоду презентації порівняльної інформації у фінансовій звітності.

Виробнича ситуація 3.6

Необхідно: оцінити подія після звітного періоду, яка вимагає коригування звітності та стан дебіторської заборгованості з точки зору двох компаній.

Дані для виконання:

У грудні 20X2 р. компанія «Baster» отримала судовий позов від свого контрагента компанії «Magnet» у зв'язку з тим, що вона порушила умови контракту. На кінець звітного періоду компанія «Бастер» вважала, що вона не порушила умови контракту, і така ж думка була в юриста, який мав захищати її права у суді. У зв'язку з цим на кінець звітного періоду компанія не створила резерв, пов'язаний з ризиком того, що судова справа буде визнана не на її користь. У березні 20X3 р. (до того моменту, як була випущена фінансова звітність компанії) судова справа була розглянута у суді і було прийнято судове рішення, згідно з яким, компанія порушила

свої зобов'язання щодо договору і тому має сплатити штраф у розмірі 1 млн. грн.

Розглянемо ситуацію з боку компанії «Магтекс», яка мала дебіторську заборгованість від свого контрагента на 31.12.20X2 р. у сумі 20 тис. грн., але у зв'язку з подіями, що трапились у 20X3 р. (згорання основних виробничих потужностей, суттєвий судовий позов тощо), контрагент «Бастер» став банкрутом у березні 20X3 р. На 31.12.20X2 р. компанія мала актив, але тепер у компанії немає впевненості в тому, що дебіторська заборгованість буде отримана.

Виробнича ситуація 3.7

Необхідно: встановити тип події після звітнього періоду.

Дані для виконання:

У січні 20X2 р. компанія «Broke» отримала кредит на суму 10 млн. грн., який має бути погашений у 20X5 р. За умовами кредитного договору компанія повинна дотримуватись певних фінансових показників або кредит стає належним до сплати. За станом на 31.12.20X2 р. компанія дотримувалась всіх фінансових показників, проте протягом першого кварталу 20X3 р. її фінансове становище погіршилось і певні фінансові показники компанія перестала виконувати.

Глосарій

Дата випуску звітності – це дата офіційного дозволу керівництва підприємства на випуск (публікацію, подання) фінансових звітів за межі підприємства.

Зміна в обліковій оцінці – коригування балансової вартості активу або зобов'язання чи суми періодичного споживання активу, яке є результатом оцінки теперішнього статусу активів та зобов'язань і пов'язаних з ними очікуваних майбутніх вигід та зобов'язань.

Конверсія – це облік, який ведеться в інших стандартах (наприклад, МСФЗ), на відміну від тих, за якими вже ведеться облік (наприклад, П(С)БО).

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) – це Стандарти та Тлумачення, видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО). Вони охоплюють: а) Міжнародні стандарти фінансової звітності; б) Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку; в) Тлумачення КТМФЗ; та г) Тлумачення ПКТ.

Неможливий – застосування вимоги є неможливим, якщо суб'єкт господарювання не може застосувати її навіть після всіх відповідних зусиль зробити це. Щодо конкретного попереднього періоду неможливо

застосувати зміну в обліковій політиці ретроспективно або зробити ретроспективне перерахування для виправлення помилки.

Облікові політики – це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.

Перспективне застосування – перспективне застосування зміни в обліковій політиці є застосуванням нової облікової політики до операцій, крім подій та умов, що відбуваються після дати змінювання облікової політики.

Події після дати балансу – це сприятливі та несприятливі події, що виникли між датою балансу та датою затвердження фінансової звітності до випуску.

Події після звітного періоду – це сприятливі та несприятливі події, які відбуваються з кінця звітного періоду до дати затвердження фінансової звітності, до випуску, навіть якщо ці події відбуваються після оприлюднення прибутку чи іншої вибіркової фінансової інформації.

Проміжний період – період фінансової звітності, коротший за повний фінансовий рік.

Проміжна фінансова звітність – фінансова звітність, що складається або з повного комплекту фінансової звітності (визначеного в МСБО 1 «Подання фінансової звітності»), або з комплекту стислої фінансової звітності (визначеної у МСБО 34) за проміжний період.

Помилки попередніх періодів – пропуски або викривлення у фінансовій звітності суб'єкта господарювання за один або кілька попередніх періодів, які виникають через невикористання або зловживання достовірною інформацією.

Ретроспективне застосування – застосування нової облікової політики щодо операцій, інших подій та умов так, начебто ця політика застосовувалася завжди.

наказ про облікову політику.

Ретроспективне перерахування – виправлення визнання, оцінки та розкриття інформації про суми елементів фінансової звітності так, начебто помилок у попередньому періоді ніколи не було.

Суттєвий – пропуск або викривлення статей є суттєвими, якщо вони можуть (окремо чи в сукупності) впливати на економічні рішення, які приймають користувачі на основі фінансової звітності. Суттєвість залежить від розміру та характеру пропуску чи викривлення, що оцінюються за конкретних обставин. Визначальним чинником може бути як розмір або характер статті, так і поєднання статей.

Трансформація – це процес, за допомогою якого фінансову інформацію, складену відповідно до одних загальноприйнятих принципів

бухгалтерського обліку, перетворюють у фінансову інформацію відповідно до інших загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку.

Тема 4. Облік довгострокових активів за МСБО

Після вивчення теми 4 студент повинен знати:

- визначення, визнання та оцінку основних засобів відповідно МСБО 16;
- методи нарахування амортизації, які застосовуються в міжнародній практиці;
- формування первісної вартості основних засобів та втрати пов'язані з основними засобами;
- розкриття інформації у фінансовій звітності;
- можливість ідентифікації, визнання та оцінка нематеріальних активів МСБО 38;
- формування первісної, справедливої вартості нематеріального активу при різних шляхах надходження;
- етапи та порядок формування вартості нематеріального активу створеного на підприємстві, як внутрішньо генерований гудвіл; критерії визнання витрат нематеріального активу.

Після вивчення теми 4 студент повинен уміти:

- розраховувати амортизацію основних засобів використовуючи різні методи нарахування амортизації за МСБО 16;
- визначати формування первісної вартості основних засобів при різних шляхах їх надходження;
- визначати формування первісної вартості нематеріальних активів при різних шляхах їх надходження;
- розраховувати амортизацію нематеріальних активів використовуючи різні методи нарахування амортизації за МСБО 38.

Практичне заняття: Облік основних засобів та нематеріальних активів

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. *Визначення, класифікацію та критерії визнання основних засобів.***
- 2. *Методи нарахування амортизації.***
- 3. *Формування первісної вартості основних засобів.***
- 4. *Відображення інформації щодо основних засобів у фінансовій звітності.***
- 5. *Визначення, критерії визнання та оцінка нематеріальних активів.***
- 6. *Порядок нарахування амортизації на нематеріальні активи.***
- 7. *Розкриття інформації про нематеріальні активи у формах обліку.***

8. Особливості визнання та оцінки інвестиційної нерухомості.

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Визначення та визнання основних засобів згідно з МСФЗ.
2. Моделі обліку основних засобів.
3. Амортизація основних засобів.
4. Критерії визнання нематеріальних активів та оцінка після визнання.
5. Моделі собівартості нематеріальних активів.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Розкрийте критерії визначення і класифікацію основних засобів.
2. Висвітліть види оцінки основних засобів.
3. Що таке амортизація та її трактування міжнародними стандартами бухгалтерського обліку?
4. Розкрийте порядок відображення результатів амортизації у фінансовій звітності.
5. Охарактеризуйте методи нарахування амортизаційних відрахувань, прийняті у міжнародній практиці.
6. Що таке метод рівномірної амортизації?
7. Розкрийте метод дегресивної (прискореної) амортизації.
8. Охарактеризуйте методи прогресивної (уповільненої) амортизації: метод амортизаційного фонду, метод ануїтету.
9. В чому полягає сутність принципу піврічної конвенції при нарахуванні амортизації.
10. Як формується переоцінена вартість основних засобів?
11. Зменшення корисності основних засобів.
12. Розкрийте шляхи вибуття основних засобів.
13. Висвітліть порядок розкриття інформації про основні засоби у фінансовій звітності.
14. Що таке нематеріальний актив.
15. Охарактеризуйте первісне визнання і первісну оцінку нематеріальних активів.
16. Охарактеризуйте критерії визнання нематеріальних активів.
17. Охарактеризуйте етапи створення нематеріальних активів.
18. Розкрийте класифікацію нематеріальних активів
19. Як формується первісна вартість нематеріального активу?
20. Як формується переоцінена вартість нематеріального активу?
21. Розкрийте методи нарахування амортизації нематеріальних активів.
22. Що таке зменшення корисності та вибуття нематеріальних активів.
23. Розкриття інформації про нематеріальні активи.
24. Ідентифікація активу корисність якого може бути зменшені.
25. Висвітліть особливості визнання та оцінки інвестиційної нерухомості.

ТЕСТИ

Тест 1. Вартість, що амортизується – це:

- а) сума повної собівартості активу та ліквідаційної вартості;
- б) собівартість активу або інша сума, відображена у фінансовій звітності замість собівартості, за вирахуванням ліквідаційної вартості;
- в) виручка від реалізації активу;
- г) очікуване використання активу підприємством;
- д) правильна відповідь відсутня.

Тест 2. Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо:

- а) існує ймовірність, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього активу;
- б) його оцінка може бути достовірно визначена;
- в) є необхідність проведення переоцінки;
- г) вірна відповідь а та б;
- д) очікуване використання активу підприємством призведе до отримання доходу.

Тест 3. Які існують методи нарахування амортизації за МСБО 16:

- а) прямолінійний, кумулятивний, прискорений, метод подвоєного зменшення залишку, виробничий;
- б) прямолінійний, кумулятивний, дигресивний, метод подвоєного зменшення залишку;
- в) прямолінійний, кумулятивний, дигресивний, метод подвоєного зменшення залишку, метод одиниць продукції;
- г) прямолінійний, кумулятивний, дигресивний, метод одиниць продукції;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 4. Підставою для капіталізації витрат, пов'язаних з основними засобами, є зростання внаслідок цих витрат:

- а) очікуваного терміну корисного використання об'єкта;
- б) кількості або якості продукції (послуг), яка виготовляється (надається) цим об'єктом;
- в) ремонтом;
- г) технічним обслуговуванням;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 5. Відповідно до МСБО 16 «Основні засоби» витрати на значні огляди або капітальний ремонт об'єктів, понесені після їх придбання списують на:

- а) витрати періоду;
- б) витрати на капіталізацію;
- в) витрати виробництва;
- г) адміністративні витрати;
- д) інвестиційні витрати.

Тест 6. При визначенні терміну корисної експлуатації нематеріального активу необхідно враховувати такі чинники:

- а) очікуване використання активу підприємством;
- б) типовий цикл життя для активу і загальновідому інформацію щодо оцінок корисної експлуатації активів, що використовуються подібним чином;
- в) стабільність галузі, де використовується актив;
- г) зміни на ринку попиту на товари чи послуги, які є результатом використання активу;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 7. Для розподілу суми активу, яка амортизується, на систематичній основі впродовж терміну його корисної експлуатації можна застосовувати наступні методи:

- а) прямолінійний метод, метод зменшення залишку, метод суми одиниць продукції;
- б) прямолінійний метод;
- в) метод зменшення залишку, метод суми одиниць продукції;
- г) метод зменшення залишку, кумулятивний;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 8. У примітках до фінансових звітів наводиться обов'язкова та інша (додаткова) інформація про нематеріальні активи:

- а) термін корисної експлуатації або норми амортизаційних відрахувань;
- б) втрати через знецінення, сторновані у звіті про прибутки та збитки за період, відповідно до МСБО 36;
- в) витрати на підготовку спеціалістів;
- г) витрати на ремонт;
- д) вірні відповіді а та б.

Тест 9. Зміни в терміні корисного використання нематеріального активу повинні:

- а) одразу відобразитись як витрати;
- б) враховуватись відповідно до МСБО 8;
- в) відобразитись в балансі підприємства;
- г) враховуватись відповідно до МСФЗ 15;
- д) враховуватись відповідно до МСФЗ 38.

Тест 10. Затрати на дослідження можуть визнаватись:

- а) на етапі дослідження;
- б) після початку стадії розробки;
- в) на стадії розробки;
- г) правильна відповідь а, б;
- д) вірна відповідь відсутня.

Тест 11. Відповідно до МСБО 16 «Основні засоби – це матеріальні активи, які...:

- а) утримуються підприємством для використання у виробництві або постачанні товарів і наданні послуг, для здачі в оренду іншим, або для адміністративних цілей;
- б) будуть використовуватися, як очікується, впродовж більш, ніж одного періоду;
- в) будуть реалізовані;
- г)
- д) всі відповіді вірні.

Тест 12. Сума сплачених грошових коштів або їх еквівалентів, або справедлива вартість іншої форми компенсації, наданої для отримання активу на момент його придбання або створення – це:

- а) переоцінена вартість;
- б) залишкова вартість;
- в) собівартість;
- г) балансова вартість;
- д) ринкова вартість.

Тест 13. Оцінка після первісного визнання може розраховуватись на основі:

- а) прямого та непрямого підходів;
- б) постійного та змінного підходів;
- в) базового та альтернативного підходів;
- г) лінійного та нелінійного підходів;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 14. Термін корисної експлуатації визначає саме підприємство з урахуванням таких чинників:

- а) технічного прогресу;
- б) зміни попиту на продукцію;
- в) фізичної продуктивності об'єкта;
- г) технічних характеристик об'єкта;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 15. Який метод амортизації застосовують якщо, найбільша інтенсивність використання основних засобів припадає на перші роки їхньої експлуатації, коли фізично морально ще є новими:

- а) дигресивний;
- б) кумулятивний;
- в) прямолінійний;
- г) виробничий;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 16. Що з вище переліченого входить до складу нематеріальних активів:

- а) авторські права;
- б) торгові назви;

- в) частка ринку;
- г) програмне забезпечення;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 17. Визнання балансової вартості нематеріального активу припиняється:

- а) після вибуття;
- б) якщо більше не очікується майбутніх вигод від його використання;
- в) за будь-якою з вищенаведених причин;
- г) за рішення головного бухгалтера;
- д) правильна відповідь відсутня.

Тест 18. Які нематеріальні активи можуть мати матеріально-речову форму:

- а) юридичні документи;
- б) внутрішньо створений гудвіл;
- в) гудвіл, що виникає при об'єднанні компаній;
- г) програмне забезпечення;
- д) торговий знак.

Тест 19. Термін корисної експлуатації нематеріальних активів не повинен перевищувати:

- а) 5 років;
- б) 10 років;
- в) 15 років;
- г) 20 років;
- д) такого обмеження немає.

Тест 20. Сумою відшкодування нематеріального активу повинна бути вищою з двох оцінок:

- а) чиста вартість реалізації;
- б) теперішня вартість;
- в) ціна реалізації;
- г) справедлива вартість;
- д) ваш варіант відповіді.

Виробнича ситуація 4.1

Необхідно: Визначити вартість об'єкта, що амортизується, нарахувати амортизацію прямолінійним методом та відобразити розрахунки в таблиці наступної форми:

Роки	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1	2	3	4	5

Дані для виконання:

Первісна вартість вантажного автомобіля – 10000 у. о. Очікуваний строк служби – 8 років. Ліквідаційна вартість автомобіля у вигляді амортизації – 1000 у. о.

Виробнича ситуація 4.2

Необхідно: обчислити суму амортизаційних відрахувань за дигресивним методом при подвійній нормі амортизації.

Нарахування амортизації за методом прискореного зменшення залишкової вартості протягом п'яти років відобразити в таблиці наступної форми:

Роки	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1	2	3	4	5

Дані для виконання: Первісна вартість вантажного автомобіля – 16000 у. о. Очікуваний строк служби – 8 років. Ліквідаційна вартість автомобіля у вигляді амортизації – 2000 у. о.

Практична ситуація 4.3

Необхідно: обчислити суму амортизаційних відрахувань за методом суми чисел.

Нарахування амортизації за кумулятивним методом протягом п'яти років відобразити в таблиці наступної форми:

Роки	Первісна вартість	Первісна вартість за мінусом ліквідаційної вартості	Коефіцієнт	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1	2	3	4	5	6	7

Дані для виконання: первісна вартість об'єкта холодильника – 5400 у. о. Очікуваний строк служби 8 років. Ліквідаційна вартість 1200 у. о.

Виробнича ситуація 4.4

Необхідно: обчислити суму амортизаційних відрахувань за виробничим методом.

Нарахування амортизації за виробничим методом протягом п'яти років відобразити в таблиці наступної форми:

Роки	Первісна вартість	Випуск продукції, одиниць	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1	2	3	4	5	6

Дані для виконання: первісна вартість устаткування – 5400 у. о. Очікуваний строк служби 5 років. Ліквідаційна вартість 1200 у. о.

Плановий випуск продукції 50000 одиниць. Передбачено, що за перший рік випуск продукції склав 10000, за другий – 11000, за третій – 10100, за четвертий – 9000 і за п'ятий – 9900 одиниць.

Виробнича ситуація 4.5

Необхідно: розрахувати річну суму амортизаційних відрахувань кумулятивним методом та заповнити таблицю.

Розрахунок амортизаційних відрахувань методом суми чисел

Рік	Амортизаційні відрахування	Накопичена амортизація	Балансова вартість	Розрахунок
1	2	3	4	5

Дані для виконання: первісна вартість об'єкта основних засобів (меблів) – 1200 дол. Очікуваний строк служби 5 років. Ліквідаційна вартість 400 дол.

Виробнича ситуація 4.6

Необхідно: розрахувати первісну вартість придбаного обладнання.

Дані для виконання: Підприємство придбало обладнання на суму 8 000 дол. Крім того, підприємство понесло такі витрати, дол:

- залізничний тариф 500 дол;
- витрати на транспортування від станції на підприємство 150 дол;
- оплата праці монтажників 400 дол.

Виробнича ситуація 4.7

Необхідно: визначити суму зносу обладнання машинобудівного концерну за 23 місяці експлуатації.

Дані для виконання: Початкова вартість цього обладнання 450000 дол., плановий період експлуатації 5 років, очікувана вартість металобрухту від ліквідації – 1000 дол.

Виробнича ситуація 4.8

Необхідно: визначити собівартість внутрішньо генерованого нематеріального активу.

Дані для виконання:

Концерн розробляє нову виробничу технологію протягом 20X1 р. На розробку були понесені видатки, які становили 1000 дол.; з них: 900 дол. були понесені до 1 грудня 20X1 р., а 100 дол. – у період між 1 грудня та 31 грудня 20X1 р. Суб'єкт господарювання здатний довести, що на 1 грудня 20X1 р. виробничий процес відповідав критеріям визнання як нематеріальний актив. Суму очікуваного відшкодування ноу-хау, втіленого в технології (включаючи майбутнє вибуття грошових коштів на завершення створення технології до того, як вона стане придатною для використання), оцінено в 500 дол. На кінець 20X1 р. технологія визнається як нематеріальний актив за собівартістю 100 дол. (видатки, понесені починаючи з дати відповідності критеріям визнання, тобто з 1 грудня 20X1 р.). Видаток сумою 900 дол., понесений до 1 грудня 20X1 р., визнається як витрата, оскільки до 1 грудня 20X1 р. не було відповідності критеріям визнання. Цей видаток не становить частини собівартості технології, визнаної у звіті про фінансовий стан. Протягом 20X2 р. понесені видатки дорівнюють 2000 дол.

Виробнича ситуація 4.9

Необхідно: визначити первісну вартість об'єкту основного засобу створеного власними силами акціонерного товариства.

Дані для виконання: Акціонерне товариство з метою розширення виробництва та запуску нової технологічної лінії по виготовленню нової продукції споруджує цех власними силами. При цьому були понесені наступні витрати:

- придбано та використано будівельних матеріалів на суму 24800 дол., в т.ч. ПДВ;
- нарахована заробітна плата виробничого персоналу – 8000 дол.;
- витрати на електроенергію використану для будівництва – 120 дол.;
- витрати на оплату проектно-дослідницьких робіт – 2400 дол., в т.ч. ПДВ;
- витрати на страхування – 600 дол., в т.ч. ПДВ.

Виробнича ситуація 4.10

Необхідно: визначити суму дооцінки будівлі та дооцінку в обліку.

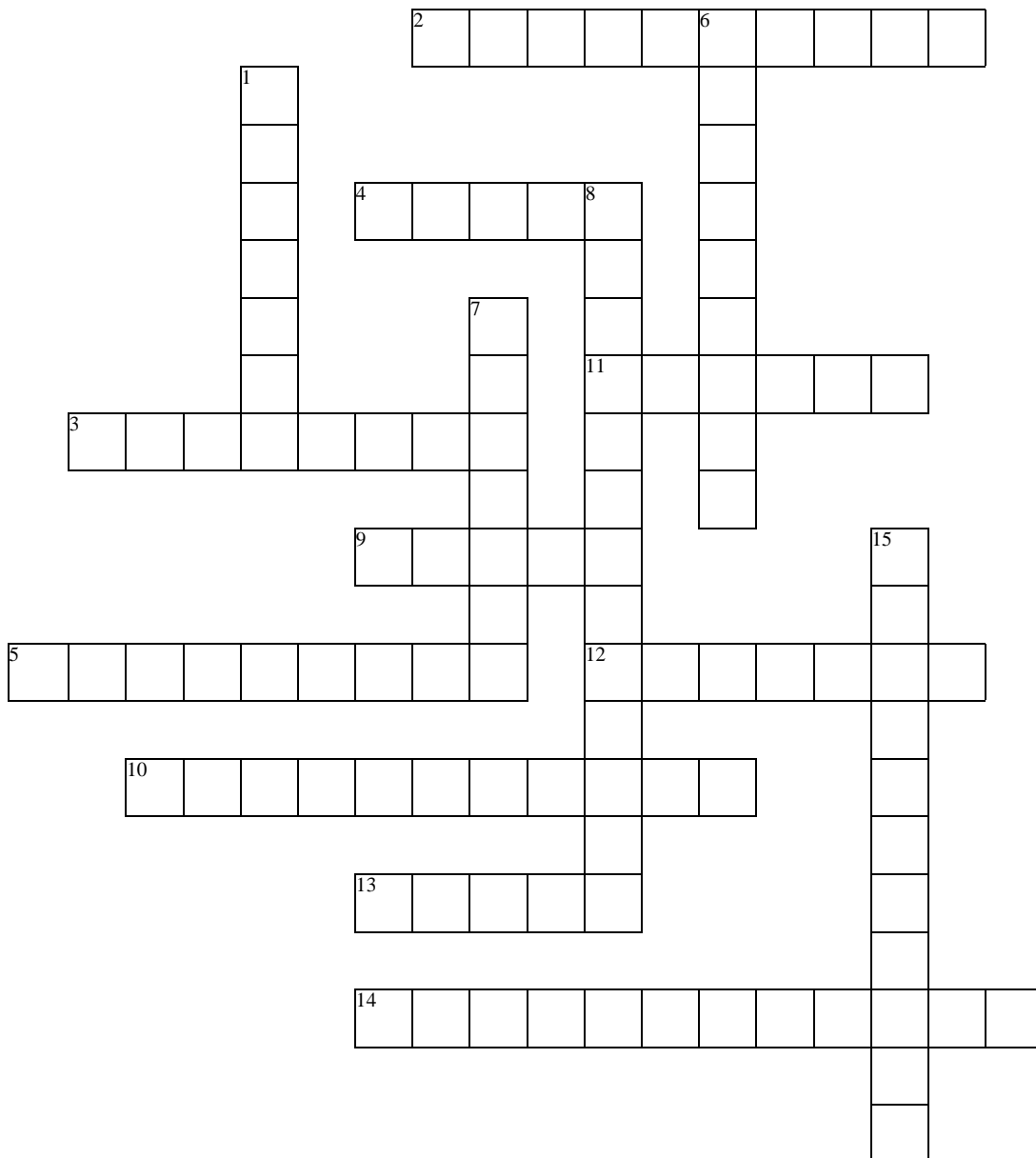
Дані для виконання. У грудні 20X3 р. підприємство «Аскольд» передало будівлю складу в операційну оренду з 1 січня 20X4 р. Початкова вартість будівлі становить 1 840 тис. дол., нагромаджена амортизація - 1120 тис. дол. Місячна сума амортизації дорівнює 3060 дол. Справедлива вартість будівлі на 1 січня 20X4 р. становить 788634 дол.

Виробнича ситуація 4.11

Необхідно: у зв'язку зі зміною вартості нерухомості зробити бухгалтерські проведення.

Дані для виконання: підприємство утримувало земельну ділянку вартістю 500 тис. дол. для продажу, однак у кінці 20X3 р. воно вирішило утримувати цю ділянку для отримання прибутку за рахунок зростання цін на землю. В кінці 20X3 р. справедлива вартість цієї ділянки становила 600 тис. дол.

Кросворд

По горизонталі:

2. Діяльність суб'єктів господарювання з продажу товарів (робіт, послуг).
3. Форма трудового договору, в якому термін його дії, права та обов'язки і відповідальність сторін, умови матеріального забезпечення праці працівника умови розірвання договору встановлюються угодою сторін.
4. Будь-які надходження, які збільшують власний капітал (крім вкладів акціонерів), як в ході звичайної діяльності (виручка), так і інші надходження.
5. Прибуток, отриманий підприємством від здійснення корпоративних прав, включаючи доходи, нараховані у вигляді процентів на акції або на внески до статутних фондів.
9. Кошти, що надаються на безповоротній основі некомерційним організаціям або фізичним особам на реалізацію соціальних проектів, благодійних програм, на інші суспільно корисні цілі з наступним звітом про їх використання та результати зміни ситуації.
10. Ціна, за якою учасник ринку готовий купити цінний папір, тобто ціна безадресної заявки на купівлю або ціна попиту.
11. Кошти й матеріальні цінності, що надаються кредитором у користування позичальнику на визначений строк та під відсоток.
12. Надходження економічних вигод за період, що виникають в ході звичайної діяльності компанії, результатом яких є збільшення власного капіталу, крім приросту капіталу за рахунок внесків акціонерів.
13. Вид цінних паперів, що являє собою свідоцтво про власність на визначену частку статутного (складеного) капіталу акціонерного товариства і надає її власнику (акціонеру) певні права.
14. Виражені в грошовій формі поточні витрати на виробництво та реалізацію продукції, робіт, послуг.

По вертикалі:

1. Кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору.
6. Фінансові активи, за якими є об'єктивні докази збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.
7. Обсяг спожитих виробничих факторів (матеріальних, фінансових, трудових ресурсів), необхідних для здійснення підприємством господарської діяльності, направленої на отримання прибутку та максимізацію добробуту власників у грошовому вираженні.
8. Метод приведення майбутньої вартості грошових коштів до їх вартості в поточний період.

15. Можливість швидкого переведення активу в готівку без істотної втрати його вартості (з мінімальними витратами).

Глосарій

Актив – це ресурс: а) контрольований суб'єктом господарювання у результаті минулих подій; та б) від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання.

Амортизація – це систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом строку його корисної експлуатації.

Балансова вартість – це сума, за якою актив визнають після вирахування будь-якої суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення його корисності.

Вартість, визначена суб'єктом господарювання – це теперішня вартість грошових потоків, які, за очікуванням суб'єкта господарювання, виникнуть упродовж використання активу і від його вибуття після закінчення строку його корисної експлуатації або які, за очікуванням, виникнуть при погашенні зобов'язання.

Дослідження – оригінальні та заплановані дослідження, здійснювані для отримання і розуміння нових наукових або технічних знань.

Збиток від зменшення корисності – це сума, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування.

Інвестиційна нерухомість – нерухомість (земля чи будівля, або частина будівлі, або їх поєднання), утримувана (власником або орендарем як актив з правом використання) з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для: а) використання у виробництві чи при постачанні товарів, при наданні послуг чи для адміністративних цілей, або б) продажу в звичайному ході діяльності.

Ліквідаційна вартість активу – це попередньо оцінена сума, яку суб'єкт господарювання отримав би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив є застарілим та перебуває в стані, очікуваному по закінченні строку його корисної експлуатації.

Ліквідаційна вартість нематеріального активу – попередньо оцінена сума, що її суб'єкт господарювання отримав би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якби вік і стан активу були такими, які очікуються по закінченні строку його корисної експлуатації.

Монетарні активи – утримувані гроші та активи, які мають бути отримані у фіксованій або визначеній сумі грошей.

Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований.

Нерухомість, зайнята власником – нерухомість, утримувана (власником або орендарем як актив з правом використання) для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг або для адміністративних цілей.

Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

Розробка – застосування даних наукового дослідження чи іншого знання для планування чи проектування виробництва нових або суттєво вдосконалених матеріалів, механізмів, товарів, технологій, систем або послуг до початку їхнього серійного виробництва або використання.

Собівартість – це сума сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або справедлива вартість іншої форми компенсації, наданої для отримання активу на час його придбання або створення або (якщо прийнятно) сума, яку розподіляють на цей актив при первісному визнанні згідно з конкретними вимогами інших МСФЗ.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції на дату оцінки.

Строк корисної експлуатації: а) період, протягом якого очікується, що актив буде придатний для використання суб'єктом господарювання, або б) кількість одиниць виробленої продукції чи подібних одиниць, що їх суб'єкт господарювання очікує отримати від активу.

Сума очікуваного відшкодування – це більша з двох оцінок: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж активу або вартості його використання.

Сума, що амортизується – це собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.

Тема 5. Облік поточних активів за МСБО

Після вивчення теми 5 студент повинен знати:

- визначення, визнання та оцінку запасів відповідно МСБО 2;
- формування первісної вартості запасів та втрати пов'язані з їх придбанням;
- методи визначення собівартості запасів та формули собівартості, які застосовуються в міжнародній практиці;
- розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності;

- відображення в обліку та звітності грошових коштів відповідно до МСБО 1 та МСБО 7;
- сферу застосування та мету МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»;
- відображення в обліку та звітності дебіторської заборгованості відповідно до МСБО 1;
- методи обліку дебіторської заборгованості;
- сферу застосування та мету МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»;
- класифікацію фінансових активів;
- види оцінок фінансових інвестицій.

Після вивчення навчального елемента 1.5 студент повинен уміти:

- формувати первісну вартість запасів, які надходять на підприємство різними шляхами;
- розраховувати собівартість за методом чистої ідентифікації;
- розраховувати собівартість за методом ФІФО;
- обчислювати собівартість за методом стандартних витрат або методом роздрібних цін;
- розрахунок собівартості на основі чистої вартості реалізації;
- порядок розкриття запасів у фінансовій звітності.

Практичне заняття: Облік виробничих запасів, грошових коштів та дебіторської заборгованості

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. *Визначення, визнання та оцінка запасів.*
2. *Облік надходження та вибуття запасів.*
3. *Види оцінки запасів.*
4. *Облік грошових коштів.*
5. *Облік дебіторської заборгованості.*
6. *Облік фінансових активів.*

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Методи обліку собівартості згідно з МСБО 2 «Запаси»
2. Розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності.
3. Характеристика МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»
4. Облік дебіторської заборгованості: визнання та класифікація за МСБО.
5. Облік безнадійної дебіторської заборгованості за МСБО.
6. Види фінансових активів.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Розкрийте методи визначення і формування первісної оцінки запасів.
2. Висвітліть облік руху запасів (періодичний, постійний).

3. Охарактеризуйте методи визначення собівартості запасів.
4. Розкрийте метод конкретної ідентифікації.
5. Охарактеризуйте метод ФІФО.
6. Висвітліть метод середньої собівартості (середньозваженої, гнучкої середньої).
7. Що таке метод стандартних (нормативних) витрат?
8. Охарактеризуйте метод ціни продажу.
9. Проведіть порівняння методів оцінки виробничих запасів.
10. Розкрийте порядок відображення запасів за чистою вартістю реалізації.
11. Висвітліть порядок розкриття інформації про запаси у примітках до фінансових звітів.
12. Які критерії визнання дебіторської заборгованості?
13. Розкрийте класифікацію та оцінку дебіторської заборгованості.
14. Який порядок списання безнадійних боргів?
15. Яка класифікація грошових коштів, їх оцінка за МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»?
16. Розкрийте мету та сферу застосування МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів».
17. Що таке курсові різниці відповідно до МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»?
18. Що відноситься до не грошових операцій?
19. Розкрийте склад грошових коштів і порядок їх відображення в балансі.
20. Висвітліть сутність та класифікацію фінансових активів за МСБО.
21. Розкрийте особливості обліку фінансових активів за МСБО.

ТЕСТИ

Тест 1. Витрати, пов'язані з процесом виробництва, які не можуть бути прямо віднесені до одиниць продукції економічно доцільним шляхом – це:

- а) виробничі витрати;
- б) прямі витрати;
- в) змінні загальновиробничі витрати;
- г) адміністративні витрати;
- д) витрати на збут.

Тест 2. До грошових коштів належать:

- а) банківські переказні векселі;
- б) грошові перекази;
- в) ощадні рахунки;
- г) чеки, посвідчені банком про гарантію платежу;
- д) персональні чеки, видані фізичним особам.

Тест 3. Безнадійна дебіторська заборгованість обліковується за такими методами:

- а) метод прямого списання;
- б) метод конкретної ідентифікації;
- в) метод нарахування резерву;
- г) правильна відповідь а, в;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 4. Інвестиції, які класифікуються як поточні активи, слід відображати в балансі:

- а) за ринковою вартістю (ціна, яка включає в себе ринкову ціну та додаткові витрати, які були понесені при купівлі цінних паперів);
- б) за нижчою із двох оцінок – собівартістю чи ринковою вартістю;
- в) балансова вартість визнається на основі інвестиційного портфеля в цілому (коли компанія володіє частиною акціонерних капіталів кількох інших компаній), категорії інвестицій чи на основі окремої інвестиції;
- г) справедливою вартістю;
- д) за оголошеною або фактичною номінальною вартістю.

Тест 5. Нормальна потужність – це:

- а) включення усіх виробничих витрат (постійних і змінних) до вартості запасів готової продукції.
- б) заздалегідь визначені витрати на одиницю продукції, які є прийнятними для цілей фінансової звітності у разі їх періодичного коригування з метою відображення поточних умов;
- в) очікуваний рівень виробництва, який може бути досягнутий у середньому протягом певної кількості періодів, або сезонів за звичайних обставин, якщо брати до уваги падіння потужності, що відбувається в результаті запланованої експлуатації.
- г) зменшення ціни продажу запасів на відповідний відсоток валового прибутку;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 6. Дебіторська заборгованість в балансі класифікується як:

- а) рахунки до отримання;
- б) рахунки до сплати;
- в) боргові зобов'язання;
- г) відстрочені отримання;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 7. Який МСБО розкриває порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць, розкриття інформації в обліковій політиці та фінансовій звітності:

- а) МСБО 2;
- б) МСБО 24;
- в) МСБО 21;
- г) МСБО 1;
- д) МСФЗ 1.

Тест 8. Оцінка грошових коштів та відображення їх у звітності відповідно до МСБО здійснюється за:

- а) справедливою узгодженою вартістю;
- б) ринковою вартістю;
- в) теперішньою вартістю;
- г) оголошеною або фактичною номінальною вартістю;
- д) первісною собівартістю.

Тест 9. Грошові кошти та їх еквіваленти за ступенем ліквідності відносяться до:

- а) середньо ліквідних;
- б) малоліквідних;
- в) абсолютно ліквідних;
- г) не ліквідних;
- д) важко ліквідних.

Тест 10. Середньозважена собівартість визначається як:

- а) запаси, які надійшли (придбані або вироблені) першими, відпускаються (продаються) також першими;
- б) зменшення ціни продажу запасів на відповідний відсоток валового прибутку;
- в) співвідношення собівартості та кількості запасів, що є в наявності;
- г) ринкова вартість;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 11. Активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивіденди тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора – це:

- а) капітальні інвестиції;
- б) фінансові інвестиції;
- в) грошові еквіваленти;
- г) дебіторська заборгованість;
- д) фінансові активи.

Тест 12. Собівартість продукції – це:

- а) непрямі витрати на виробництво, що змінюються прямо або майже прямо пропорційно обсягу виробництва, до них відносять витрати на допоміжні матеріали та непрямую оплату праці;
- б) непрямі витрати на виробництво, які залишаються відносно незмінними, незалежно від до обсягу виробництва, серед них амортизація та утримання будівель і обладнання, а також витрати на управління та адміністративні витрати;
- в) витрати, пов'язані з процесом виробництва, які не можуть бути прямо віднесені до одиниць продукції економічно доцільним шляхом;

г) витрати на одиницю продукції, які є прийнятними для цілей фінансової звітності у разі їх періодичного коригування з метою відображення поточних умов;

д) заздалегідь визначені витрати на одиницю продукції, які є прийнятними для цілей фінансової звітності у разі їх періодичного коригування з метою відображення поточних умов.

Тест 13. Існують наступні методи вибуття виробничих запасів:

- а) метод конкретної ідентифікації;
- б) метод середньозваженої собівартості;
- в) метод роздрібних цін;
- г) метод стандарт-кост;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 14. Короткострокові високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відповідні суми грошових коштів (казначейські векселі, комерційні папери) це:

- а) грошові кошти;
- б) грошові еквіваленти;
- в) грошові потоки;
- г) грошові надходження;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 15. Надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів відбувається внаслідок:

- а) операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- б) операційної, інвестиційної та надзвичайної діяльності;
- в) операційної, фінансової та звичайної діяльності;
- г) операційної, фінансової діяльності та надзвичайних подій;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 16. Метою МСБО 2 Запаси є:

- а) визначення підходу до обліку запасів;
- б) порядку визначення собівартості;
- в) рекомендації щодо формул собівартості;
- г) порядку відображення інформації про запаси у фінансовій звітності;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 17. Дебіторська заборгованість класифікується за МСБО на:

- а) поточну;
- б) непоточну;
- в) безнадійну;
- г) товарну;
- д) правильні відповіді а, б.

Тест 18. За нормальних умов кошти за рахунком повинні бути отриманні упродовж:

- а) 30-40 днів;

- б) 30-50 днів;
- в) 30 днів;
- г) 30-60 днів;
- д) 20 днів.

Тест 19. Відповідно до принципу обачності проводиться два коригування: дебіторської заборгованості:

- а) оцінюється та обліковується безнадійна дебіторська заборгованість;
- б) оцінюється можливість повернення товарів і вираховуються надані раніше знижки;
- в) оцінюється резерв повернення;
- г) оцінюється рівень платоспроможності дебіторів;
- д) ваш варіант відповіді.

Тест 20. Фінансові активи – це:

- а) це продукція виробничо-технічного призначення, споживчі й інші товари;
- б) частина активів підприємства, яка являє собою фінансові ресурси;
- в) грошові кошти та їх еквіваленти, що необмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи 12 місяців з дати балансу;
- г) вкладення коштів чи інших активів у цінні папери суб'єктів господарської діяльності;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 21. Фінансовим активом не є:

- а) грошові кошти;
- б) основні засоби;
- в) власні прості акції;
- г) деривативи;
- д) позики видані.

Тест 22. Фінансові активи поділяються на:

- а) оцінені за справедливою вартістю з відображенням результатів переоцінки як прибутку або збитку
- б) оцінених за справедливою вартістю з відображенням результатів переоцінки у сукупному доході;
- в) оцінені за амортизованою вартістю;
- г) правильні відповіді а, б, в;
- д) немає вірної відповіді.

Тест 23. Стандарт міжнародного бухгалтерського обліку що визначає вимоги до надання інформації про минулі зміни грошових коштів суб'єкта господарювання:

- а) МСБО 7;
- б) МСБО 2;
- в) МСБО 10;

г) МСБО 32;

д) МСБО 21.

Тест 24. Дебіторська заборгованість – це:

а) частина активів підприємства, яка являє собою фінансові ресурси;

б) грошові кошти та їх еквіваленти, що необмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи 12 місяців здання балансу;

в) вкладення коштів чи інших активів у цінні папери суб'єктів господарської діяльності;

г) суми, які нараховуються підприємству від покупців за товари або послуги, продані в кредит в балансі підприємства записуються як активи;

д) правильної відповіді немає.

Тест 25. Фінансове зобов'язання – це:

а) це будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій;

б) будь-яке придбання товару, послуги чи виконання інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду;

в) грошові кошти та їх еквіваленти, що необмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи 12 місяців з дати балансу;

г) вкладення коштів чи інших активів у цінні папери суб'єктів господарської діяльності;

д) суми, які нараховуються підприємству від покупців за товари або послуги, продані в кредит. В балансі підприємства записуються як активи.

Тест 26. Стандарт міжнародного бухгалтерського обліку що визначає як включати операції в іноземній валюті і закордонні господарські одиниці у фінансову звітність:

а) МСБО 7;

б) МСБО 2;

в) МСБО 21;

г) МСБО 32;

д) МСФЗ 13.

Виробнича ситуація 5.1

Необхідно: визначити середній відсоток валового прибутку, суму валового прибутку на реалізований товар та собівартість реалізованого товару.

Дані для виконання:

	Собівартість	Вартість за роздрібною ціною	Валовий прибуток
1	2	3	4
Запаси на початок періоду	130000	200000	70000
Закуплено за звітний період	390000	600000	210000
Разом запасів	520000	800000	280000
Запаси на кінець періоду		160000	

Виробнича ситуація 5.2

Необхідно: розрахувати оцінку виробничих запасів за методом середньозваженої собівартості.

Дані для виконання: В поточному місяці в березні було списано на виробництво 22 одиниці запасу А. Залишок на початок місяця = 15×10 у. о. = 150 у. о. Всього за місяць було придбано 32 одиниці запасу А. Вартість придбання дорівнює 401 у. о. Придбано за місяць:

1 придбання: 15×12 у.о.= 180 у. о.;

2 придбання: 17×13 у.о. = 221 у. о.

Виробнича ситуація 5.3

Необхідно: розрахувати оцінку виробничих запасів за методом ФІФО собівартості.

Дані для виконання: У березні було списано на виробництво 22 одиниці запасу А. Залишок на початок місяця = 15×10 у. о. = 150 у. о. Всього за місяць було придбано 32 одиниці запасу А. Вартість придбання дорівнює 401 у. о. Придбано за місяць:

1 придбання: 15×12 у. о.= 180 у. о.;

2 придбання: 17×13 у. о. =221 у. о.

Виробнича ситуація 5.4

Необхідно: розрахувати оцінку виробничих запасів за методом середньозваженої собівартості та ФІФО.

Дані для виконання:

Дата	Показник	Кількість одиниць	Ціна за одиницю, дол.
1	2	3	4
01.01.02	Залишок	100	15,0
15.01.02	Придбано	120	16,0
02.02.02	Продано	80	30,0
17.02.02	Придбано	150	18,0
12.03.02	Продано	90	30,0

Виробнича ситуація 5.5

Необхідно: обчислити собівартість придбаних запасів.

Дані для виконання: Компанія придбала 2000 одиниць запасів за ціною 50 у. о. За умовами контракту компанія отримує знижку у розмірі 3 %. Витрати на транспортування склали 250 у. о. Витрати на вантажно-розвантажувальні роботи 40 у. о.

Виробнича ситуація 5.6

Необхідно: розподілити суму постійних накладних виробничих витрат на одиницю відповідної виробничої потужності і показника фактичної потужності.

Дані для виконання: Річна сума постійних накладних виробничих витрат 750000 у. о. Виробнича потужність (одиниць):

- нормативна 110000
- запланована 100000
- фактична 105000
- практична 120000

Глосарій

Грошові кошти складаються з готівки в касі і депозитів до запитання.

Грошові потоки – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів.

Дебіторська заборгованість – це зобов'язання покупців чи інших контрагентів бізнесу перед компанією наприклад за виплатою коштів за продані товари, продукцію, виконані роботи чи надані послуги.

Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості.

Запаси – це активи, які: а) утримуються для продажу у звичайному ході бізнесу; б) перебувають у процесі виробництва для такого продажу або в) існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг.

Запаси включають товари, що були придбані та утримуються для перепродажу, у тому числі, наприклад, товари, придбані підприємством роздрібною торгівлею та утримувані для перепродажу, або земля та інша нерухомість для перепродажу. Запаси включають також готову вироблену продукцію або незавершене виробництво суб'єкта господарювання й основні та допоміжні матеріали, призначені для використання в процесі

виробництва. Витрати, понесені для виконання договору з клієнтом, які не приводять до збільшення запасів.

Інвестиційна діяльність – це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.

Операційна діяльність – це основна діяльність суб'єкта господарювання, яка приносить дохід, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. (див. МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»).

Чиста вартість реалізації – попередньо оцінена ціна продажу у звичайному ході бізнесу мінус попередньо оцінені витрати на завершення та попередньо оцінені витрати, необхідні для здійснення продажу.

Чиста вартість реалізації – це чиста сума, яку суб'єкт господарювання очікує отримати від продажу запасів у звичайному ході бізнесу. Справедлива вартість відображає ціну, за якою відбувалася б звичайна операція продажу такого ж об'єкта запасів на основному (або найсприятливішому) ринку для такого об'єкта запасів між учасниками ринку на дату оцінки. Перша – це вартість, визначена суб'єктом господарювання, остання – ні. Чиста вартість реалізації для запасів може не дорівнювати справедливій вартості мінус витрати на продаж.

Фінансова діяльність – діяльність, що спричиняє зміни розміру та складу вкладеного капіталу та запозичень суб'єкта господарювання.

МОДУЛЬ 2

«ПІДГОТОВКА ТА ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ ЗГІДНО З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»

Тема 6. Забезпечення, непередбачені зобов'язання й активи, виплати працівникам та програми пенсійного забезпечення

Після вивчення теми 6 студент повинен знати:

- визначення та визнання забезпечень, умовних зобов'язань та умовних активів відповідно МСБО 37;
- класифікацію забезпечень та умовних активів;
- винятки щодо визнання забезпечень, умовних зобов'язань та умовних активів;
- алгоритм визначення забезпечень;
- економічний зміст юридичних та конструктивних зобов'язань;
- критерії ймовірності визнання умовних зобов'язань та умовних активів;
- розкриття інформації про забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи у фінансових звітах підприємства;
- умови створення та використання забезпечень (резерву);
- сутність та категорії виплат працівникам;
- визначення активів програм та їх види;
- види короткострокових виплат працівникам, їх оцінку та відображення у фінансових звітах;
- види довгострокових виплат працівникам, їх оцінку та відображення у фінансових звітах;
- класифікацію програм виплат після закінчення трудової діяльності;
- особливості обліку програм пенсійного забезпечення;
- облік програм з визначеним внеском та з визначеною виплатою;
- зміст та види актуарних припущень.

Після вивчення теми 6 студент повинен уміти:

- уміти визначати забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи відповідно МСБО 37;
- визнавати умовні зобов'язання та умовні активи за критеріями ймовірності;
- розкривати інформацію про забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи у фінансових звітах підприємства;
- створювати та використовувати забезпечення (резерв) в обліку;
- визнавати в обліку активи програм та їх види;
- здійснювати оцінку короткострокових виплат працівникам та відображати інформацію про них у фінансових звітах;

- здійснювати оцінку довгострокових виплат працівникам та відображати інформацію про них у фінансових звітах;
- класифікувати програми виплат після закінчення трудової діяльності;
- визначати особливості обліку програм пенсійного забезпечення;
- вести облік програм з визначеним внеском та з визначеною виплатою.

Практичне заняття: Облік забезпечень, непередбачених зобов'язань і активів, виплат працівникам та програм пенсійного забезпечення

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Облік забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів (МСБО 37).*
- 2. Розкриття інформації про резерви, умовні зобов'язання та умовні активи у фінансових звітах.*
- 3. Сутність та порядок відображення у фінансових звітах інформації про виплати працівникам.*
- 4. Короткострокові та довгострокові виплати працівникам.*
- 5. Облік і звітність програм пенсійного забезпечення.*

Доповнення

Реферативні виступи:

2. Особливості обліку забезпечень, непередбачених зобов'язань та непередбачених активів згідно МСБО 37.
3. Особливості обліку виплат працівникам згідно МСБО 19.
4. Особливості обліку та звітності програм пенсійного забезпечення.
5. Облік короткострокових та довгострокових виплат працівникам.
6. Порядок відображення інформації про виплати працівникам у фінансових звітах.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Дайте визначення забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів.
2. Розкрийте алгоритм визначення забезпечень (резерву).
3. Наведіть приклади юридичних та конструктивних зобов'язань.
4. Опишіть критерії ймовірності визнання умовних зобов'язань та умовних активів.
5. Розкрийте умови створення та використання забезпечень (резерву).
6. Охарактеризуйте порядок розкриття у звітності інформації про резерви, умовні зобов'язання та умовні активи.
7. Дайте визначення та назвіть категорії виплат працівникам.
8. Який МСБО визначає порядок обліку виплат працівникам?
9. Розкрийте порядок обліку програм з визначеною виплатою.
10. Розкрийте порядок обліку програм з визначеним внеском.

11. Охарактеризуйте облік виплат при припиненні трудової діяльності.
12. Розкрийте особливості виплат при звільненні.
13. Охарактеризуйте актуарні припущення.
14. Опишіть метод, що застосовується в МСБО 19 для розподілу витрат на забезпечення за пенсіями – метод нарахування прогностичних одиниць.
15. Розкрийте причини виникнення актуарних прибутків та збитків.
16. Що виступає прибутком від активів програм?
17. Розкрийте зміст вартості поточних послуг та вартості раніше наданих послуг.

ТЕСТИ

Тест 1. Для обліку зобов'язань та умовних активів використовують:

- а) МСБО 37;
- б) МСБО 20;
- в) МСБО 10;
- г) МСБО 3;
- д) МСБО 18.

Тест 2. Забезпечення не слід визнавати якщо:

- а) суб'єкт господарювання має існуюче зобов'язання внаслідок минулих подій;
- б) не можна достовірно визначити суму;
- в) ймовірно, що вибуття ресурсів, які втілюють в собі економічні вигоди буде необхідно для виконання зобов'язання;
- г) немає правильної відповіді;
- д) усі відповіді правильні.

Тест 3. Нарахування – це:

- а) теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка впливає внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому спричинить вибуття ресурсів;
- б) зобов'язання із невизначеним строком або сумою;
- в) договірне зобов'язання законодавчо закріплене;
- г) зобов'язання, яке виникає, за наслідками минулої практики відповідно до опублікованої політики підприємства;
- д) зобов'язання оплатити товари чи послуги, що були отримані або надані, але не були сплачені.

Тест 4. МСБО 37 виділяє таку кількість видів зобов'язань:

- а) 3;
- б) 4;
- в) 2;
- г) 5;
- д) 6.

Тест 5. Підприємство для кожного виду резерву не розкриває у звітності:

- а) оцінку резерву за станом на початок і кінець звітного періоду;
- б) додатково нарахований резерв ресурсів за звітний період враховуючи збільшення існуючих доходів;
- в) використання резервів впродовж періоду;
- г) суми всіх амортизацій за звітний період;
- д) відновлення невикористаних ресурсів впродовж періоду.

Тест 6. Резерв – це:

- а) поточне зобов'язання з невизначеним строком або сумою погашення;
- б) поточне зобов'язання, яке неможливо оцінити достовірно;
- в) майбутній актив, настання чи ненастання якого залежить від майбутніх подій, які знаходяться поза зоною;
- г) зростання протягом періоду теперішньої вартості зобов'язання за визначеними виплатами, яке впливає тому, що зростання виплат наближається на один період до останнього розрахунку;
- д) це всі компенсації фірми, що їх надає підприємство в обмін га послуги надані працівником.

Тест 7. МСБО не визначає таку категорію виплат:

- а) заробітна плата працівникам і службовцям;
- б) внески на соціальне забезпечення;
- в) виплати на поховання колишніх працівників підприємства;
- г) виплати при звільненні;
- д) компенсаційні виплати інструментами капіталу підприємства.

Тест 8. Виплати працівникам згідно з МСБО 19 здійснюється в такій (их) оцінці (ках):

- а) вартість поточних та раніше наданих послуг;
- б) вартість поточних послуг та послуг, що будуть надані в найближчому майбутньому;
- в) вартість раніше наданих послуг та вартість послуг, що будуть надані в найближчому майбутньому;
- г) вартість поточних послуг;
- д) вартість раніше наданих послуг.

Тест 9. Інформацію про виплати основному управлінському персоналу вимагає:

- а) МСБО 19;
- б) МСБО 24;
- в) МСБО 1;
- г) МСБО 4;
- д) МСБО 3.

Тест 10. Оцінюючи забезпечення, прибутки від очікуваного вибуття активів:

- а) враховують за бажанням;

- б) обов'язково враховувати;
- в) не слід враховувати;
- г) враховують, якщо є наказ керівника;
- д) враховують, якщо є наказ головного бухгалтера.

Тест 11. Сума, визнана для компенсації,:

- а) не повинна перевищувати суму забезпечення.
- б) повинна перевищувати суму забезпечення;
- в) не повинна перевищувати суму забезпечення більш ніж у 4 рази;
- г) повинна перевищувати суму забезпечення не менше ніж у 4 рази
- д) не повинна перевищувати суму забезпечення більш ніж у 2 рази.

Тест 12. Активи утримувані фондом для довгострокових виплат – це:

- а) актив, який втілює у собі майбутні економічні вигоди, що виникають від інших активів, придбаних в об'єднанні бізнесу, які неможливо індивідуально ідентифікувати та окремо визнати;
- б) активи (крім фінансових інструментів без права передачі, випущених суб'єктом господарювання, що звітує), які: утримуються суб'єктом господарювання (фондом), юридично відокремленим від суб'єкта господарювання, що звітує, та існують виключно для сплати або фінансування виплат працівникам; доступні лише для сплати або фінансування виплат працівникам, недоступні власним кредиторам суб'єкта господарювання, що звітує (навіть за банкрутства), і їх не можна повернути суб'єктові господарювання, що звітує;
- в) виплати працівникам, які не залежать від їхньої майбутньої трудової діяльності;
- г) відсотки, дивіденди та інший дохід, отриманий від активів програми, разом з реалізованими й нереалізованими прибутками та збитками від активів програми мінус будь-які витрати на управління програмою (відмінні від тих, що включені до актуарних припущень, що застосовуються для визначення зобов'язань за програмою з визначеними виплатами) та мінус будь-який податок, сплачуваний безпосередньо програмою;
- д) вплати працівникам (окрім виплат по закінченні трудової діяльності та виплат при звільненні), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги.

Тест 13. Короткострокові виплати працівникам не включають такі статті:

- а) зарплати робітникам та службовцям і внески на соціальне забезпечення;
- б) короткострокові компенсації за відсутність;
- в) участь у прибутку та премії, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги;

г) негрошові пільги (такі як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів та безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг) для теперішніх працівників;

д) немає правильної відповіді.

Тест 14. МСБО 19 характеризує виплати працівникам в ___ оцінках:

а) п'ятьох;

б) трьох;

в) двох;

г) чотирьох;

д) шістьох.

Тест 15. МСБО 1 вимагає розкриття інформації про:

а) виплати;

б) зобов'язання;

в) надходження на вибуття активів;

г) оприбуткування готової продукції на склад;

д) рух грошових коштів.

Тест 16. Програми з визначеною виплатою – це:

а) програми виплат по закінченні трудової діяльності, крім програм з визначеним внеском;

б) програми з визначеним внеском (окрім державних програм) або програми з визначеним внеском;

в) офіційні або неофіційні угоди, згідно з якими суб'єкт господарювання здійснює виплати по закінченні трудової діяльності одному або кільком працівникам.;

г) виплати працівникам (окрім виплат по закінченні трудової діяльності та виплат при звільненні), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги.;

д) програми виплат по закінченні трудової діяльності, згідно з якими суб'єкт господарювання сплачує фіксовані внески окремому суб'єктові господарювання (фонду) і не матиме юридичного чи конструктивного зобов'язання сплачувати подальші внески, якщо фонд не матиме достатньо активів для сплати всіх виплат працівникам, пов'язаних з їхніми послугами у поточному та попередніх періодах.

Тест 17. Програми з визначеним внеском – це:

а) програми виплат по закінченні трудової діяльності, крім програм з визначеною програмою;

б) програми з визначеним внеском (окрім державних програм) або програми з визначеною програмою;

в) офіційні або неофіційні угоди, згідно з якими суб'єкт господарювання здійснює виплати по закінченні трудової діяльності одному або кільком працівникам;

г) виплати працівникам (окрім виплат по закінченні трудової діяльності та виплат при звільненні), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги;

д) програми виплат по закінченні трудової діяльності, згідно з якими суб'єкт господарювання сплачує фіксовані внески окремому суб'єктові господарювання (фонду) і не матиме юридичного чи конструктивного зобов'язання сплачувати подальші внески, якщо фонд не матиме достатньо активів для сплати всіх виплат працівникам, пов'язаних з їхніми послугами у поточному та попередніх періодах.

Тест 18. МСБО 19 зазначає, що підприємству слід обліковувати:

- а) лише юридичні зобов'язання;
- б) лише конструктивні зобов'язання;
- в) і конструктивні, і юридичні зобов'язання;
- г) ні конструктивні, ні юридичні зобов'язання;
- д) довгострокові і короткострокові зобов'язання..

Тест 19. Виплати колишнім працівникам не включають:

- а) пенсії;
- б) інші виплати після закінчення трудової діяльності;
- в) медичне страхування по закінченню трудової діяльності;
- г) виплати у вигляді матеріальної допомоги;
- д) відповіді а, б та в правильні.

Тест 20. Короткострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом _____ після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги:

- а) 12 місяців;
- б) 2 років;
- в) одного місяця;
- г) двох місяців;
- д) квартала.

Тест 21. Забезпечення – це:

- а) зобов'язання з невизначеним строком і сумою;
- б) можливий актив, який виникає внаслідок минулих подій;
- в) обсяг діяльності, здійснюваної суб'єктом господарювання;
- г) зобов'язання з визначеним строком і сумою;
- д) майбутні події, які можуть впливати на суму, потрібну для погашення.

Тест 22. Зобов'язання – це:

- а) вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди;
- б) майбутні події, які можуть впливати на суму, потрібну для погашення;
- в) забезпечення, з невизначеним строком і сумою;

г) існуюче зобов'язання суб'єкта господарювання, яке виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, призведе до вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди;

д) зобов'язання з невизначеним строком і сумою.

Тест 23. Вибрати неправильне твердження:

Юридичне зобов'язання – зобов'язання, яке виникає внаслідок:

а) контракту (внаслідок його явних умов);

б) законодавства;

в) іншої дії закону;

г) забезпечення;

д) контракту (внаслідок його неявних умов).

Тест 24. Вибрати неправильне твердження: Конструктивне зобов'язання:

а) є наслідком дій суб'єкта господарювання;

б) коли суб'єкт господарювання вказав іншим сторонам, що він візьме на себе певну відповідальність згідно з порядком, установленим його минулою практикою, опублікованими політиками;

в) коли суб'єкт господарювання створив обґрунтоване очікування у інших сторін, що він виконає ці зобов'язання;

г) це зобов'язання юридичної особи;

д) коли суб'єкт господарювання вказав іншим сторонам, що він візьме на себе певну відповідальність згідно з достатньо конкретною поточною заявою;

Тест 25. Вибрати неправильне твердження: Умовне зобов'язання це:

а) можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання;

б) існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається;

в) зобов'язання яке визнається на даний момент, але виникло внаслідок минулих подій;

г) коли суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно;

д) правильної відповіді немає.

Тест 26. Умовний актив:

а) можливий актив, який виникає внаслідок минулих подій і існування якого не підтвердилось;

б) активи неконтрольовані суб'єктом господарювання;

в) виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання.

г) виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, повністю контрольованих суб'єктом господарювання;

д) існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається.

Тест 27. Обтяжливий контракт – це:

- а) контракт, за яким неминучі витрати на погашення зобов'язання перевищуватимуть очікувані економічні вигоди від контракту;
- б) контракт, за яким неминучі витрати на погашення зобов'язання не перевищуватимуть очікувані економічні вигоди від контракту;
- в) програма, яку планує та контролює управлінський персонал;
- г) це страхові контракти;
- д) трудовий договір з працівниками.

Тест 28. Вибрати неправильне твердження: Реструктуризація – це:

- а) програма, яку планує управлінський персонал;
- б) програма, яку контролює управлінський персонал;
- в) суттєво змінює обсяг діяльності, здійснюваної суб'єктом господарювання;
- г) не змінює спосіб здійснення цієї діяльності;
- д) змінює спосіб здійснення цієї діяльності.

Тест 29. Вибрати неправильне твердження: Забезпечення слід визнавати, якщо:

- а) суб'єкт господарювання має існуюче зобов'язання (юридичне чи конструктивне) внаслідок минулої події;
- б) ймовірно, що вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для виконання зобов'язання;
- в) можна достовірно оцінити суму зобов'язання;
- г) якщо виконання зобов'язання може бути примусово забезпечене в судовому порядку;
- д) існує висока ймовірність вибуття ресурсів.

Тест 30. Вибрати неправильне твердження: Конструктивна заборгованість щодо реструктуризації виникає тільки тоді, коли суб'єкт господарювання:

- а) має докладний затверджений план реструктуризації;
- б) викликав обґрунтоване очікування у тих, на кого вона впливає, що він здійснить реструктуризацію, розпочавши впровадження цього плану тим, на кого він вплине;
- в) має докладний затверджений план реструктуризації, в якому визначено основні місця здійснення діяльності, які він зачіпає;
- г) не впроваджує план;
- д) викликав обґрунтоване очікування у тих, на кого вона впливає, що він здійснить реструктуризацію, оголосивши основні особливості цього плану тим, на кого він вплине;

Тест 31. Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи визначається:

- а) МСБО 37;
- б) МСБО 38;
- в) МСБО 39;
- г) МСБО 36;
- д) МСБО 40.

Тест 32. Деякі типи забезпечень розглядаються також у стандартах про:

- а) МСБО 11, 12, 17;
- б) МСБО 1, 2, 3;
- в) МСБО 33, 28, 44;
- г) МСБО 13,14,15;
- д)) МСБО 11, 28, 15.

Тест 33. Виплати працівникам визначаються:

- а) МСБО11;
- б) МСБО19;
- в) МСФЗ 3;
- г) МСФЗ 6;
- д) МСБО 26.

Тест 34. Виплати працівникам – це:

- а) виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників);
- б) всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками;
- в) програми виплат по закінченні трудової діяльності;
- г) внесені різними суб'єктами господарювання активи, які не перебувають під спільним контролем;
- д) виплати, право на отримання яких, згідно з умовами програми пенсійного забезпечення, не залежить від подальшої роботи.

Тест 35. Виплати при звільненні – це:

- а) пенсійні виплати;
- б) страхові виплати;
- в) виплати працівникам в результаті рішення суб'єкта господарювання звільнити працівника до встановленої дати виходу на пенсію;
- г) виплати працівникам, які не залежать від їхньої майбутньої трудової діяльності;
- д) виплати, право на отримання яких, згідно з умовами програми пенсійного забезпечення, не залежить від подальшої роботи.

Тест 36. Вартість поточних послуг – це:

- а) збільшення теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, що виникає в результаті надання послуг працівником у поточному періоді;

- б) це збільшення протягом періоду теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, яке виникає тому, що здійснення виплат наближається на один період до остаточного розрахунку;
- в) зменшення теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, що виникає в результаті надання послуг працівником у поточному періоді;
- г) це зменшення протягом періоду теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, яке виникає тому, що здійснення виплат наближається на один період до остаточного розрахунку;
- д) зміна теперішньої вартості зобов'язання за визначеними виплатами щодо послуг працівників у попередніх періодах, яке виникає у поточному періоді в результаті впровадження виплат по закінченні трудової діяльності.

Тест 37. Згідно з яким МСБО, суб'єкт господарювання повинен розкривати інформацію про деякі умовні зобов'язання?

- а) МСБО 37;
- б) МСБО 19;
- в) МСБО 17;
- г) МСБО 39;
- д) МСБО 26.

Тест 38. Суб'єкт господарювання розкриває інформацію про внески до програм з визначеним внеском для провідного управлінського персоналу якщо цього вимагає:

- а) МСФЗ 14;
- б) МСБО 24;
- в) МСБО 28;
- г) МСФЗ 24;
- д) МСБО 26.

Тест 39. Для того щоб оцінити теперішню вартість зобов'язань згідно з програмою виплат по закінченні трудової діяльності та пов'язану з ними вартість поточних послуг, **НЕ** треба:

- а) застосовувати метод актуарної оцінки;
- б) віднести виплати до періодів надання послуг;
- в) зменшити протягом періоду теперішню вартість;
- г) зробити актуарні припущення;
- д) зробити актуарні фінансові припущення.

Тест 40. Актуарні припущення **НЕ** охоплюють:

- а) демографічні припущення щодо майбутніх характеристик теперішніх та колишніх працівників;
- б) фінансові припущення;
- в) ставка дисконту;
- г) рівні заробітної плати минулих періодів;
- д) майбутні рівні збільшення витрат на медичне обслуговування.

Тест 41. Міжнародний стандарт «Виплати працівникам» розкриває інформацію про:

- а) зобов'язання перед працівником та витрати, які несе суб'єкт господарювання для виплати виконаної роботи працівником;
- б) звітність за програмами виплат працівникам, пенсійним забезпеченням;
- в) програми пенсійного забезпечення, визначення внеску та визначенні виплати;
- г) угоди, за якими суб'єкт господарювання надає виплати працівникам при звільненні з роботи або після звільнення у випадку, коли такі виплати або внески працедавців на них;
- д) суму, визнану як витрати для програм з визначеним внеском.

Тест 42. Неофіційна практика виплат працівникам означає (згідно з МСБО 19):

- а) «формальна» зайнятість, за якою суб'єкт господарювання укладає угоду з працівником, але офіційно не затверджує її, проте проводить виплати заробітної плати за цим документа;
- б) така, що веде до виникнення конструктивного зобов'язання, коли суб'єкт господарювання не має ніякої реальної альтернативи, крім здійснення виплат працівникам;
- в) така, що не веде до виникнення конструктивного зобов'язання, при цьому суб'єкт господарювання має декілька реальних альтернатив до здійснення виплат;
- г) інноваційна практика, що апробується суб'єктом господарювання при виплатах заробітної плати, яка не несе за собою укладання угод, інших необхідних документів;
- д) програми пенсійного забезпечення, визначення внеску та визначенні виплати.

Тест 43. Як можуть проводитися виплати працівникам та на яких дозволених умовах?

- а) виплати проводяться виключно у грошовій формі «на руки» працівнику, або на його рахунок в банку;
- б) виплати працівникам проводяться у товарній формі або грошовими виплатами, може видаватися лише працівнику, якому ця виплата призначена;
- в) виплати працівникам проводяться в товарній, грошовій формі, можуть видаватися працівнику, його дружині/чоловіку, дітям, страховим компаніям;
- г) порядок, форми та умови виплати заробітної плати визначаються кожним підприємством в індивідуальному порядку;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 44. Виплати працівникам, згідно з МСБО 19, включають:

- а) короткострокові виплати, середньої строковості виплати, довгострокові виплати;
- б) поточні виплати, короткострокові виплати, довгострокові виплати, індивідуальні виплати;
- в) виплати при звільненні з роботи, виплати при прийманні на роботу, короткострокові, довгострокові, індивідуальні;
- г) короткострокові виплати, довгострокові виплати, виплати при звільненні;
- д) б) поточні виплати та індивідуальні виплати;

Тест 45. Не накопичена компенсація за відсутність, згідно з МСБО 19, означає:

- а) такі, що переносяться на майбутні періоди та можуть використовуватися в майбутніх періодах, якщо права поточного періоду не використані повністю;
- б) можуть бути або гарантованими (працівникам надається право отримати грошові виплати за невикористане право при звільненні), або негарантованими (не надається право на отримання грошових виплат за невикористане право при звільненні);
- в) можуть бути гарантованими (працівникам надається право отримати грошові виплати за невикористане право при звільненні), але не бувають негарантованими;
- г) не переносяться на майбутні періоди: вони закінчуються, якщо право на відсутність поточного періоду не використовується повністю, і не надають права працівникам на отримання грошових коштів за невикористані дні з правом на відсутність при звільненні;
- д) працівникам надається право отримати грошові виплати за невикористане право при звільненні.

Тест 46. Які положення про програми участі у прибутку НЕ відповідають зазначеним у МСБО 19?

- а) працівники обов'язково отримують виплату за відпрацьований час, підприємство не може встановлювати фіксованих періодів, після настання яких працівник може отримати частку прибутку;
- б) працівники отримують частку прибутку лише в тому разі, якщо вони залишаються працювати у суб'єкта господарювання протягом визначеного періоду (згідно з деякими програмами);
- в) деякі програми передбачають створення конструктивного зобов'язання, оскільки працівники надають послуги, які збільшують суму, що підлягає сплаті, якщо вони залишаються працювати до закінчення визначеного періоду;
- г) деякі працівники можуть звільнитися із суб'єкта господарювання, не отримавши частки розподіленого прибутку;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 47. Програми за участю кількох працедавців (згідно з МСБО 19) – це:

- а) програми з визначеною виплатою, за якими ризики розподіляються між різними суб'єктами господарювання під спільним контролем;
- б) сукупність програм одного працедавця, об'єднаних для того, щоб дати змогу працедавцям-учасникам об'єднати свої активи з метою інвестицій та з скорочення адміністративних витрат;
- в) обумовлено законодавством і стосується всіх суб'єктів господарювання, управління ними здійснюють національні або місцеві державні органи або інші органи, які не підлягають контролю або впливу з боку суб'єкта господарювання, який звітує;
- г) програма фінансується на основі сплати з поточних надходжень, тобто: внески встановлюються на рівні, який, як очікується, буде достатнім для здійснення виплат, строк яких настає в тому самому періоді;
- д) програми згідно з якими працівники отримують частку прибутку лише в тому разі, якщо вони залишаються працювати у суб'єкта господарювання протягом визначеного періоду.

Тест 48. Як суб'єктові господарювання слід обліковувати державну програму?

- а) так як програми групового управління;
- б) так як програму за участю кількох працедавців;
- в) так як програми індивідуального управління;
- г) так як програми за участю одного працедавця;
- д) так як програми колективного управління.

Тест 49. Облік суб'єктом господарювання програми з визначеною виплатою НЕ включає в себе такі кроки:

- а) використання актуарних методів, які дають змогу достовірно оцінити суми виплати, що її заробили працівники в обмін на свої послуги в поточному та попередніх періодах;
- б) визначення справедливої вартості будь-яких активів програми;
- в) визначення первісної та чистої реалізаційної вартості активів та зобов'язань програми;
- г) визначення загальної суми актуарних прибутків та збитків;
- д) визначення остаточної вартості раніше наданих послуг.

Тест 50. Сума, визнана як зобов'язання за визначеними виплатами, має бути чистим підсумком таких сум:

- а) ТВЗ + АП – П – СВА;
- б) АП + ТВЗ – П – СВА;
- в) СВА + ТВЗ – П – АП;
- г) П + СВА + ТВЗ + АП;
- д) П + СВА – ТВЗ – АП,

де ТВЗ – теперішня вартості зобов'язання за визначеними виплатами на кінець звітного періоду;

АП – актуарні прибутки;

СВА – справедлива вартість на кінець звітного періоду активів програми;

П – вартість раніше наданих послуг, що її ще не визнано.

Тест 51. Суб'єкт господарювання визнає актив у таких випадках (відповідно до МСБО 19):

а) коли актуарні прибутки визнаються;

б) коли актуарні прибутки не визнаються;

в) коли програма з визначеною виплатою не фінансована достатньо;

г) актуарні прибутки зменшують кумулятивні невизнані актуарні збитки;

д) актуарні прибутки збільшують кумулятивні невизнані актуарні збитки;

Тест 52. Що потрібно для того, щоб оцінити теперішню вартість зобов'язань згідно з програмою виплат по закінченні трудової діяльності та пов'язану з ними вартість поточних послуг?

а) застосовувати метод актуарної оцінки;

б) віднести виплати до періодів надання послуг;

в) зробити актуарні припущення;

г) дисконтувати ці виплати;

д) усі відповіді вірні.

Тест 53. Згідно з методом нарахування прогнозованих одиниць, до яких періодів має відносити виплати суб'єкт господарювання?

а) до наступного і поточного;

б) до поточного і попереднього;

в) лише до попереднього;

г) лише до наступного;

д) списувати за рахунок резерву.

Тест 54. Актуарні припущення охоплюють (згідно з МСБО 19):

а) фінансові припущення;

б) геологічні припущення;

в) політичні припущення;

г) економічні припущення;

д) екологічні припущення.

Тест 55. Актуарні демографічні припущення НЕ розглядають:

а) смертність – як під час трудової діяльності, так і після її завершення;

б) показники плинності кадрів;

в) народжуваність – як під час трудової діяльності, так і після її завершення;

г) кількість заявок на медичні послуги за програмами медичного обслуговування;

д) показники непрацездатності та передчасного виходу на пенсію;

Тест 56. За яких умов актуарні припущення є неупередженими?

а) якщо вони не є ні необачними, ні надмірно консервативними;

б) якщо вони є необачними, недостатньо консервативними;

- в) якщо вони є попереджувальним, консервативними;
- г) якщо вони є ні попереджувальними, ні надмірно консервативними;
- д) такого поняття не існує.

Тест 57. Фінансові припущення базуються на (згідно з МСБО 19):

- а) фінансових звітах минулих періодів;
- б) на ринкових прогнозах на кінець звітного періоду;
- в) стані прибутковості підприємства суб'єкта господарювання;
- г) взаємовідносинах суб'єкта господарювання з контрагентами;
- д) стані збитковості підприємства суб'єкта господарювання;

Тест 58. Яке актуарне припущення має суттєве значення?

- а) заробітна плата;
- б) витрати на медичне обслуговування;
- в) витрати на страхування;
- г) ставка дисконту;
- д) норма прибутку від активів програми.

Виробнича ситуація 6.1

Необхідно: визначити тип зобов'язання.

Дані для виконання:

Нафтодобувна компанія працює в країні, в якій законодавчо не передбачено вимог щодо відновлення навколишнього середовища. Незважаючи на це, компанія опублікувала екологічну політику про те, що вона буде очищати всі забруднені ділянки і в минулому здійснювала очищення таких ділянок незалежно від законодавчих вимог.

Виробнича ситуація 6.2

Необхідно: Чи має компанія визнавати актив у розмірі штрафу, який має бути отриманий нею у своїх звітностях на 31.12.20X4 р. та на 31.03.20X5 р.

Дані для виконання:

У 20X1 р. телекомунікаційна компанія уклала невідмовну угоду на операційну оренду будівель з компанією «Київстар» на 5 років. Строк оренди має закінчитися у грудні 20X5 р. Компанія «Київстар» повідомила про свій намір розірвати договір у січні 20X5 р. у зв'язку зі зниженням попиту на продукцію компанії і хоче погодити це з орендодавцем, щоб отримати його дозвіл. Орендодавець, зважаючи на ситуацію орендаря та високий попит на ринку оренди приміщення, погоджується, але за умови, що орендар сплатить штраф у розмірі 3-місячної орендної плати. Орендар погодився з умовами орендодавця та навіть сплатив 50% від вартості штрафу (50 тис. грн.) у березні 20X5 р. Компанія не має сумнівів щодо сплати орендарем іншої частини штрафу.

Виробнича ситуація 6.3

Необхідно: встановити чи потрібно компанії створювати резерв щодо зниження доходів на 31.12.20X4 р.?

Дані для виконання:

Телекомунікаційна компанія надає послуги абонентам за тарифами, встановленими НКРЗ. У найближчому часі тарифи мають бути переглянуті, і за попереднім рішенням НКРЗ тарифи будуть знижені від існуючих на 10 % починаючи із січня 20X5 р.

Виробнича ситуація 6.4

Необхідно: визначити залишок зобов'язання за забезпеченням на пенсії на кінець 20X2 р. відповідно до МСБО 19.

Дані для виконання:

Відповідно до програми пенсійного забезпечення, 10% витрат на заробітну плату слід нараховувати на пенсійне забезпечення існуючого управлінського персоналу. В 20X2 р. витрати на зарплату становили 5 млн. грн. На кінець 20X2 р. сплачено 0,4 млн. грн. Решту суми буде сплачено у березні 20X3 р.

Виробнича ситуація 6.5

Необхідно: обчислити суму, що нараховується на кожний рік з 20X0 р. до 20X4 р. та зобов'язання на кінець періоду за кожний рік, виходячи з припущення, що не буде змін актуарних припущень.

Дані для виконання:

Працедавець сплачує одноразові суми працівникам, коли вони виходять на пенсію. Ця сума дорівнює 1% від їхньої заробітної плати останнього року роботи за кожний рік надання ними послуг. Припускається:

- передбачається, що працівник працюватиме 5 років (актуарне припущення);
- передбачається, що його заробітна плата збільшуватиметься на 8 % щороку (актуарне припущення);
- у 20X0 р. заробітна плата дорівнює 20 000 €;
- застосовується ставка дисконту 10% на рік.

Глосарій

Активи програми складаються з: а) активів, утримуваних фондом довгострокових виплат працівникам; б) кваліфікованих страхових полісів.

Активи, утримувані фондом довгострокових виплат працівникам – це активи (крім фінансових інструментів без права передачі, випущених суб'єктом господарювання, що звітує), які:

а) утримуються суб'єктом господарювання (фондом), юридично відокремленим від суб'єкта господарювання, що звітує, та існують виключно для сплати або фінансування виплат працівникам;

б) доступні лише для сплати або фінансування виплат працівникам, недоступні власним кредиторам суб'єкта господарювання, що звітує (навіть за банкрутства), і їх не можна повернути суб'єктові господарювання, що звітує, якщо:

в) активів фонду, що залишилися, недостатньо для виконання всіх відповідних зобов'язань програми або суб'єкта господарювання, що звітує, з виплат працівникам, або

г) активи не повертаються суб'єктові господарювання, що звітує, для відшкодування йому вже сплачених виплат працівникам.

АктUARні прибутки та збитки складаються з таких елементів: а) коригування на основі набутого досвіду (вплив різниць між попередніми актуарними припущеннями і тим, що фактично відбулося); б) вплив змін актуарних припущень.

АктUARна теперішня вартість обіцяних пенсій – це теперішня вартість очікуваних виплат згідно з програмою пенсійного забезпечення існуючим та колишнім працівникам, пов'язаних з послугами, які вже були надані.

Вартість поточних послуг – це збільшення теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, що виникає в результаті надання послуг працівником у поточному періоді.

Вартість раніше наданих послуг – це зміна теперішньої вартості зобов'язання за визначеними виплатами щодо послуг працівників у попередніх періодах, яке виникає у поточному періоді в результаті впровадження виплат по закінченні трудової діяльності чи інших довгострокових виплат працівникам або в результаті їхніх змін. Вартість раніше наданих послуг може бути або додатною (якщо виплати впроваджуються чи змінюються таким чином, що теперішня вартість зобов'язань за програмою з встановленими виплатами збільшується), або від'ємною (якщо виплати існуючі зобов'язання змінюються таким чином, що вартість зобов'язання за програмою з визначеною виплатою зменшується).

Витрати на відсотки – це збільшення протягом періоду теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, яке виникає тому, що здійснення виплат наближається на один період до остаточного розрахунку).

Виплати працівникам – це всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками.

Виплати по закінченні трудової діяльності – це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників), які підлягають сплаті після закінчення трудової діяльності.

Виплати при звільненні – це виплати працівникам, які підлягають сплаті в результаті: а) рішення суб'єкта господарювання звільнити працівника до встановленої дати виходу на пенсію, або б) рішення працівника погодитися на добровільне звільнення в обмін на такі виплати.

Гарантовані виплати працівникам – виплати, право на отримання яких, згідно з умовами програми пенсійного забезпечення, не залежить від подальшої роботи.

Забезпечення – зобов'язання з невизначеним строком або сумою.

Зобов'язання – існуюче зобов'язання суб'єкта господарювання, яке виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, призведе до вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди.

Інші довгострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат по закінченні трудової діяльності та виплат при звільненні), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги.

Кваліфікований страховий поліс – це страховий поліс, наданий страховиком, який не є зв'язаною стороною (як визначено в МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін» суб'єкта господарювання, що звітує, якщо надходження за полісом:

а) можуть використовуватися лише для сплати чи фінансування виплат працівникам за програмою з визначеними виплатами;

б) недоступні власним кредиторам суб'єкта господарювання, що звітує (навіть у випадку банкрутства), і їх не можна виплатити суб'єктові господарювання, що звітує, якщо:

в) надходження не являють собою надлишкові активи, які непотрібні для поліса, щоб виконати всі відповідні зобов'язання за виплатами працівникам, або

г) надходження не повертаються суб'єктові господарювання, що звітує, для відшкодування йому вже сплачених виплат працівникам.

Конструктивне зобов'язання – зобов'язання, яке є наслідком дій суб'єкта господарювання, коли: а) суб'єкт господарювання вказав іншим сторонам, що він візьме на себе певну відповідальність згідно з порядком,

установленим його минулою практикою, опублікованими політиками чи достатньо конкретною поточною заявою; б) як наслідок, суб'єкт господарювання створив обґрунтоване очікування у інших сторін, що він виконає ці зобов'язання.

Короткострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги.

Обтяжливий контракт – контракт, за яким неминучі витрати на погашення зобов'язання перевищуватимуть очікувані економічні вигоди від контракту.

Прибуток від активів програми – це відсотки, дивіденди та інший дохід, отриманий від активів програми, разом з реалізованими й нереалізованими прибутками та збитками від активів програми мінус будь-які витрати на управління програмою (відмінні від тих, що включені до актуарних припущень, що застосовуються для визначення зобов'язань за програмою з визначеними виплатами) та мінус будь-який податок, сплачуваний безпосередньо програмою.

Подія, що обов'язує – подія, що створює юридичне чи конструктивне зобов'язання, яке призводить до того, що суб'єкт господарювання не має реальної альтернативи виконанню зобов'язання.

Програми виплат по закінченні трудової діяльності – це офіційні або неофіційні угоди, згідно з якими суб'єкт господарювання здійснює виплати по закінченні трудової діяльності одному або кільком працівникам.

Програми з визначеним внеском – це програми виплат по закінченні трудової діяльності, згідно з якими суб'єкт господарювання сплачує фіксовані внески окремому суб'єктові господарювання (фонду) і не матиме юридичного чи конструктивного зобов'язання сплачувати подальші внески, якщо фонд не матиме достатньо активів для сплати всіх виплат працівникам, пов'язаних з їхніми послугами у поточному та попередніх періодах.

Програми з визначеною виплатою – це програми виплат по закінченні трудової діяльності, крім програм з визначеним внеском.

Програми за участю кількох працедавців – це програми з визначеним внеском (окрім державних програм) або програми з визначеною виплатою (окрім державних програм), які: а) об'єднують внесені різними суб'єктами господарювання активи, які не перебувають під спільним контролем; б) використовують ці активи для здійснення виплат працівникам більше ніж одного суб'єкта господарювання на підставі того, що рівні внесків та виплат визначаються незалежно від типу суб'єкта господарювання, на якому працюють ці працівники.

Реструктуризація – програма, яку планує та контролює управлінський персонал і яка суттєво змінює: а) обсяг діяльності, здійснюваної суб'єктом господарювання, або б) спосіб здійснення цієї діяльності.

Справедлива вартість – це сума, за яку можна обміняти актив або погасити заборгованість в операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.

Теперішня вартість зобов'язання за визначеною виплатою – це теперішня вартість (без вирахування будь-яких активів програми) очікуваних майбутніх платежів, необхідних для погашення заборгованості, що виникає в результаті надання послуг працівником у поточному та попередніх періодах.

Умовне зобов'язання – це: а) можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання, або б) існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки: немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення зобов'язання, або суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно.

Умовний актив – можливий актив, який виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання.

Учасники – учасники програми пенсійного забезпечення та інші особи, які мають право на виплати згідно з цією програмою.

Юридичне зобов'язання – зобов'язання, яке виникає внаслідок: а) контракту (внаслідок його явних чи неявних умов); б) законодавства, або в) іншої дії закону.

Чисті активи, наявні для виплат – активи програми пенсійного забезпечення за вирахуванням зобов'язань, окрім актуарної теперішньої вартості обіцяних пенсій.

Тема 7. Фінансові інструменти та платіж на основі акцій

Після вивчення теми 7 студент повинен знати:

- визначення та класифікацію фінансових інструментів;
- визначення та класифікацію фінансових активів та фінансових зобов'язань;
- категорії фінансових активів;
- види оцінок фінансових інструментів за МСБО;

- умови знецінення фінансових активів (індивідуальна та колективна оцінка);
- індивідуальну та колективну оцінку зменшення корисності фінансових активів за МСБО 39;
- особливості розкриття інформації щодо фінансових інструментів згідно МСФЗ 7;
- ризики, пов'язані з фінансовими інструментами, і заходи, які використовуються керівництвом для управління цими ризиками;
- визначення та визнання платежу на основі акції згідно з МСФЗ 2;
- особливості обліку платежу на основі акцій;
- умови набуття права за угодою про платіж на основі акції;
- способи розрахунку платежу на основі акції;
- порядок розкриття інформації про платіж на основі акції у фінансових звітах.

Після вивчення теми 7 студент повинен уміти:

- визначати та класифікувати фінансові інструменти (фінансові активи та фінансові зобов'язання);
- здійснювати оцінку фінансових інструментів за МСБО;
- розкривати інформацію про фінансові інструменти згідно МСФЗ 7;
- визначати та визнавати платіж на основі акцій згідно з МСФЗ 2;
- здійснювати оцінку платежу на основі акції за справедливою вартістю;
- розраховувати платіж на основі акцій;
- визначати ринкові та неринкові умови набуття права за угодою про платіж на основі акцій;
- розкривати інформацію про платіж на основі акції у фінансових звітах.

Практичне заняття: Облік фінансових інструментів та платежу на основі акцій

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Методологічні основи фінансових інструментів. Класифікація фінансових інструментів.***
- 2. Розкриття інформації щодо фінансових інструментів (кредитний ризик, ринковий ризик, ризик ліквідності, справедлива вартість).***
- 3. Облік платежу на основі акцій.***
- 4. Розкриття інформації про платіж на основі акцій у фінансових звітах.***

Доповнення

Реферативні виступи:

- 1. Особливості обліку фінансових інструментів за МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання».**

2. Особливості обліку фінансових інструментів за МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».
3. Особливості обліку фінансових інструментів за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».
4. Особливості обліку фінансових інструментів за МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації».
5. Особливості обліку платежу на основі акцій за МСФЗ 2.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Навести основні методологічні основи фінансових інструментів.
2. Розкрийте порядок оцінки фінансових інструментів.
3. Охарактеризуйте порядок знецінення фінансових активів (індивідуальна та колективна оцінка).
4. Опишіть розкриття інформації щодо фінансових інструментів (кредитний ризик, ринковий ризик, ризик ліквідності, справедлива вартість).
5. Наведіть визначення та класифікацію фінансових активів та фінансових зобов'язань.
6. Розкрийте категорії фінансових активів.
7. Назвіть види оцінок фінансових інструментів за МСБО.
8. Розкрийте умови знецінення фінансових активів (індивідуальна та колективна оцінка).
9. Охарактеризуйте індивідуальну та колективну оцінку зменшення корисності фінансових активів за МСБО 39.
10. Розкрийте особливості розкриття інформації щодо фінансових інструментів згідно МСФЗ 7.
11. Опишіть ризики, пов'язані з фінансовими інструментами, і заходи, які використовуються керівництвом для управління цими ризиками.
12. Наведіть визначення та визнання платежу на основі акції згідно з МСФЗ 2.
13. Опишіть особливості обліку платежу на основі акцій.
14. Розкрийте умови набуття права за угодою про платіж на основі акції.
15. Опишіть способи розрахунку платежу на основі акції.

ТЕСТИ

Тест 1. Який стандартом не регулюється методологічна основа фінансових інструментів:

- а) МСФЗ 9;
- б) МСБО 22;
- в) МСФЗ 7;
- г) МСБО 32;
- д) МСБО 39.

Тест 2. Фінансовий інструмент – це:

- а) контактна угода, внаслідок якої виникає фінансовий актив в однієї сторони та фінансове зобов'язання чи інструмент власного капіталу – в іншій;
- б) грошові кошти;
- в) інструмент власного іншого суб'єкта;
- г) контрактне зобов'язання оплатити грошові кошти або передати фінансовий актив;
- д) вкладення коштів чи інших активів у цінні папери суб'єктів господарської діяльності.

Тест 3. За МСБО 32 є такі категорії фінансових активів:

- а) фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку;
- б) кредити та дебіторська заборгованість;
- в) інвестиції, утримувані до погашення;
- г) фінансові активи, наявні для продажу;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 4. Кредитний ризик – це:

- а) можливість втрати чи недоотримання прибутків;
- б) це наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через несприятливе сприйняття іміджу фінансової установи клієнтами, контрагентами, акціонерами (учасниками) або органами нагляду;
- в) ризик фінансового збитку для компанії в результаті невиконання контрагентом за фінансовим інструментом своїх зобов'язань за договором;
- г) специфічна форма ризику, пов'язаного (зумовленого) з низькою ліквідністю об'єктів інвестування (посідання майна, активів) чи з великим періодом інвестиційного процесу;
- д) наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання вартості цінних паперів, товарів і курсів іноземних валют за тими інструментами, які є в торговельному портфелі.

Тест 5. Розкриття справедливої вартості, згідно з МСФЗ 7, здійснюється у таких напрямках:

- а) для фінансових інструментів, оцінених за справедливою вартістю, балансова вартість дорівнює справедливій;
- б) для фінансових інструментів, оцінених за амортизованою вартістю, у разі зміни ринкових ставок;
- в) дисконтування на ринкову ставку на звітну дату;
- г) припускається, що справедлива вартість всіх короткотермінових активів та зобов'язань дорівнює їх балансовій вартості;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 6. Платіж на основі акцій – це:

- а) операція, в якій підприємство отримує товари або послуги як компенсацію за інструменти капіталу підприємства;
- б) фінансово-грошові операції, пов'язані з оплатою фінансово-господарських операцій з розрахунками за договірними зобов'язаннями, покриттям витрат, відшкодуванням збитків, виконанням зобов'язань перед державою, органами місцевого самоврядування тощо;
- в) певна грошова сума, яка стягується поштовим сервісом з адресата при врученні йому того, що прийшло йому поштою;
- г) плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховику згідно з договором страхування;
- д) правильні відповіді а і б.

Тест 7. Яким стандартом регламентується платіж на основі акцій?

- а) МСФЗ 15;
- б) МСБО 13;
- в) МСБО 8;
- г) МСФЗ 2;
- д) МСФЗ 7.

Тест 8. Ринкові умови – це:

- а) умови результатів діяльності, які вимагають досягнення конкретних результатів діяльності;
- б) умови, за яких набуття права, ціна здійснення та можливість отримання інструментів капіталу залежить від показників інших, ніж ринкова ціна інструменту капіталу підприємства;
- в) умови, за яких ціна здійснення, набуття прав або можливість отримання інструментів капіталу залежить від ринкової ціни інструменту капіталу підприємства;
- г) умови надання послуг, які вимагають від сторони угоди повного надання послуг упродовж певного періоду;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 9. Неринкові умови – це:

- а) умови, що встановлюють внутрішні технічні вимоги, яким повинна відповідати продукція, процес або послуга, та визначає процедури, за допомогою яких може бути встановлено, чи дотримані такі вимоги;
- б) умови, за яких набуття права, ціна здійснення та можливість отримання інструментів капіталу залежить від показників інших, ніж ринкова ціна інструменту капіталу підприємства;
- в) умови результатів діяльності, які вимагають досягнення конкретних результатів діяльності;
- г) умови, за яких ціна здійснення, набуття прав або можливість отримання інструментів капіталу залежить від ринкової ціни інструменту капіталу підприємства;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 10. Інформація, яку повинен розкривати суб'єкт господарювання про платіж на основі акцій:

- а) опис кожного виду угоди, платіж за якою здійснюється на основі акцій;
- б) кількість і середньозважені ціни виконання опціонів на акції за кожною з груп;
- в) середньозважену ціну акцій на дату здійснення;
- г) діапазон цін виконання і середньозважену чинність, що залишається згідно з контрактом;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 11. МСБО 32 визначає:

- а) вимоги щодо розкриття інформації стосовно фінансових інструментів;
- б) класифікацію випущених фінансових інструментів;
- в) основи подання фінансової звітності;
- г) порядок визнання, припинення визнання і оцінки фінансових активів;
- д) кредитний ризик, ринковий ризик, ризик ліквідності, справедливую вартість фінансових інструментів.

Тест 12. За якими факторами ринок визнається активним?

- а) обсягами торгівлі і обмеженням торгівлі;
- б) поточні ціни не доступні;
- в) трансакції не відбуваються між пов'язаними сторонами;
- г) правильна відповідь а і б.
- д) поточні ціни доступні.

Тест 13. Які ризики виникають у процесі здійснення діяльності?

- а) кредитний ризик;
- б) ринковий ризик;
- в) ризик ліквідності;
- г) процентний ризик;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 14. Який міжнародний стандарт описує облік платежу на основі акцій?

- а) МСБО 32;
- б) МСФЗ 16;
- в) МСФЗ 2;
- г) МСФЗ 7;
- д) МСБО 39.

Тест 15. МСФЗ 7 не вимагає розкрити:

- а) облікову політику, яка використовується щодо фінансових інструментів;
- б) суттєвість впливу фінансових інструментів на фінансовий стан компанії;
- в) порядок визнання і оцінки фінансових інструментів;
- г) правильна відповідь а і б;
- д) ризики, пов'язані з фінансовими інструментами, і заходи, які використовуються керівництвом для управління цими ризиками.

Тест 16. Фінансове зобов'язання – це:

- а) контрактне зобов'язання, яке дає можливість обміняти фінансовий актив чи фінансове зобов'язання за вигідними умовами;
- б) контрактне зобов'язання, яке дає можливість обміняти фінансовий актив чи фінансове зобов'язання за невикладними умовами;
- в) контрактне зобов'язання оплатити грошові кошти або передати фінансовий актив;
- г) строкові депозити з початковим строком погашення, що перевищує три місяці;
- д) контрактним зобов'язанням отримати грошові кошти або інший фінансовий актив.

Тест 17. Фінансовий актив – це:

- а) інструмент власного капіталу іншого суб'єкт;
- б) ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому;
- в) контрактне зобов'язання, яке дає можливість обміняти фінансовий актив чи фінансове зобов'язання за невикладними умовами;
- г) контрактне зобов'язання оплатити грошові кошти або передати фінансовий актив;
- д) контрактне зобов'язання, яке дає можливість обміняти фінансовий актив чи фінансове зобов'язання за невикладними умовами.

Тест 18. До ринкових показників відносять:

- а) зростання доходу;
- б) зростання прибутку на акцію;
- в) кількість працівників;
- г) валютні курси, процентні ставки, курси цінних паперів;
- д) кількість створених робочих місць.

Тест 19. До похідних фінансових інструментів відносять:

- а) готівку і кредити;
- б) цінні папери і валютні свопи;
- в) дебіторську заборгованість і опціони;
- г) ф'ючерси і форварди;
- д) процентні ставки та курси цінних паперів.

Тест 20. До непохідних фінансових інструментів відносять:

- а) ф'ючерси і форварди;
- б) цінні папери і валютні свопи;
- в) дебіторську заборгованість і опціони;
- г) готівку і кредити;
- д) акції і облігації.

Тест 21. Фінансовий актив – це будь-який актив, який:

- а) грошовими коштами;

- б) контрактним зобов'язанням отримати грошові кошти або інший фінансовий актив;
- в) контрактне зобов'язання, яке дає можливість обміняти фінансовий актив чи фінансове зобов'язання за вигідними умовами;
- г) інструментом власного капіталу іншого суб'єкта;
- д) усі відповіді вірні.

Виробнича ситуація 7.1

Необхідно: визначити яка сума грошових коштів та їх еквівалентів має бути відображена у фінансовій звітності компанії «Айвенго» за станом на 31.12.20X2 р.?

Дані для виконання:

Компанія «Айвенго» за станом на звітну дату 31 грудня 20X2 р. мала два депозити: депозит на вимогу на суму 35 000 тис. грн.; довгостроковий депозит на суму 50 000 тис. грн., поточна частина якого становить 20 000 тис. грн., довгострокова – 30 000 тис. грн. За станом на 31.12.20X2 р. грошові кошти та їх еквіваленти компанії без врахування депозитів становили 155 000 тис. грн.

Виробнича ситуація 7.2

Необхідно: детально провести класифікацію (довгострокова заборгованість, короткострокова заборгованість, поточна частина по довгостроковій заборгованості) та здійснити аналіз фінансового стану інвесторами на основі принципу – більше / менше одного року до погашення, відраховуючи зі звітної дати.

Дані для виконання:

За станом на 31 грудня 20X2 р. компанія мала заборгованість за довгостроковим кредитом на суму 100 млн. грн. Заборгованість за довгостроковим кредитом охоплює: нараховані відсотки – 5 млн. грн.; заборгованість, що має бути погашена до 31 грудня 20X3 р. – 36 млн. грн.; заборгованість, що має бути погашена після 31 грудня 20X3 р. – 59 млн. грн.

Виробнича ситуація 7.3

Необхідно: відобразити господарські операції в обліку.

Дані для виконання:

Компанія отримала на початку року безпроцентний кредит від материнської компанії у розмірі 120 тис. дол. на три роки. Вся сума кредиту

повинна бути виплачена в кінці 3-річного терміну. Ринкова ставка на подібні кредити на дату видачі кредиту становить 10 %.

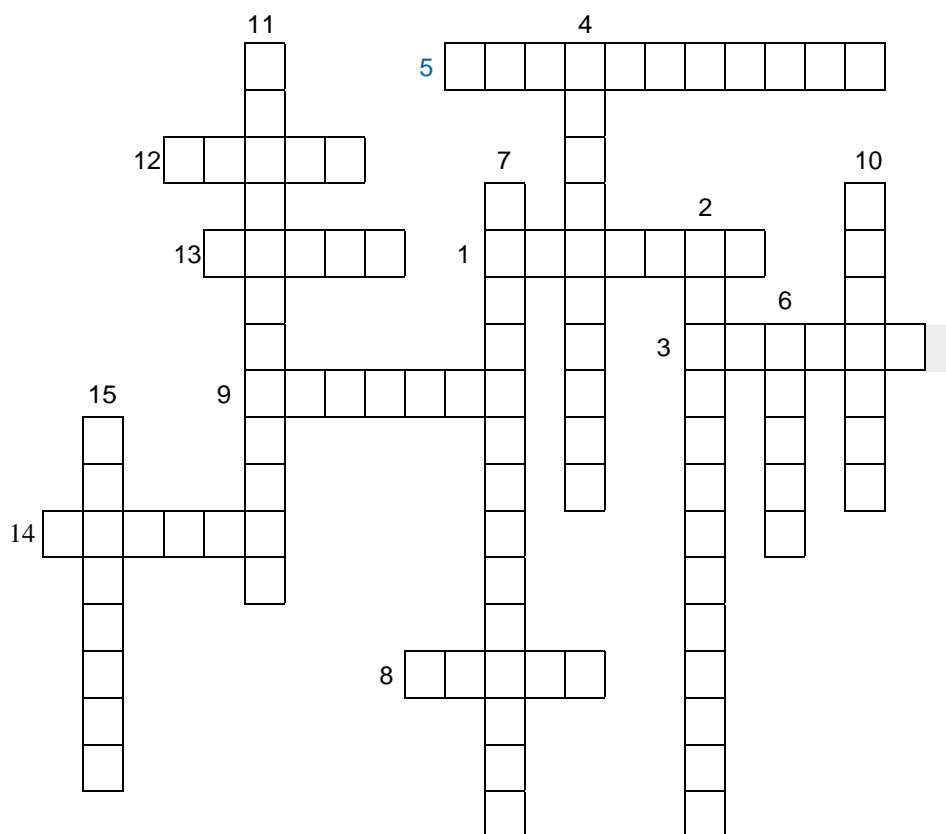
Виробнича ситуація 7.4

Необхідно: розглянути зміни оцінок, пов'язаних зі вступом прав у силу протягом трьох років.

Дані для виконання:

Компанія надала опціони своїм працівникам за справедливою вартістю € 300 000. Оцінка (на дату надання прав) частки працівників, які звільняться з компанії до закінчення трирічного періоду вступу прав у силу – 10 %. Переглянута оцінка (за другий рік) частки працівників, які звільняться з компанії до закінчення трирічного періоду – 5 %. Фактична частка звільнених – 6 %.

Кросворд

По горизонталі:

1. Надходження економічних вигод за період, що виникають в ході звичайної діяльності компанії.

3. Операції, пов'язані з оплатою фінансово-господарських операцій з розрахунками за договірними зобов'язаннями, покриттям витрат, відшкодуванням збитків, тощо.

5. Контракт, спеціально укладений на спорудження одного активу, або

комплексу активів, які тісно взаємопов'язані.

8. Допомога держави у формі передачі ресурсів суб'єктові господарювання в обмін на минуле або майбутнє дотримання певних умов, які пов'язані з операційною діяльністю.

9. Умови, за яких ціна здійснення, набуття прав, або можливість отримання інструментів капіталу залежить від ринкової ціни інструменту капіталу підприємства.

12. У процесі здійснення діяльності виникають кредитний, відсотковий і валютний _____.

13. Валове надходження економічних вигод, які збільшують власний капітал (крім вкладів акціонерів), як в ході звичайної діяльності, так і інші надходження.

По вертикалі:

2. Визначення вартості об'єкта оцінки на підставі очікуваного доходу від його використання.

4. Контрактна угода, внаслідок якої виникає фінансовий актив в однієї сторони та фінансове зобов'язання в іншій.

6. Може бути грошовими коштами, контрактним зобов'язанням, або інструментом власного капіталу іншого суб'єкта.

7. Актив, який потребує більше 6-ти для підготовки до використання за призначенням, або продажу.

10. Фінансові інструменти, до яких відносяться опціони, ф'ючерси, форварди.

11. Позики, які не підлягають погашенню за певних умов.

14. Контракт, який засвідчує право придбати, або продати у майбутньому базовий актив.

15. Кошти, які банк прийняв від вкладника на договірних засадах на визначений термін, або без зазначення терміну.

Глосарій

Амортизована собівартість фінансового активу або фінансового зобов'язання – це сума, за якою фінансовий актив чи зобов'язання оцінюється при первісному визнанні, мінус виплати основної суми, плюс (або мінус) накопичена амортизація будь-якої різниці між цією первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка та мінус будь-яке зменшення (прямо чи через застосування рахунку резервів) унаслідок зменшення корисності або неможливості отримання.

Валютний ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін валютних курсів.

Витрати на операцію – це додаткові витрати, які прямо відносяться до придбання, випуску або вибуття фінансового активу чи фінансового зобов'язання. Додаткові витрати – це витрати, які не відбулися б, якщо суб'єкт господарювання не придбав, не випустив або не реалізував фінансовий інструмент.

Відсотковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок.

Ефективна ставка відсотка – це ставка, яка точно дисконтує попередньо оцінені майбутні платежі або надходження грошових коштів протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента та, якщо доцільно, протягом коротшого періоду до чистої балансової вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Ефективність хеджування – це ступінь, до якого зміни справедливої вартості або грошових коштів від об'єкта хеджування, що їх можна віднести до хеджування ризику, згортаються внаслідок змін справедливої вартості або грошових потоків інструмента хеджування.

Інструмент капіталу – це будь-який контракт, який засвідчує залишкову частку в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань.

Інструмент, з правом дострокового погашення – це фінансовий інструмент, який надає його утримувачеві право повернути цей інструмент емітентові за грошові кошти або інший фінансовий актив, або який автоматично повертається емітентові в разі виникнення невизначеної майбутньої події або у випадку смерті утримувача інструмента або його виходу на пенсію.

Інструмент хеджування – це призначений похідний або (лише для хеджування ризику змін курсів обміну іноземних валют) призначений непохідний фінансовий актив або непохідне фінансове зобов'язання, справедлива вартість якого (або грошові потоки від якого), за очікуванням, згортатимуться зі змінами справедливої вартості призначеного об'єкта хеджування або грошових потоків від нього.

Інший ціновий ризик – ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Кредитний ризик – це ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони.

Метод ефективного відсотка – це метод обчислення амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів чи фінансових зобов'язань) та розподілу доходу чи витрат від відсотків на відповідний період.

Об'єкт хеджування – це актив, зобов'язання, тверда угода, високо ймовірна прогнозована операція або чиста інвестиція в закордонну господарську одиницю, що а) піддає суб'єкт господарювання ризикові змін справедливої вартості або майбутніх грошових потоків; б) визначається як хеджування.

Прогнозована операція – це неоформлена угодою, але передбачувана майбутня операція.

Позики до сплати – це фінансові зобов'язання, інші ніж короткострокова торговельна кредиторська заборгованість на стандартних кредитних умовах.

Прострочений фінансовий актив – це фінансовий актив є простроченим, якщо контрагент не здійснив платежу, коли настав його строк за контрактом.

Ризик ліквідності – це ризик того, що суб'єкт господарювання матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу.

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: валютний ризик, відсотковий ризик та інший ціновий ризик.

Справедлива вартість – це сума, за якою можна обміняти актив або погасити зобов'язання в операції між обізнаними, зацікавленими сторонами на звичайних умовах.

Тверда угода – це угода, яка має обов'язкову силу, про обмін визначеної кількості ресурсів за встановленою ціною на конкретну майбутню дату (чи дати).

Фінансовий інструмент – це будь-який контракт, який приводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструмента капіталу у іншого суб'єкта господарювання.

Фінансовий актив – це будь-який актив, що є: а) грошовими коштами; б) інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання; в) контрактним правом: отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання, або обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими, або г) контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу суб'єкта

господарювання та який є: і) непохідним інструментом, за який суб'єкт господарювання зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу, або ii) похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу.

Фінансове зобов'язання – це будь-яке зобов'язання, що є:

а) контрактним зобов'язанням: і) надавати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єктові господарювання, або ii) обмінюватися фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно несприятливими для суб'єкта господарювання, або

б) контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання та який є і) непохідним інструментом, за яким суб'єкт господарювання зобов'язаний або може бути зобов'язаний надавати змінну кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання, або ii) похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання.

Тема 8. Облік доходів, витрат і податку на прибуток

Після вивчення теми 8 студент повинен знати:

- визначення та умови визнання доходу згідно МСБО 18;
- порядок розподілу доходу та витрат між окремими компонентами;
- основні критерії визнання доходу;
- суть програми лояльності клієнтів;
- порядок розкриття інформації у фінансовій звітності про доходи;
- типи грантів (гранти, пов'язані з активами, гранти пов'язані з доходом);
- порядок обліку грантів, наданих для придбання активів;
- порядок обліку грантів, пов'язаних з доходом;
- послідовність визначення витрат на позики згідно з МСФЗ;
- порядок визначення кваліфікованого активу згідно з МСФЗ;
- суть методів обліку витрат на позики;
- порядок розкриття інформації у фінансовій звітності про позики;
- порядок виникнення відстрочених податкових зобов'язань;
- порядок виникнення відстрочених податкових активів;

- розрахунок відстрочених податків за балансовим методом.

Після вивчення теми 8 студент повинен уміти:

- визначати та визнавати доходи підприємства згідно МСБО 18;
- розподіляти доходи та витрат між окремими компонентами;
- розкривати інформацію про доходи у фінансовій звітності;
- вести облік грантів, наданих для придбання активів;
- вести облік грантів, пов'язаних з доходом;
- визначати витрати на позики згідно з МСФЗ;
- використовувати методи обліку витрат на позики;
- розкривати інформацію у фінансовій звітності про позики;
- вести облік відстрочених податкових зобов'язань;
- здійснювати розрахунок відстрочених податків за балансовим методом.

Практичне заняття: Облік доходів, витрат і податку на прибуток за МСБО

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Порядок визнання доходів підприємства згідно з МСФЗ.*
- 2. Облік державних грантів. Розкриття інформації у фінансових звітах.*
- 3. Облік доходів за будівельним контрактом.*
- 4. Облік витрат за будівельним контрактом. Розкриття інформації у фінансових звітах.*
- 5. Визнання, оцінка і відображення в обліку підприємств витрат діяльності за МСФЗ.*
- 6. Облік витрат на позики за МСБО 23. Розкриття інформації у фінансових звітах.*
- 7. Облік податку на прибуток. Відстрочені податкові зобов'язання та податкові активи. Розкриття інформації у фінансових звітах.*

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Особливості обліку доходу за МСБО 18 «Дохід».
2. Методологічні основи визнання доходу.
3. Особливості обліку доходів за будівельним контрактом згідно МСБО 11.
4. Визнання доходу за програмами лояльності клієнтів згідно КТМФЗ 13.
5. Особливості обліку державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу згідно МСБО 20.
6. Особливості обліку витрат на позики згідно МСБО 23.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Розкрийте розподіл доходу та витрат між окремими компонентами.

2. Назвіть основні критерії визнання доходу.
3. Розкрийте зміст програми лояльності клієнтів.
4. Висвітліть розкриття інформації у фінансовій звітності про доходи.
5. Охарактеризуйте типи грантів.
6. Розкрийте облік грантів, наданих для придбання активів.
7. Опишіть облік грантів, пов'язаних з доходом.
8. Розкрийте послідовність визначення витрат на позики згідно з МСФЗ.
9. Опишіть порядок визначення кваліфікованого активу згідно з МСФЗ.
10. Охарактеризуйте методи обліку витрат на позики.
11. Назвіть період капіталізації відсотків за позиками.
12. Розкрийте порядок розкриття інформації у фінансовій звітності про позики.
13. Розкрийте порядок виникнення відстрочених податкових зобов'язань.
14. Розкрийте порядок виникнення відстрочених податкових активів.
15. Охарактеризуйте, як здійснюється розрахунок відстрочених податків за балансовим методом.

ТЕСТИ

Тест 1. Дохід від звичайної діяльності регламентує міжнародний стандарт:

- а) МСФЗ 4;
- б) МСБО 11;
- в) МСФЗ 39 і МСБО 18;
- г) МСБО 18;
- д) МСБО 20.

Тест 2. МСБО 18 поширюється на дохід, що виник від:

- а) страхових контрактів;
- б) угод про оренду;
- в) видобування корисних копалин;
- г) продажу товарів, надання послуг, використання активів підприємства іншими сторонами;
- д) змін вартості інших поточних активів.

Тест 3. Скільки є варіантів обліку грантів:

- а) два;
- б) три;
- в) один;
- г) п'ять;
- д) шість.

Тест 4. До кваліфікованих активів може відноситись:

- а) матеріальні запаси (товари);
- б) нематеріальні активи;

- в) основні засоби;
- г) малоцінні швидкозношувані предмети;
- д) інші необоротні матеріальні активи.

Тест 5. Згідно з яким стандартом підприємство повинно капіталізувати витрати за позиками:

- а) МСБО 32;
- б) МСФЗ 16;
- в) МСБО 23;
- г) МСФЗ 7;
- д) МСБО 39.

Тест 6. Капіталізація припиняється у випадку:

- а) якщо роботи незакінчені;
- б) якщо роботи над активом не призупиняють;
- в) якщо діяльність є;
- г) якщо закінчено майже всі (або всі значні) роботи;
- д) якщо підприємство стало банкрутом.

Тест 7. Який міжнародний стандарт регламентує будівельні контракти:

- а) МСФЗ 16;
- б) МСБО 32;
- в) МСБО 11;
- г) МСФЗ 18;
- д) МСФЗ 7.

Тест 8. В якому МСБО здійснюється відображення всіх будівельних контрактів у фінансовому обліку підрядної організації без обліку характеру і термінів контракту?

- а) МСБО 18;
- б) МСБО 32;
- в) МСБО 2;
- г) МСБО 11;
- д) МСБО 17.

Тест 9. Будівельний контракт може укладатися за характером діяльності:

- а) спорудження нових активів – одного або кількох активів;
- б) надання послуг, безпосередньо пов'язаних зі спорудженням активу;
- в) знесення активів навколишнього середовища після знищення активів;
- г) відновлення активів;
- д) всі відповіді вірні.

Тест 10. За МСБО 11 виділяють основні категорії витрат пов'язані з контрактом

- а) витрати на реалізацію;
- б) витрати на дослідження і розробки, відшкодування;
- в) загальні адміністративні витрати;

г) витрати, пов'язані з конкретним контрактом, витрати, які відносяться до діяльності за контрактом;

д) амортизацію незадіяних пристроїв і обладнання.

Тест 11. В МСБО 23 описується:

а) запаси;

б) витрати на позики;

в) будівельний контракт;

г) оренда;

д) податки на прибуток.

Тест 12. Підстрочені податкові активи – це:

а) актив, який обов'язково потребує значного періоду часу для підготовки його до використання за призначенням або продажу;

б) сукупна сума понесених витрат і визнаних прибутків;

в) сума доходу, що виник від таких домовленостей за період;

г) суми податків на прибуток, що підлягають відшкодуванню в майбутніх періодах;

д) сума перевищення доходу від контракту над затратами від контракту.

Тест 13. МСБО 18 «Дохід» стосується доходів, що виникли в результаті:

а) використання активів підприємства іншими сторонами, продажу товарів, надання послуги;

б) угод про оренду;

в) страхових контрактів;

г) дивідендів, пов'язаних з інвестиціями, що обліковуються згідно з методом участі в капіталі;

д) всі відповіді вірні.

Тест 14. Виручка – це:

а) основне джерело інформації щодо обліку доходів підприємства;

б) надходження економічних вигод за період, що виникають в ході звичайної діяльності компанії;

в) рознесення доходів, пов'язаних з бонусами, у відповідних періодах споживання бонусів;

г) сума кожного значимого виду доходів, визнаних за звітний період;

д) правильні відповіді б та в.

Тест 15. Які є типи грантів:

а) гранти пов'язані з зобов'язаннями та витратами;

б) гранти пов'язані з активами, доходами та безповоротні позики;

в) інвестиційні, додаткові та гранти пов'язані з активами;

г) гранти пов'язані з доходами та витратами;

д) цільові та допоміжні.

Тест 16. Який метод забезпечує інформацію про ступінь виконання будівельного контракту і про результати робіт за визначений період:

а) метод розрахунку доходів за певний період від контракту;

- б) метод оцінки результат контракту;
- в) метод відсотка завершених робіт;
- г) економічні переваги перед укладенням контракту;
- д) кожен з методів вносить інформацію про результати робіт за визначений період.

Тест 17. Скільки є етапів розрахунку відстрочених податків?

- а) чотири;
- б) вісім;
- в) три;
- г) шість;
- д) п'ять.

Тест 18. Процедура визнання доходу:

- а) визначення сутності контракту – застосування критеріїв визнання – визначення транс-акцій, компонентів контракту – розподіл доходу і витрат з операцій у відповідному періоді – розкриття у звітності;
- б) визначення сутності контракту – застосування критеріїв визнання – розподіл доходу і витрат з операцій у відповідному періоді – визначення транс-акцій, компонентів контракту – розкриття у звітності;
- в) застосування критеріїв визнання – визначення сутності контракту – визначення транс-акцій, компонентів контракту – розподіл доходу і витрат з операцій у відповідному періоді – розкриття у звітності;
- г) визначення сутності контракту – застосування критеріїв визнання – визначення транс-акцій, компонентів контракту – розподіл доходу і витрат;
- д) правильної відповіді немає.

Тест 19. При здійсненні оцінки доходів П(С)БО та МСФЗ посилаються на:

- а) справедливу вартість;
- б) теперішню вартість;
- в) вартість реалізації;
- г) переоцінену вартість;
- д) ринкову вартість.

Тест 20. Скільки груп доходів виділяється у МСФЗ:

- а) п'ять;
- б) чотири;
- в) три;
- г) дві;
- д) таких груп немає.

Тест 21. Який дохід формується виходячи з облікової політики, прийнятої підприємством, на основі принципів і стандартів обліку, які передбачають різні альтернативні методи обліку та оцінки:

- а) оподатковуваний дохід;
- б) бухгалтерський дохід;
- в) фінансовий дохід;

- г) статистичний дохід;
- д) операційний дохід.

Тест 22. В якій формі звітності відображаються витрати:

- а) звіт про фінансовий стан;
- б) звіт про рух грошових коштів;
- в) звіт про сукупні прибутки та збитки;
- г) звіт про зміни у власному капіталі;
- д) примітки до фінансової звітності.

Тест 23. Варіанти складання звіту про сукупні прибутки та збитки бувають:

- а) за операційними витратами, фінансовими витратами інвестиційними витратами;
- б) за звичайними та надзвичайними витратами;
- в) за методом характеру витрат та за методом функцій витрат;
- г) за прямим та непрямим методом;
- д) за елементами операційних витрат.

Тест 24. Класифікація витрат за функціями включає такі статті:

- а) собівартість реалізації;
- б) витрати на збут;
- в) адміністративні витрати;
- г) інші операційні витрати;
- д) усі відповіді вірні.

Тест 25. Класифікація витрат за характером включає такі статті:

- а) амортизація;
- б) матеріальні витрати;
- в) виплати працівникам;
- г) витрати на соціальні заходи
- д) усі відповіді вірні.

Тест 26. ПСБО 16 дає таке визначення терміну «витрати»:

- а) збільшення економічних вигод у результаті надходження активів і (або) погашення зобов'язань, що приводить до збільшення капіталу цього підприємства, за винятком внесків учасників (власників майна);
- б) зменшення економічних вигод у результаті вибуття активів та збільшення зобов'язань, що приводить до зменшення капіталу цього підприємства, за винятком внесків учасників;
- в) сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення);
- г) ПСБО не дає визначення терміну «витрат»;

д) комплексний показник, в якому при плануванні повинна бути відображена велика кількість факторів, що впливають на його рівень.

Виробнича ситуація 8.1

Необхідно: визначити дохід від супутніх операцій.

Дані для виконання:

У 20X3 р. компанія отримала дохід від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу, в розмірі 600 грн., а собівартість таких активів становить 700 грн. Суб'єкт господарювання подає прибутки та збитки, які виникають при вибутті непоточних активів, шляхом вирахування балансової вартості активу та пов'язаних з ним витрат на продаж із надходжень від вибуття.

Виробнича ситуація 8.2

Необхідно: зазначити відповідний обліковий підхід у 20X2 та 20X3 рр., застосовуючи один з методів обліку грантів, наданих для придбання активів.

Дані для виконання:

Підприємство «Юніт» отримує державний грант у розмірі 60000 євро 11 листопада 20X2 р., за умови, що придбає конкретне обладнання. Підприємство «Форсаж» купує обладнання в січні 20X3 р. за 200000 євро. Очікуваний строк корисної експлуатації верстата становить 10 років і не має ліквідаційної вартості.

Виробнича ситуація 8.3

Необхідно: відобразити в обліку господарські операції.

Дані для виконання:

Урядове дослідження припускає, що майже 80% всіх інженерів, яким надавалися спеціалізовані тренінги та працевлаштування протягом одного року після закінчення навчального закладу, продовжуватиме працювати повний робочий день наступні 30 років протягом їх трудової діяльності. Для заохочення довгострокової роботи уряд вирішує надавати гранти підприємствам, які приймають на роботу випускників вищих навчальних закладів та зобов'язуються надати їм навчання протягом перших шести місяців їх роботи.

Грант наявний з 20X2 р. в сумі 10000 євро на одного нового працівника, який проходить офіційне навчання в перші шість місяців роботи. Підприємство «Віра» сплачує заробітну плату в сумі 18000 євро на рік кожному новому працівникові.

Підприємство «Віра» прийняло на роботу п'ять нових випускників 1 травня 20X2 р. і отримало грант у сумі 50000 євро 30 червня 20X2 р.

Виробнича ситуація 8.4

Необхідно: визначити суму відсотків, яка підлягає капіталізації.

Дані для виконання:

Підприємство взяло позику 1000000 грн. для фінансування будівництва нового цеху. Частина цих коштів інвестована в ринкові цінні папери, що принесло підприємству дохід у сумі 100000 грн. Відсотки, сплачені за позикою, становили 250000 грн.

Виробнича ситуація 8.5

Необхідно: визначити суму відсотків, яка підлягає капіталізації та відобразити операції в обліку.

Дані для виконання:

Протягом року підприємство здійснювало такі капітальні вкладення в будівництво системи очисних споруд та оплатило підряднику: 1 січня – 300000 грн.; 31 травня – 720000 грн.; 1 листопада – 2880000 грн.;

Підприємство не залучало позичкові кошти спеціально для фінансування будівництва. Залишок позичкового капіталу охоплює: поточне кредитування 300000 грн. (річна ставка 15%); довгостроковий кредит 500000 грн. (річна ставка 20%); випущені облігації 1000000 грн. (річна ставка 10%). Система очисних споруд є кваліфікованим активом.

Виробнича ситуація 8.6

Необхідно: визначити суму витрат на позики та суму відсотків, яка підлягає капіталізації та відобразити операції в обліку.

Дані для виконання:

Компанія будує мережу вартістю 100 од. З них 60 од. було отримано як довгостроковий кредит під 8 % річних. Решту 40 од. було отримано із централізовано розподілених запозичень: 35 % з них надано під 10 % річних та 65% під 12% річних.

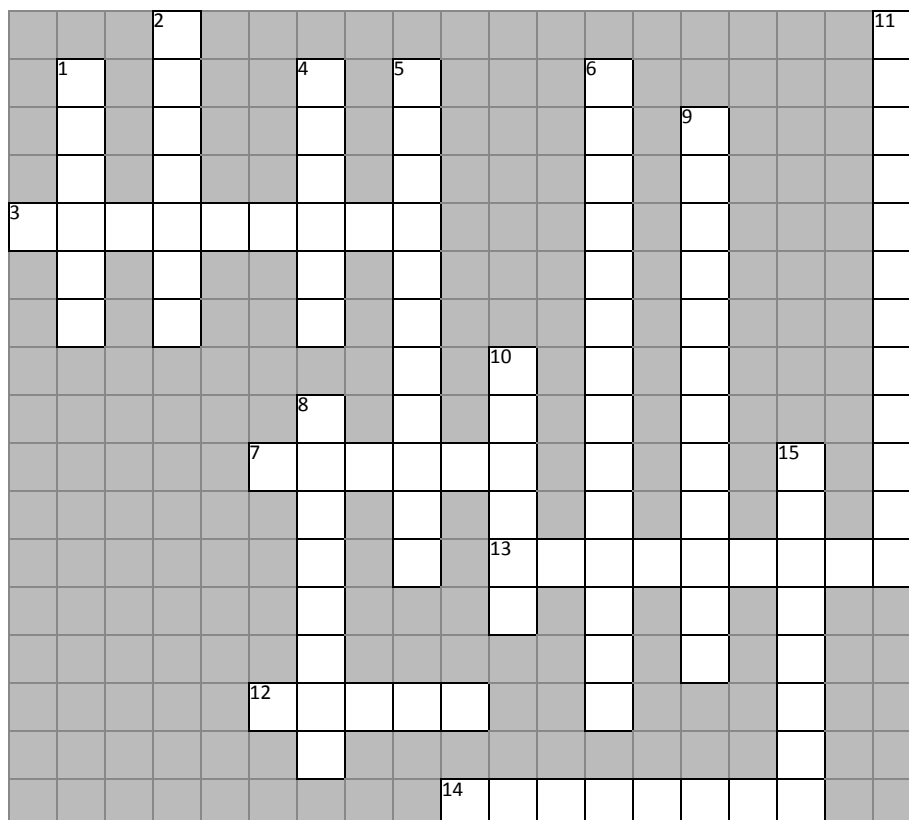
Виробнича ситуація 8.7

Необхідно: визначити, скільки відсотків підлягає капіталізації компанією за станом на 31 грудня 20X3 р.

Дані для виконання:

Компанія буде мережу вартістю 700 од. з 1 липня 20X3 р. Будівництво фінансується із таких джерел: розміщені на початок року строком на 3 роки облігації номінальною вартістю 500 од. із річною відсотковою ставкою 15 %; отриманий на початок року строком на 5 років кредит для фінансування поточної діяльності компанії на суму 1000 од. із річною відсотковою ставкою 10 %.

Кросворд

По горизонталі:

3.Різниці між бухгалтерським та податковим прибутком такі, що будуть визнані у податковому обліку або сторновані в бухгалтерському обліку.

4.Дохід визнається тоді, коли можливі майбутні економічні _____

7.Державна допомога у формі передачі ресурсів суб'єкту господарювання в обмін на дотримання у минулому або майбутньому певних умов, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства.

12.Будь-які надходження, які збільшують власний капітал (крім вкладів акціонерів), як в ході звичайної діяльності (виручка), так і інші надходження.

13.Принцип, який не дозволяє визнавати грант, доки не буде обґрунтованої впевненості в тому, що умови, визначені для отримання гранта, будуть виконані підприємством;

14. Рахунки, виставлені за виконані роботи за контрактом, незалежно від того, чи були вони оплачені замовником.

По вертикалі:

3. Суми податків на прибуток, що підлягають відшкодуванню в майбутніх періодах, відповідно до тимчасових різниць, які не підлягають оподаткуванню – це відстрочені податкові _____.

7. Надходження економічних вигод за період, що виникають в ході звичайної діяльності компанії, результатом яких є збільшення власного капіталу, крім приросту капіталу за рахунок внесків акціонерів.

5. Контракт, який спеціально укладений на спорудження одного активу або комплексу активів, які тісно взаємопов'язані і взаємозалежні за умовами їх проектування, технології та функціонування чи за їх кінцевим призначенням і використанням.

6. Актив, що обов'язково потребує значного періоду часу (звичайно більше, ніж шість місяців) для підготовки його до використання за призначенням або продажу.

8. Сума перевищення доходу від контракту над затратами від контракту.

9. Суми податків на прибуток, що підлягають сплаті в майбутніх періодах відповідно до оподатковуваних тимчасових різниць – це відстрочені податкові _____.

10. Сума перевищення затрат над доходами від контракту.

11. Позики, які не підлягають погашенню за певних умов.

15. Різниці між бухгалтерським та податковим прибутком такі, які не підлягають включенню до податкового обліку за чинним законодавством.

Глосарій

Витрати на позики – витрати на сплату відсотків та інші витрати, понесені суб'єктом господарювання у зв'язку із запозиченням коштів.

Безповоротні позики – це позики, які позикодавець надає, відмовляючись від права на їх погашення за певними попередньо визначеними умовами.

Будівельний контракт – це контракт, спеціально укладений на спорудження одного активу або комбінації активів, які тісно пов'язані між собою або взаємозалежні за умовами їх проектування, технології та функціонування чи за їх кінцевим призначенням та використанням.

Гранти, пов'язані з активами – це державні гранти, основною умовою надання яких є те, що суб'єкт господарювання, який відповідає критеріям надання грантів, придбає, збудує або іншим чином набуде довгострокових активів. Можуть визначатися також додаткові умови, які обмежують тип чи

місце розташування активів або періоди, протягом яких активи слід придбати чи утримувати.

Гранти, пов'язані з доходом – це інші державні гранти, крім грантів, пов'язаних з активами.

Державна допомога – це захід уряду, призначений для надання економічних пільг, визначених конкретно для одного суб'єкта господарювання або групи суб'єктів господарювання, які відповідають певним критеріям. Державна допомога в контексті цього Стандарту не включає пільги, які надаються тільки непрямо через заходи, що впливають на загальні умови торгової діяльності (наприклад забезпечення інфраструктури в районах, яким потрібен економічний розвиток, або введення торгових обмежень для конкурентів).

Державні гранти – це допомога держави у формі передачі ресурсів суб'єктові господарювання в обмін на минуле або майбутнє дотримання певних умов, які пов'язані з операційною діяльністю суб'єкта господарювання. Вони не включають такі форми державної допомоги, вартість яких неможливо визначити обґрунтовано, а також на операції з державою, які не можна відрізнити від звичайних торговельних операцій суб'єкта господарювання.

Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.

Кваліфікований актив – це актив, який обов'язково потребує суттєвого періоду для підготовки його до використання за призначенням чи для реалізації.

Контракт із фіксованою ціною – це будівельний контракт, за яким підрядник погоджується з фіксованою ціною контракту або з фіксованою ставкою на одиницю кінцевої продукції і який у деяких випадках зазнає застереження про змінні ціни.

Контракт із ціною «витрати плюс» – це будівельний контракт, за яким підряднику відшкодовуються допустимі або іншим чином визначені витрати плюс відсотки від суми цих витрат або фіксована винагорода.

Орган державної влади означає уряд, урядові установи та подібні органи – місцеві, загальнодержавні або міжнародні.

Справедлива вартість – це сума, за якою можна обміняти актив або погасити заборгованість в операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.

Тема 9. Зв'язані сторони і консолідована звітність

Після вивчення теми 9 студент повинен знати:

- визначення та основні типи об'єднання підприємств;
- сутність та основні типи консолідації;
- зміст і форми консолідованої фінансової звітності;
- інформацію, яка розкривається у консолідованій фінансовій звітності;
- контроль материнського підприємства;
- види суттєвого впливу в асоційованих підприємствах;
- суть і види спільної діяльності;
- типи угоди про спільну діяльність;
- послідовність розкриття інформації про зв'язані сторони;
- перелік операцій, які підлягають розкриттю, якщо вони здійснюються зі зв'язаною стороною.

Після вивчення теми 9 студент повинен уміти:

- визначати основні типи об'єднання підприємств;
- охарактеризовувати основні типи консолідації;
- ідентифікувати інформацію, яка розкривається у консолідованій фінансовій звітності;
- визначати види контролю материнського підприємства;
- визначати види суттєвого впливу в асоційованих підприємствах;
- ідентифікувати види спільної діяльності;
- розкривати інформацію про зв'язані сторони у звітності підприємства;
- визначати операції, які підлягають розкриттю, якщо вони здійснюються зі зв'язаною стороною.

Практичне заняття: **Облік зв'язаних сторін і консолідована звітність**

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. *Сутність об'єднання бізнесу.*
2. *Основні принципи консолідації. Консолідована фінансова звітність.*
3. *Інвестиції в асоційовані підприємства згідно МСБО 28.*
4. *Суть і види спільної діяльності (МСБО 31).*
5. *Розкриття інформації про зв'язані сторони.*

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Особливості розкриття інформації про зв'язані сторони згідно МСБО 24.
2. Особливості складання та подання консолідованої та окремої фінансової звітності згідно МСБО 27.

3. Особливості розкриття інвестицій в асоційовані підприємства згідно МСБО 28.
4. Особливості розкриття частки у спільних підприємствах згідно МСБО31.
5. Особливості обліку спільної діяльності згідно МСФЗ 11.
6. Особливості обліку об'єднання бізнесу згідно МСФЗ 3.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Дайте визначення поняття «об'єднання бізнесу».
2. Яка звітність характеризується як консолідована фінансова звітність?
3. Яким чином здійснюється розкриття необхідної інформації у консолідованій фінансовій звітності?
4. Дайте визначення та розкрийте основні типи об'єднання підприємств.
5. Розкрийте сутність та основні типи консолідації.
6. Опишіть зміст і форми консолідованої фінансової звітності.
7. Розкрийте інформацію, яка розкривається у консолідованій фінансовій звітності.
8. Опишіть поняття «контроль материнського підприємства».
9. Розкрийте види суттєвого впливу в асоційованих підприємствах.
10. Охарактеризуйте суть і види спільної діяльності.
11. Опишіть типи угоди про спільну діяльність.
12. Висвітліть послідовність розкриття інформації про зв'язані сторони.
13. Перелічіть операції, які підлягають розкриттю, якщо вони здійснюються зі зв'язаною стороною.
14. Назвіть інвестиції в асоційовані підприємства визначені в МСБО 28.
15. Розкрийте мету та сферу застосування МСФЗ 11.
16. Охарактеризуйте особливості розкриття інформації про спільну діяльність в фінансовій звітності.
17. Дайте визначення зв'язаних сторін згідно з МСБО 24.

ТЕСТИ

Тест 1. Метою МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» є:

- а) визначити принципи складання та подання фінансової звітності суб'єктів господарювання, які мають частки участі в діяльності, що спільно контролюється (тобто, у спільній діяльності);
- б) визначення вимог до фінансової звітності суб'єкта господарювання, що виконує операції, платіж за якими здійснюється на основі акцій;
- в) підвищити доречність, достовірність і зіставність інформації, яку суб'єкт господарювання подає у своєму фінансовому звіті про об'єднання бізнесу та його результати.

г) встановити принципи фінансової звітності про фінансові активи та фінансові зобов'язання, які надаватимуть доречну та корисну інформацію користувачам фінансової звітності для їхньої оцінки обсягів, часу та невизначеності майбутніх грошових потоків суб'єкта господарювання.

д) вимагати від суб'єкта господарювання розкривати інформацію, за допомогою якої користувачі його фінансової звітності могли б оцінити: а) характер його часток участі (та пов'язані з ними ризики) в інших суб'єктах господарювання; б) впливи таких часток участі на його фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки.

Тест 2. Суб'єкт господарювання обліковує кожне об'єднання бізнесу із застосуванням методу:

- а) придбання;
- б) продажу;
- в) виробничого;
- г) первісної вартості;
- д) кумулятивного.

Тест 3. При кожному об'єднанні бізнесу один з об'єднаних суб'єктів господарювання визначається як:

- а) орендарем;
- б) векселедавцем;
- в) кредитором;
- г) покупцем;
- д) орендодавцем.

Тест 4. Керівництво в _____ застосовується для визначення покупця – суб'єкта господарювання, який отримує контроль над об'єктом придбання:

- а) МСФЗ 11 «Спільна діяльність»;
- б) МСБО 27 «Консолідована та окрема фінансова звітність»;
- в) МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства»;
- г) МСФЗ 8 «Операційні сегменти»;
- д) МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу».

Тест 5. За якою вартістю покупець оцінює ідентифіковані придбані активи та прийняті зобов'язання за ... :

- а) справедливою вартістю на дату придбання;
- б) первісною вартістю на дату придбання;
- в) ліквідаційною вартістю на дату придбання;
- г) залишковою вартістю на дату придбання;
- д) фактичною собівартістю на дату придбання.

Тест 6. Якщо первісний облік об'єднання бізнесу є незавершеним на кінець звітного періоду, в якому відбувається об'єднання, то:

- а) покупець не відображає це в своїй фінансовій звітності;

- б) покупець відображає в своїй фінансовій звітності тимчасові суми щодо статей, облік яких є незавершеним;
- в) покупець відобразить в своїй фінансовій звітності тимчасові суми в наступному звітному періоді;
- г) покупець відображає це в своїй фінансовій звітності як звичайну операцію;
- д) немає правильної відповіді.

Тест 7. Покупець визнає збільшення (зменшення) тимчасової суми, визнаної для ідентифікованого активу (зобов'язання) шляхом зменшення (збільшення):

- а) гудвілу;
- б) справедливої вартості;
- в) капітальних інвестицій;
- г) фінансових інвестицій;
- д) залишкової вартості.

Тест 8. До витрат пов'язаних з придбанням не відносять:

- а) гонорари посередникові;
- б) гонорари радникам, бухгалтерам, юристам, оцінювачам, іншим фахівцям та консультантам;
- в) загальногосподарські адміністративні витрати;
- г) гонорари продавцю;
- д) немає правильної відповіді.

Тест 9. Викуплене право, визнане як нематеріальний актив, амортизується протягом залишкового договірного періоду контракту, в якому надано право. Протягом якого періоду, викуплене право, визнане як нематеріальний актив, амортизується протягом:

- а) немає часових обмежень;
- б) одного року;
- в) залишкового договірного періоду контракту, в якому надано право;
- г) двох і більше років;
- д) п'яти років.

Тест 10. Покупець розкриває інформацію, яка дає змогу користувачам його фінансової звітності оцінити строк платежу та фінансовий вплив об'єднання бізнесу, що відбувається:

- а) тільки протягом поточного звітного періоду;
- б) тільки після кінця звітного періоду, але до затвердження фінансової звітності до випуску;
- в) тільки після кінця звітного періоду, але після затвердження фінансової звітності до випуску;
- г) протягом поточного звітного періоду або після кінця звітного періоду, але після затвердження фінансової звітності до випуску;

д) протягом поточного звітнього періоду або після кінця звітнього періоду, але до затвердження фінансової звітності до випуску.

Тест 11. Гудвіл – це:

а) актив, який втілює у собі майбутні економічні вигоди, що виникають від інших активів, придбаних в об'єднанні бізнесу, які неможливо індивідуально ідентифікувати та окремо визнати;

б) повноваження управляти фінансовими та операційними політиками суб'єкта господарювання з метою одержання вигід від його діяльності;

в) немонетарний актив, який не має фізичної змісту та може бути ідентифікований;

г) власний капітал в дочірньому підприємстві, який не належить, прямо чи опосередковано, материнському підприємству.

д) суб'єкт господарювання, крім суб'єкта господарювання, що належить інвесторові, який забезпечує дивіденди, нижчі витрати або інші економічні вигоди безпосередньо своїм власникам, членам або учасникам.

Тест 12. Нематеріальний актив – це:

а) актив, який втілює у собі майбутні економічні вигоди, що виникають від інших активів, придбаних в об'єднанні бізнесу, які неможливо індивідуально ідентифікувати та окремо визнати;

б) повноваження управляти фінансовими та операційними політиками суб'єкта господарювання з метою одержання вигід від його діяльності.

в) немонетарний актив, який не має фізичної змісту та може бути ідентифікований;

г) власний капітал в дочірньому підприємстві, який не належить, прямо чи опосередковано, материнському підприємству;

д) суб'єкт господарювання, крім суб'єкта господарювання, що належить інвесторові, який забезпечує дивіденди, нижчі витрати або інші економічні вигоди безпосередньо своїм власникам, членам або учасникам.

Тест 13. МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» не застосовується до:

а) об'єднання бізнесу суб'єктів господарювання або бізнесів під спільним контролем;

б) об'єднання бізнесу як операції або іншої події, в якій покупець отримує контроль за одним або кількома бізнесами;

в) застосовується до будь-якого виду об'єднання бізнесу;

г) об'єднання бізнесу суб'єктів господарювання;

д) об'єднання бізнесів під спільним контролем.

Тест 14. Покупець не може отримати контроль за об'єктом придбання таким способом:

а) передача грошових коштів, еквівалентів грошових коштів чи інших активів;

б) прийняття на себе зобов'язань;

в) випуск часток участі в капіталі;

- г) надання кількох типів компенсації;
- д) передача роялті.

Тест 15. За МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» існує така кількість елементів бізнесу:

- а) п'ять;
- б) два;
- в) три;
- г) сім;
- д) шість.

Тест 16. Прикладом залучених ресурсів є:

- а) технологічні процеси стратегічного управління;
- б) операційні технологічні процеси;
- в) інтелектуальну власність;
- г) технологічні процеси управління ресурсами;
- д) усі відповіді правильні.

Тест 17. Новий суб'єкт господарювання, створений для здійснення об'єднання бізнесу:

- а) не обов'язково є покупцем;
- б) обов'язково є покупцем;
- в) обов'язково є орендарем;
- г) не обов'язково є орендарем;
- д) обов'язково є емітентом.

Тест 18. Консолідована фінансова звітність, згідно із стандартом, не відображає:

- а) активи та зобов'язання юридичного дочірнього підприємства;
- б) активи та зобов'язання юридичного материнського підприємства;
- в) нерозподілений прибуток та інші залишки власного капіталу юридичного дочірнього підприємства (покупця, що обліковує) перед об'єднанням бізнесу;
- г) розподілений прибуток та інші залишки власного капіталу юридичного дочірнього підприємства (покупця, що обліковує) перед об'єднанням бізнесу;
- д) пропорційну частину неконтрольованих часток у балансовій вартості нерозподіленого прибутку та інших часток участі в капіталі перед об'єднанням юридичного дочірнього підприємства (покупця, що здійснює облік).

Тест 19. Щоби визначити, чи є операція частиною обміну на об'єкт придбання або чи є операція відокремленою від об'єднання бізнесу, покупцеві слід розглянути наведені такий (і) чинник (и):

- а) підстави для операції;
- б) хто ініціював операцію;
- в) визначення часу операції;

- г) відповіді а та в правильні;
- д) відповіді а, б та в правильні.

Тест 20. Якщо не ясно, чи є угода про виплати працівникам або акціонерам, які здійснюють продаж, частиною обміну на об'єкт придбання або операцією, окремою від об'єднання бізнесу, покупцеві не слід брати до уваги такі показники:

- а) продовження трудової діяльності;
- б) тривалість продовження трудової діяльності;
- в) рівень заробітної плати;
- г) додаткові виплати працівникам;
- д) рівень доходів підприємства за останній звітний період.

Тест 21. Фізична особа або близький родич такої особи є зв'язаною стороною із суб'єктом господарювання, що звітує, якщо така особа:

- а) контролює суб'єкт господарювання, що звітує, або здійснює спільний контроль над ним;
- б) має суттєвий вплив на суб'єкт господарювання, що звітує;
- в) є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання, що звітує, або материнського підприємства суб'єкта господарювання, що звітує;
- г) суб'єкт господарювання та суб'єкт господарювання, що звітує, є членами однієї групи (а це означає, що кожне материнське підприємство, дочірнє підприємство або дочірнє підприємство під спільним контролем є зв'язані одне з одним);
- д) усі відповіді вірні.

Тест 22. Формування консолідованої фінансової звітності групи ґрунтується на:

- а) додаванні аналогічних статей активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат;
- б) об'єднанні інформації, що міститься у звітності материнської і дочірніх компаній;
- в) інформації, що міститься у звітності дочірніх компаній;
- г) інформації, яка міститься у звітності материнської компанії;
- д) інформації, що міститься у звітності спільних підприємств.

Тест 23. До числа найбільш загальних кроків формування консолідованої звітності не належить:

- а) елімінування внутрішньогрупових операцій;
- б) розрахунок амортизації;
- в) розрахунок накопиченого капіталу;
- г) розрахунок прав меншості;
- д) безпосереднє формування звітів.

Тест 24. До форм консолідованої фінансової звітності не належить:

- а) консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан);

- б) консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- в) консолідований звіт про власний капітал;
- г) консолідовані примітки до форм консолідованої фінансової звітності;
- д) консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

Тест 25. Консолідована фінансова звітність – це:

- а) фінансова звітність, складається на основі показників внутрішньогрупових операцій;
- б) фінансова звітність, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці;
- в) фінансова звітність товариства з обмеженою відповідальністю;
- г) фінансова звітність, яка складається тільки бюджетними організаціями;
- д) проміжна фінансова звітність.

Тест 26. На етапі складання консолідованої фінансової звітності консолідована фінансова звітність виконує функцію:

- а) інформаційну;
- б) контролюючу;
- в) планування;
- г) управління;
- д) мотивуючу.

Тест 27. За яким принципом проходить процедура консолідації фінансової звітності:

- а) впорядковане додавання показників фінансової звітності дочірніх підприємств до аналогічних показників фінансової звітності материнського підприємства;
- б) додавання аналогічних статей активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат;
- в) при складанні консолідованої фінансової звітності використовують єдину облікову політику для подібних операцій;
- г) принципом подвійного відображення активів та пасивів підприємства.
- д) усі відповіді правильні.

Виробнича ситуація 9.1

Необхідно: скласти консолідований баланс групи ПАТ «Сандора» станом на 01.01.20X0 р. Виключити інвестиції в ПАТ «Садочок» в обліку підприємства ПАТ «Наш сік» та акції підприємства ПАТ «Садочок», що є інвестиціями на дату придбання. Об'єднати обидва Баланси.

Дані для виконання:

ПАТ «Наш сік» придбала 100 % акцій підприємства ПАТ «Садочок» 01.01.20XX р. за 5 000 тис. грн. На цю дату Баланси цих підприємств були такими:

Таблиця 9.1

Баланси підприємств ПАТ «Перлина» та ПАТ «Садочок» на 01.01.20XX р.,

тис. грн.

Показник	ПАТ «Наш сік»	ПАТ «Садочок»
1	2	3
Інвестиції в ПАТ «Садок»	5000	–
Інші активи	12000	6000
Баланс	17000	6000
Акціонерний капітал	8000	4000
Нерозподілений прибуток	7000	1000
Разом власний капітал	15000	5000
Зобов'язання	2000	1000
Баланс	17000	6000

Чисті активи підприємства ПАТ «Садочок» складаються не лише з акціонерного капіталу, але й резервів. Це називається «резерви до придбання».

Консолідований баланс відображає активи, які знаходяться під контролем підприємства ПАТ «Наш сік», а не інвестиції в акції підприємства ПАТ «Садочок».

Акціонерний капітал – це капітал підприємства ПАТ «Наш сік», материнського підприємства, лише тому, що фінансові звіти групи складаються на користь акціонерів материнського підприємства.

Виробнича ситуація 9.2

Необхідно: скласти консолідований баланс групи «Парадіз» станом на 01.02.20X1 р. Виключити інвестиції в ПАТ «Мрія» в обліку підприємства ПАТ «Простір» та акції підприємства ПАТ «Мрія», що є інвестиціями на дату придбання. Об'єднати обидва Баланси. Гудвіл буде нематеріальним непоточним активом у верхній половині Балансу на дату придбання.

Дані для виконання:

Підприємство «Парадіз» придбало весь акціонерний капітал підприємства «Мрія» за 10000 тис. грн., 01.02.20X1 р., Баланси обох підприємств були такими:

Таблиця 9.2

Баланси підприємств ПАТ «Парадіз» та ПАТ «Мрія»
на 01.02.20X1 р., тис. грн.

Показник	ПАТ «Парадіз»	ПАТ «Мрія»
Інвестиції в ПАТ «Мрія»	10000	–
Інші активи	11500	8500
Баланс	19500	67000
Акціонерний капітал	11000	5000
Нерозподілений прибуток	8000	4000
Разом власний капітал	17000	7000
Зобов'язання	4500	2500
Баланс	19500	8500

Чисті активи, контрольовані групою (які також, у цьому випадку, знаходяться у власності групи), дорівнюють 17000 тис. грн. Акціонерний капітал завжди є капіталом лише материнського підприємства.

Виробнича ситуація 9.3

Необхідно: скласти консолідований баланс підприємства «Надія» та його дочірніх підприємств станом на 31 грудня 20X8 р. Гудвіл, що виникає при придбанні, слід амортизувати протягом 10-ти років.

Дані для виконання:

Підприємство «Надія» придбало 75 % випущеного акціонерного капіталу підприємства «Будмак» 1 січня 20X8 р., коли «Надія» мав залишок нерозподілених прибутків у сумі 3500 тис. грн. Рік по тому Баланси обох підприємств були такими.

Таблиця 9.3

Баланси підприємств ПАТ «Будмак» та ПАТ «Надія» на 31.12.20X8 р., тис. грн.

Показник	ПАТ «Будмак»	ПАТ «Надія»
Інвестиції в ПАТ «Світанок»	7500	-
Інші активи	13000	11500
Баланс	18000	11500
Акціонерний капітал	12500	6500
Нерозподілений прибуток	4000	4500
Разом власний капітал	14000	8500
Зобов'язання	6500	5500
Баланс	18000	11500

Виробнича ситуація 9.4

Необхідно: показати суму негативного гудвілу, який був би визнаний в Звіті про прибутки та збитки першого року після придбання.

Дані для виконання:

Підприємство «Макбуд» придбало 100 % акцій підприємства «Троя», яке зазнає значні фінансові труднощі, 1 серпень 20X3 р., за компенсацію за справедливою вартістю в сумі 15 млн. грн. На час придбання підприємство «Макбуд» очікувало, що «Росинка» зазнає збитків у сумі 30 млн. грн. у перші два роки після придбання та ці збитки були узгоджені з управлінським персоналом підприємства «Макбуд».

Фактичні збитки, понесені підприємством «Троя», становили 15 млн. грн. протягом років, що закінчилися 30 липня 20X4 р. та 30 липня 20X5 р., як очікувалося. Строк експлуатації основних засобів підприємства «Троя», що залишився, становив у середньому 4 роки.

Таблиця 9.4

Показники діяльності підприємства ПАТ «Троя» на момент придбання

Показник	Сума, млн. грн.
Ціна купівлі підприємства	15
Справедлива вартість чистих активів	
Основні засоби	80
Запаси	40
Інші монетарні активи	50
Інші монетарні зобов'язання	170
Негативний гудвіл	(155)

Глосарій

Асоційоване підприємство – це суб'єкт господарювання, зокрема суб'єкт господарювання, який не є корпорацією, наприклад, партнерство, на який інвестор має суттєвий вплив і який не є ані дочірнім підприємством, ані часткою участі в спільному підприємстві.

Близькі родичі фізичної особи – члени родини, які, за очікуванням, можуть впливати на таку особу або перебувати під її впливом при здійсненні операцій із суб'єктом господарювання та охоплюють: а) дітей, чоловіка/дружину чи шлюбного партнера такої фізичної особи; б) дітей чоловіка/дружини чи шлюбного партнера такої фізичної особи; в) утриманців такої фізичної особи або чоловіка/дружини чи шлюбного партнера такої фізичної особи.

Група – материнське підприємство та всі його дочірні підприємства.

Дочірнє підприємство – суб'єкт господарювання, зокрема некорпоративний суб'єкт господарювання, наприклад партнерство, що його контролює інший суб'єкт господарювання (відомий як материнське підприємство).

Зв'язана сторона – фізична особа або суб'єкт господарювання, зв'язані з суб'єктом господарювання, що складає свою фінансову звітність.

Інвестор у спільне підприємство – це сторона, яка є учасником спільного підприємства і не здійснює спільного контролю за таким спільним підприємством.

Компенсація – усі виплати працівникам, включаючи виплати працівникам, до яких застосовується МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій». Вона також охоплює таку компенсацію, сплачену за дорученням материнським підприємством суб'єкта господарювання, що його стосується. Компенсація охоплює:

а) короткострокові виплати працівникам, такі, як заробітна плата працівникам та службовцям, внески на соціальне забезпечення, оплачені щорічні відпустки та оплата тимчасової непрацездатності, участь у прибутках підприємства та премії (якщо вони підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду), а також негрошові виплати (такі, як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів та безкоштовні чи субсидовані товари або послуги) для теперішніх працівників;

б) виплати по закінченні трудової діяльності, такі, як пенсії, інші види пенсійних виплат, страхування життя та медичне обслуговування по закінченні трудової діяльності;

в) інші довгострокові виплати працівникам, включаючи додаткову відпустку за вислугу років або оплачувану академічну відпустку, виплати з нагоди ювілеїв або інші виплати за вислугу років, виплати у зв'язку з тривалою непрацездатністю, якщо вони не підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, а також отримання частки прибутку, премії та відстрочена компенсація;

г) виплати при звільненні; та

г) платіж на основі акцій.

Консолідована фінансова звітність – фінансова звітність групи, подана як фінансова звітність одного економічного суб'єкта господарювання.

Контроль – повноваження управляти фінансовими та операційними політиками іншого суб'єкта господарювання з метою одержання вигід від його діяльності.

Контролюючий учасник – це сторона, яка є учасником спільного підприємства і здійснює спільний контроль за цим спільним підприємством.

Материнське підприємство – суб'єкт господарювання, який має одне або кілька дочірніх підприємств.

Метод участі в капіталі – це метод обліку, згідно з яким частку участі в спільно контрольованому суб'єкті господарювання первісно відображають за собівартістю, а потім коригують відповідно до зміни частки контролюючого учасника в чистих активах спільно контрольованого суб'єкта господарювання. Прибутки та збитки контролюючого учасника включають частку контролюючого учасника в прибутку чи збитку спільно контрольованого суб'єкта господарювання.

Неконтрольована частка – власний капітал у дочірньому підприємстві, який не відноситься, прямо чи опосередковано, до материнського підприємства.

Операція зі зв'язаною стороною – передача ресурсів, послуг або зобов'язань між суб'єктом господарювання, що звітує, та зв'язаною стороною, незалежно від того, чи призначається ціна.

Органи державної влади – органи державної влади, урядові агенції та подібні органи державної влади – місцеві, національні або міжнародні.

Окрема фінансова звітність – це звіти, подані материнським підприємством, інвестором в асоційоване підприємство або контролюючим учасником спільно контрольованого суб'єкта господарювання, в яких інвестиції обліковуються на основі частки прямої участі, а не на основі відображених у звітності результатів та чистих активів об'єктів інвестування.

Провідний управлінський персонал – ті особи, які безпосередньо або опосередковано мають повноваження та є відповідальними за планування, управління та контроль діяльності суб'єкта господарювання, зокрема будь-який директор (виконавчий чи інший) цього суб'єкта господарювання.

Пропорційна консолідація – це метод обліку, згідно з яким частка контролюючого учасника в кожному з активів, зобов'язань, доходів і витрат спільно контрольованого суб'єкта господарювання об'єднується на постатейній основі з подібними статтями у фінансовій звітності контролюючого учасника або відображається як окрема стаття у фінансовій звітності контролюючого учасника.

Спільна діяльність – це діяльність, яка спільно контролюється двома або декількома сторонами. Спільна діяльність має такі характеристики: а) сторони пов'язані контрактною угодою; б) контрактна угода надає двом або декільком із вказаних вище сторін спільний контроль над діяльністю. Спільна діяльність – це або спільна операція, або спільне підприємство.

Спільний контроль – це погоджений контрактом розподіл контролю за економічною діяльністю, який існує, лише якщо стратегічні фінансові та операційні рішення, пов'язані з діяльністю, потребують одностайної згоди сторін угоди про розподіл контролю (контролюючих учасників).

Спільне підприємство – це контрактна угода, за якою дві або кілька сторін здійснюють економічну діяльність, яка підлягає спільному контролю.

Суттєвий вплив – повноваження брати участь у прийнятті рішень стосовно фінансової та операційної політики суб'єкта господарювання, але не контроль такої політики. Суттєвого впливу можна набути шляхом володіння часткою, згідно зі статутом або угодою.

Суб'єкт господарювання, зв'язаний з органами державної влади – суб'єкт господарювання, який контролюється, перебуває під спільним контролем або суттєвим впливом органу державної влади.

Рекомендована література

1. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами / С. Ф. Голов, В. Н. Костюченко. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2013. – 1072 с.
2. Голов С. Ф. Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами: методичні рекомендації / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, О. М. Кулага. Вінниця: ТОВ «Консоль», 2013. – 267 с.
3. Голов С. Ф. Международные стандарты финансовой отчетности: вопросы, тесты, упражнения / С. Ф. Голов, В. Н. Костюченко, Н. Г. Богатко. – К. : Либра, 2012. – 320 с.
4. Дергачова В. В. Облік у зарубіжних країнах [Текст] : навч. посіб. / В. В. Дергачова, Н. Є. Скоробогатова, Л. М. Шик. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – 257 с.: іл. – Бібліогр.: с. 255 – 257.
5. Зелікман В. Д., Ерьоміна О. Л., Безгодкова А. О. Облік у зарубіжних країнах: Навч. посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2017. – 131 с.
6. Каменська Т. Філософія складання фінансової звітності: як було та як буде / Т. Каменська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 2. – С. 3–7.
7. Кірей О. Впровадження МСФЗ в Україні як стимул розвитку бізнесу / О. Кірей – Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Економіка 10 (163). – 2014. – С. 22–25.
8. Коваленко І. М., Лактіонова Н. С., Маренич Т. Г. Облік виробничих запасів за вимогами міжнародної стандартизації. Вісник студентського наукового товариства. Вип. 1. – 2020 . – С. 16-20.
9. Ковальчук Т.М. Облік у зарубіжних країнах: навч.-метод.посібник, рекомендовано МОНМСУ. – Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2014. – 272 с.
10. Костюченко В.М. Консолідована фінансова звітність: міжнародний досвід та практика України : навч.-практ. посіб./ В.М. Костюченко; Міжнар. ін-т менеджменту (МІМ-Київ). – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 528 с.
11. Кузнецова С. О., Чернікова І. Б. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. / С. О. Кузнецова, І. Б. Чернікова. – Х. : Видавництво «Лідер», 2016. – 318 с.
12. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс] / – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>
13. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. – 360 с.

14. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016-2017 років. Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>
15. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>
16. Нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності : Монографія / За заг. ред. Л. Г. Ловінської. – К. : ДННУ «Академія фінансового управління», 2013.
17. Пасько О. В. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку як ключовий суб'єкт глобального управління в сфері обліку: проблема легітимності [Електронний ресурс] / О. В. Пасько. – Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. – Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/>
18. Райс Ентоні. Розкриття таємниці фінансової звітності / пер. з англ. за ред. Голова С. Ф. – Дніпропетровськ: Баланс – Клуб, 2001. – 240 с.
19. Романькова О. М., Скрипник Д. Е. Гармонізація з міжнародними стандартами фінансової звітності бухгалтерського та податкового обліку України [Електронний ресурс] / О. М. Романькова, Д. Е. Скрипник. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2018/33-2018/22.pdf>
20. Садовська І. Б. Трансформації фінансової звітності за міжнародними стандартами [Левицька С. О., Садовська І. Б., Бабіч І. І., Жураковська І. В.]: Навч. посіб. – Луцьк: Редакційно-видавничий відділ Луцького НТУ, 2013. – 412 с.
21. Сахарцева І. І. Основи складання бухгалтерського звітності за вимогами Національних стандартів України: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003 – 614 с.
22. Стратегія застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні / Розпорядження КМУ від 24 жовтня 2007 р. № 911 – р.
23. Ценклер Н. І., Макарович В. К. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Ужгород: Поліграфцентр, «Ліра», 2006 – 170 с.

ДОДАТОК А

Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку, які використовуються в Україні

Міжнародні стандарти фінансової звітності		Вітчизняний аналог	
1	2	3	4
МСФЗ 1	Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності		
МСФЗ 2	Платіж на основі акцій	П(С)БО 34	Платіж на основі акцій
МСФЗ 3	Об'єднання бізнесу	П(С)БО 19	Об'єднання підприємств
МСФЗ 4	Страхові контракти		
МСФЗ 5	Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність	П(С)БО 27	Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність
МСФЗ 6	Розвідка та оцінка запасів корисних копалин	П(С)БО 33	Витрати на розвідку запасів корисних копалин
МСФЗ 7	Фінансові інструменти: розкриття інформації	П(С)БО 13	Фінансові інструменти
МСФЗ 8	Операційні сегменти	П(С)БО 29	Фінансова звітність за сегментами
МСФЗ 9	Фінансові інструменти	П(С)БО 13	Фінансові інструменти
МСФЗ 10	Консолідована фінансова звітність	НП(С)БО 2	Консолідована фінансова звітність
МСФЗ 11	Спільна діяльність		
МСФЗ 12	Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання		
МСФЗ 13	Оцінка справедливої вартості		
МСФЗ 14	Виручка за угодами з покупцями	П(С)БО 15	Дохід
Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку			
МСБО 1	Подання фінансової звітності	НП(С)БО 1	Загальні вимоги до фінансової звітності
МСБО 2	Запаси	П(С)БО 9	Запаси
		П(С)БО 16	Витрати
МСБО 7	Звіт про рух грошових коштів	НП(С)БО 1	Загальні вимоги до фінансової звітності
МСБО 8	Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки	П(С)БО 6	Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах
МСБО 10	Події після звітного періоду		
МСБО 11	Будівельні контракти	П(С)БО 18	Будівельні контракти
МСБО 12	Податки на прибуток	П(С)БО 17	Податок на прибуток
МСБО 16	Основні засоби	П(С)БО 7	Основні засоби
МСБО 17	Оренда	П(С)БО 14	Оренда
МСБО 18	Дохід	П(С)БО 15	Дохід
		П(С)БО 10	Дебіторська заборгованість
МСБО 19	Виплати працівникам	П(С)БО 26	Виплати працівникам
МСБО 21	Вплив змін валютних курсів	П(С)БО 21	Вплив змін валютних курсів
МСБО 23	Витрати на позики	П(С)БО 31	Фінансові витрати
МСБО 24	Розкриття інформації про зв'язані сторони	П(С)БО 23	Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін

МСБО 26	Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення	П(С)БО 26	Виплати працівникам
МСБО 27	Консолідована та окрема фінансова звітність		
МСБО 28	Інвестиції в асоційовані підприємства	П(С)БО 12	Фінансові інвестиції
МСБО 29	Фінансова звітність в умовах гіперінфляції	П(С)БО 22	Вплив інфляції
МСБО 32	Фінансові інструменти: подання	П(С)БО 13	Фінансові інструменти
МСБО 33	Прибуток на акцію	П(С)БО 24	Прибуток на акцію
МСБО 34	Проміжна фінансова звітність		
МСБО 36	Зменшення корисності активів	П(С)БО 28	Зменшення корисності активів
МСБО 37	Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи	П(С)БО 11	Зобов'язання
МСБО 20	Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу		
МСБО 38	Нематеріальні активи	П(С)БО 8	Нематеріальні активи
МСБО 39**	Фінансові інструменти: визнання та оцінка	П(С)БО 13	Фінансові інструменти
МСБО 40	Інвестиційна нерухомість	П(С)БО 32	Інвестиційна нерухомість
МСБО 41	Сільське господарство	П(С)БО 30	Біологічні активи
	International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities	П(С)БО 25	Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва
Тлумачення			
КТМФЗ 1	Зміни в існуючих зобов'язаннях з виведенням з експлуатації, відновленням та подібних зобов'язаннях		
КТМФЗ 2	Частки учасників кооперативних суб'єктів господарювання та подібні інструменти		
КТМФЗ 4	Визначення, чи містить угода оренду		
КТМФЗ 5	Права на частки у фондах на виведення з експлуатації, відновлення та екологічну реабілітацію		
КТМФЗ 6	Зобов'язання, що виникають внаслідок участі у специфічному ринку – відходів електричного та електронного обладнання		
КТМФЗ 7	Застосування методу перерахунку згідно з МСБО 29 "Фінансова звітність в умовах гіперінфляції"		
КТМФЗ 10	Проміжна фінансова звітність і зменшення корисності		
КТМФЗ 12***	Послуги за угодами про концесію		
КТМФЗ 13***	Програми лояльності клієнта		
КТМФЗ 14	МСБО 19: обмеження на активи з визначеною виплатою, мінімальні вимоги до фінансування та їхня взаємодія		
КТМФЗ 15	Угоди про будівництво об'єктів нерухомості		
КТМФЗ 16	Хеджування чистих інвестицій в закордонну господарську одиницю		
КТМФЗ 17	Виплати негрошових активів власникам		
КТМФЗ 18	Передачі активів від клієнтів		
КТМФЗ 19	Погашення фінансових зобов'язань інструментами власного капіталу		
ПКТ-7	Введення євро		
ПКТ-10	Державна допомога: відсутність конкретного зв'язку з операційною діяльністю		

ПКТ-12***	Консолідація: суб'єкти господарювання спеціального призначення
ПКТ-13***	Спільно контрольовані суб'єкти господарювання: негрошові внески контролюючих учасників
ПКТ-15	Операційна оренда: заохочення
ПКТ-25	Податки на прибуток: зміни у податковому статусі суб'єкта господарювання або його акціонерів
ПКТ-27	Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду
ПКТ-29	Угоди про концесію послуг: розкриття інформації
ПКТ-31	Дохід: бартерні операції, пов'язані з рекламними послугами
ПКТ-32	Нематеріальні активи: витрати на сторінку в Інтернеті

* Для підприємств, які застосовують міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» до набрання ним чинності.

** Для підприємств, які не застосовують міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» до набрання ним чинності.

*** Втратили чинність для складання фінансової звітності за МСФЗ за звітні періоди, починаючи із 1 січня 2013 року.

Основні відмінності фінансової звітності за міжнародними стандартами та
П(С)БО

Характеристика	П(С)БО	МСФЗ
Назви статей, їх розміщення у звітах	Існують затверджені табличні форми звітів	Формат звітів не регламентовано
Суттєвість	Можна додавати до звітності статті з переліку запропонованих, якщо інформація є суттєвою	При поданні, згортанні та об'єднанні статей у фінансовій звітності слід виходити з їх суттєвості
Пусті рядки у звітності	Можна не наводити статті за якими відсутні інформація	Статей без показників у звітності не наводять
Звітність для малого та середнього бізнесу	П(С)БО 25 «Звіт суб'єкта малого підприємництва» встановлює склад звітів суб'єктів малого підприємництва з двох форм: баланс і звіт про фінансові результати.	Існує спеціальний стандарт для підприємств малого і середнього бізнесу (які не оприлюднюють звітність), який вимагає складання всіх видів звітів.
Склад проміжної звітності	Передбачена поквартальна (проміжна) фінансова звітність у складі всіх форм	Проміжна звітність не обов'язкова (МСБО 34). До її складу входить весь комплект звітності у повній або в стислій формах
Періодизація проміжної звітності	Поквартально	Період звіту може обирати підприємство
Проміжний звіт про фінансові результати	Звіт про фінансові результати складають наростаючим підсумком з початку року	Звіт про сукупний дохід подають за поточний проміжний період і наростаючим підсумком за поточний рік до дати звітності
Відображення відстрочених податків і витрат з податку на прибуток у проміжній звітності	Відстрочені податкові активи та зобов'язання можуть відображатися в сумі на кінець попереднього року. Витрати з податку на прибуток показують у сумі поточного податку	Виняток відсутній
Види звітності	Консолідована та індивідуальна	Консолідована, окрема та індивідуальна.
Посилання на примітки	Посилань на примітки у звітах не потрібно	Посилань на примітки у звітах потрібні
Порівняльна інформація у примітках	В примітках згідно П(С)БО порівняльна інформація не наводиться	Наводиться порівняльна інформація за попередній період

Порівняльна характеристика П(С)БО 9 та МСБО 2

Питання	П(С)БО	МСБО
1	2	3
Спеціальний виняток з обліку запасів брокерами товарної біржі	Відсутній	Є особливі застереження щодо правил обліку зазначених запасів
Малоцінні швидкозношувані предмети	Розглядаються як особливий різновид запасів. Облік регулюється особливими правилами	Не виділяються в окремий різновид запасів. Спеціальних правил обліку немає
Оцінка запасів у випадку, якщо первісну вартість у момент оприбуткування достовірно визначити неможливо	Оцінка за справедливою вартістю	Спеціальне правило оцінки не встановлено
Облік запасів, придбаних на умовах відстрочення платежу	Спеціальне правило обліку не встановлено	Елемент фінансування (наприклад, різниця між ціною придбання у звичайних умовах оплати і фактично сплаченою сумою) має бути визнаний процентними витратами протягом періоду фінансування
Запаси, отримані в обмін на інші запаси	Спеціальні правила оцінки первісної вартості залежно від подібності/неподібності запасів	Спеціальні правила оцінки не встановлено
Безкоштовно отримані запаси	Наводяться спеціальні правила оцінки	Спеціальні правила оцінки не встановлені
Запаси, внесені як внесок до статутного капіталу	Наводяться спеціальні правила оцінки	Спеціальні правила оцінки не встановлені
Будівельні матеріали та обладнання, що вимагають монтажу	При будівництві основних засобів можуть відображатися у складі запасів до моменту монтажу й використання	Якщо мета будівництва – спорудження основних засобів, такі активи не можуть відображатися за статтею запасів. Їх потрібно відобразити у складі необоротних активів
Уцінка запасів	Пряме списання сум уцінок на витрати	Списання уцінки на витрати може проводитися шляхом прямого списання на витрати, а може шляхом створення резерву уцінки, який є контрстаттею до статті запасів (подібно до резерву сумнівних боргів)

1	2	3
Відновлення вартості раніше уцінених запасів	Відображається як збільшення іншого операційного доходу	Відображається як зменшення витрат за тією статтею, на яку зазвичай списується собівартість запасів
Облік транспортно-заготівельних витрат	Детально регламентовано	Детальні регламентація обліку відсутня
Операції з нестач і втрат від псування запасів	Спеціальні правила обліку	Спеціальні правила обліку відсутні
Інформація про запаси передані в переробку та на комісію	Повинна розкриватися	Розкриття не обов'язкове
Інформація про події та причини, що викликали збільшення чистої вартості реалізації	Розкриття не вимагається	Розкриття обов'язкове

Порівняльна характеристика П(С)БО 7 та МСБО 16

Питання	П(С)БО	МСБО
1	2	3
Об'єкт ОЗ	Одиницею обліку ОЗ є об'єкт ОЗ. наводиться визначення терміна «об'єкт основних засобів» як відокремленого об'єкта. Допускається визнання об'єктами ОЗ окремих частин, що мають різний термін корисного використання (експлуатації)	МСБО 16 не визначає одиниці виміру, яка повинна використовуватися при визнанні, тобто що саме становить об'єкт ОЗ. При використанні критеріїв визнання стосовно конкретної ситуації вимагається професійне судження.
Безкоштовно отримані ОЗ	Наводяться спеціальні правила оцінки	Спеціальні правила оцінки відсутні
ОЗ, внесені до статутного капіталу	Наводяться спеціальні правила оцінки	Спеціальні правила оцінки не наводяться
ОЗ, отримані в операціях обміну	Установлено спеціальні правила оцінки залежно від подібності/неподібності активів	Спеціальні правила оцінки залежно від того, чи має операція обміну комерційну суть
Витрати на технічний огляд	Витрати на проведення технічного огляду включають до складу витрат	Витрати на масштабний (суттєвий) технічний огляд капіталізують (якщо виконуються критерії визнання). Суму витрат на проведення попереднього технічного огляду, що залишилася в балансовій вартості об'єкта, припиняють визнаватись
Переоцінка	Передбачено альтернативну модель переоцінки. А саме дозволяють збільшувати первісну (переоцінену) вартість ОЗ на суму індексації, проведеної в порядку, встановленому податковим законодавством (розраховують на основі індексу інфляції станом на кінець року).	Передбачає можливість переоцінки ОЗ суто за справедливою вартістю на дату переоцінки. Якщо інфляція не призводить до істотного збільшення справедливої вартості ОЗ, то переоцінки не проводять
Запасні частини та обладнання	Передбачено враховувати в складі запасів. Їх включають до вартості ОЗ тільки по завершенні ремонтів і поліпшень, які призводять до збільшення майбутніх економічних вигід	Великі (основні) запасні частини та резервне обладнання класифікують як ОЗ, коли підприємство розраховує використовувати їх протягом більш ніж одного звітного періоду. Якщо запасні частини та допоміжне обладнання можна використовувати тільки у зв'язку з експлуатацією об'єкта ОЗ, їх обліковують як ОЗ.

1	2	3
Наступні витрати (ремонти поліпшення)	Дозволяє альтернативне відображення витрат пов'язаних з ремонтом і поліпшенням об'єкта ОЗ.	МСБО не припускає застосування альтернативного відображення витрат на підставі регламентованого законодавства. Витрати на ремонт і поліпшення збільшують вартість ОЗ, якщо такі заходи призводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. Витрати для забезпечення майбутніх економічних вигід від його використання включають до складу витрат.
Терміни амортизації	Дозволяє використовувати мінімально допустимі терміни корисного використання ОЗ, установлені податковим законодавством	Термін корисного використання визначено, зокрема, як період часу, протягом якого, як очікується, актив буде придатний для використання підприємством. Податкові обмеження не впливають на встановлення термінів корисного використання
Момент початку амортизації	Амортизацію починають з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт ОЗ став придатним для корисного використання. При цьому амортизацію починають тільки після початку використання об'єкта.	Амортизація активу починається тоді, коли він стає придатним для використання, тобто коли місце розташування та стан об'єкта дозволяють його експлуатувати відповідно до намірів керівництва.
Закінчення амортизації	З місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта (у т. ч. класифікації його як необоротного активу, що утримується для продажу)	З дати, що відбулася раніше: Класифікація як активу, що утримується для продажу; - Припинення визнання активу
Призупинення амортизації	Нарахування амортизації призупиняють на період реконструкції, модернізації, добудування, дообладнання й консервації.	Нарахування амортизації не припиняють у разі простою або припинення активного використання активу, за винятком випадків, коли актив повністю амортизовано.
Амортизація живого фонду та доріг	Установлено спеціальні правила: у міру амортизації збільшують доходи, одночасно зменшуючи додатковий (при його нестачі – статутний) капітал.	Немає спеціальних форм

1	2	3
Амортизаційний фонд	Вимагає ведення обліку використання амортизаційних нарахування на капітальні інвестиції та відображення його у фінансовій звітності.	Амортизацію не визнають джерелом для придбання ОЗ, відповідно, не передбачається відображення «використання» таких відрахувань у звітності.
Методи амортизації	Застосування методів амортизації суворо регламентовано. Установлено п'ять основних методів амортизації ОЗ, конкретизовано механізм розрахунку амортизації за кожним із них. Передбачено можливість застосування два додаткових методи для малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів.	Дозволено використовувати різні методи амортизації, без деталізації механізму їх застосування. Обмежує вимоги до застосування методів амортизації умовою відображення передбачуваної форми споживання майбутніх економічних вигід від активу.
Класифікація ОЗ	Місить детальну класифікацію ОЗ, поділяючи їх на групи ОЗ, та інших необоротних матеріальних активів. Підприємства наділені правом установлювати вартісну ознаку щодо віднесення необоротних активів до складу малоцінних необоротних матеріальних активів	Установлює примірну класифікацію ОЗ (поділ на класи), залишаючи прийняття рішення з класифікації за суб'єктом бухгалтерського обліку.
Витрати на демонтаж, переміщення території, відновлення території, капіталізовані у вартості землі	Не передбачено спеціальних правил обліку	Можуть амортизуватися протягом періоду вигід, отриманих у результаті понесення цих витрат
Інформація про залучення незалежного оцінювача для переоцінки ОЗ	Вимоги про обов'язкове розкриття немає.	Підлягає обов'язковому розкриттю

1	2	3
Інформація про методи та <i>суттєві припущення</i> , а також про ступінь <i>використання</i> ринкових даних або інших методів оцінки при визначенні справедливої вартості ОЗ	Вимоги про обов'язкове розкриття немає.	Підлягає обов'язковому розкриттю
Інформація про справедливую вартість ОЗ, якщо вона суттєво відрізняється від балансової, але переоцінку не проводили	Вимоги про розкриття немає	Спеціальне застереження про те, що таке розкриття інформації може дотримуватися (заохочуватися) користувачами звітності
Інформація про ОЗ, що не використовуються	Розкриття вимагається	Спеціальне застереження про те, що таке розкриття інформації дотримується (заохочується)
Інформація про повністю амортизовані ОЗ, які використовуються	Розкриття вимагається	Спеціальне застереження про те, що таке розкриття інформації дотримується (заохочується)
Інформація про ОЗ, що вибули з експлуатації, але не класифіковані як утримувані для продажу	Розкриття вимагається	Спеціальне застереження про те, що таке розкриття інформації дотримується (заохочується)
Дані про ОЗ, отримані у рамках цільового фінансування	Розкриття вимагається	Спеціальне застереження про те, що таке розкриття інформації дотримується (заохочується)

Порівняльна характеристика П(С)БО 27 та МСФЗ 5 відносно обліку
необоротних активів утримуваних для продажу та припинення діяльності

Питання	П(С)БО 27	МСФЗ 5
1	2	3
Мета та зміст положення	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про необоротні активи, утримувані для продажу, та групу активів, що належить до вибуття в результаті операції продажу, а також припинену діяльність та розкриття такої інформації у фінансовій звітності.	Мета МСФЗ полягає у визначенні бухгалтерського обліку активів, утримуваних для продажу, та поданні і розкритті інформації щодо припиненої діяльності. Зокрема, МСФЗ вимагає, щоб: а) активи, які відповідають критеріям, що дозволяють класифікувати їх як утримувані для продажу, оцінювалися за нижчою з величин - балансовою вартістю чи справедливою вартістю мінус витрати на продаж - та щоб амортизація цих активів була припинена; та б) активи, які відповідають критеріям, що дозволяють класифікувати їх як утримувані для продажу, подавалися окремо у звіті про фінансовий стан, а результати припиненої діяльності - у звіті про сукупні доходи.
Визначення	Необоротний актив та група вибуття визнаються утримуваними для продажу у разі, якщо: економічні вигоди очікується отримати від їх продажу, а не від їх використання за призначенням; - у їх теперішньому стані; - вони готові до продажу; - їх продаж, як очікується, буде завершено протягом року з дати визнання їх такими, що утримуються для продажу; - умови їх продажу відповідають звичайним умовам продажу для подібних активів. Період завершення продажу може бути продовжено на строк більше одного року в разі, якщо це обумовлено обставинами, які перебувають поза контролем підприємства, яке продовжує виконувати план продажу.	Положення цього МСФЗ* щодо оцінки не застосовуються до таких активів, що охоплюються МСФЗ як окремі активи або частина ліквідаційної групи. Це: а) відстрочені податкові активи б) активи, що виникають з виплат працівникам (МСБО 19 «Виплати працівникам»); в) фінансові активи в межах сфери застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»; г) непоточні активи, що розглядаються відповідно до моделі справедливої вартості, викладеної в МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»; г) непоточні активи, які оцінюються за справедливою вартістю мінус витрати на продаж згідно з МСБО 41 «Сільське господарство»; д) договірні права за страховими контрактами згідно з визначенням їх у МСФЗ 4 «Страхові контракти».

1	2	3
Оцінка	<p>Первісне визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу проводиться на дату, коли щодо активів, групи вибуття задовольняються умови, наведені в пункті 1 цього розділу, або на дату оприбуткування активів, придбаних з метою продажу. Якщо необоротні активи, група вибуття визнаються утримуваними для продажу після дати балансу, то таке визнання здійснюється на наступну дату балансу. Якщо таке визнання відбувається після дати балансу, але до затвердження фінансової звітності, то інформація про необоротні активи, групу вибуття, утримувані для продажу, розкривається в примітках до фінансової звітності.</p>	<p>Суб'єкт господарювання оцінює непоточний актив, класифікований як утримуваний для продажу, за нижчою з оцінок: або за балансовою вартістю, або за справедливою вартістю з вирахуванням витрат на продаж.</p> <p>Суб'єкт господарювання оцінює непоточний актив, класифікований як утримуваний для розподілу власникам за вартістю, нижчою від його балансової вартості і справедливої вартості, мінус витрати на розподіл.</p> <p>Якщо очікується, що продаж здійснюватиметься довше ніж рік, суб'єкт господарювання повинен оцінювати витрати на продаж за їх теперішньою вартістю. Будь-яке збільшення поточних витрат на продаж, яке виникає з плином часу, повинно відобразитися у звіті про прибутки та збитки як фінансові витрати. Після подальшої переоцінки ліквідаційної групи балансову вартість будь-яких активів та зобов'язань не треба переоцінювати доти, поки не буде повторно оцінена справедлива вартість мінус витрати на продаж.</p>

**Порівняльна характеристика П(С)БО 15 та МСБО 18
відносно умов визнання доходів**

П(С)БО 15	МСБО 18
1	2
Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)	Дохід – це збільшення економічних вигод протягом звітного періоду, у формі припливу або збільшення активів, або зменшення зобов'язань, які впливають на збільшення капіталу, окрім вкладів засновників (п.70)
Дохід від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається за наявності наступних умов:	
покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив).	суб'єкт господарювання передав покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на товар.
підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами).	за суб'єктом господарювання не залишається ані подальша участь керівництва пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими товарами.
сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;	суму доходу можна достовірно оцінити.
є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.	ймовірно, що до суб'єкта господарювання надійдуть економічні вигоди.
	витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.
Визнання доходів від надання послуг	
Дохід, пов'язаний з наданням послуг, визнається, виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції.	Якщо результат операції, яка передбачає надання послуг, може бути попередньо оцінений достовірно, дохід, пов'язаний з операцією, має визнаватися шляхом посилання на той етап завершеності операції, який існує на дату балансу.
Результат операції з надання послуг може бути достовірно оцінений за наявності всіх наведених нижче умов:	
можливості достовірної оцінки доходу.	можна достовірно оцінити суму доходу.
імовірності надходження економічних вигод від надання послуг.	існує ймовірність надходження до суб'єкта господарювання економічних вигод.
можливості достовірної оцінки ступеня завершеності надання послуг на дату балансу.	можна достовірно оцінити ступінь завершеності операції на дату балансу.
можливості достовірної оцінки витрат, здійснених для надання послуг та необхідних для їх завершення.	можна достовірно оцінити витрати, понесені у зв'язку з операцією, та витрати, необхідні для її завершення.
Класифікація доходів	
Класифікація доходів: – дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, послуг); – інші операційні доходи; – фінансові доходи; – інші доходи.	М(С)БО 18 «Дохід» передбачає наступні види доходів: – дохід від реалізації товарів; – дохід від надання послуг; – відсотки, роялті, дивіденди.

Порівняння витрат за МСФЗ та П(С)БО

МСФЗ	П(С)БО
Стандарт, який регламентує	
Єдиного спеціалізованого стандарту немає	П(С)БО 16 "Витрати", П(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" (терміни)
Визначення терміну	
Витрати – це зменшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбувається у формі відтоку або зменшення активів або збільшення зобов'язань, які ведуть до зменшення капіталу, не пов'язаних з його розподілом між учасниками акціонерного капіталу	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками)
Класифікація та групування витрат	
МСФЗ виходять із існування загальноприйнятої практики розмежування в звітності статей витрат, які виникають в процесі діяльності підприємства	Витрати класифікуються залежно від виду діяльності, від якого вони виникли, по економічним елементам і статтям витрат. Виділяють також прямі й непрямі витрати, змінні й постійні, витрати минулих і майбутніх періодів.
Елементи витрат	
МСБО 1 встановлена класифікація: за характером витрат (амортизація, матеріальні витрати, виплати працівникам, інші витрати) (п.91). За функціями витрат: собівартість реалізації, витрати на збут, адміністративні витрати та інші витрати (п. 92).	<ol style="list-style-type: none"> 1) собівартість реалізованої продукції; 2) витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізації: адміністративні витрати; витрати на збут; інші операційні витрати. 3) фінансові витрати; 4) втрати від участі в капіталі; 5) інші витрати діяльності.
Визнання витрат	
За МСФЗ витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій.	Витрати визнаються у звітності в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди
Оцінка витрат	
У МСФЗ відсутні спеціально викладені в окремому стандарті правила відносно оцінки витрат, але в деяких стандартах, містяться положення, що визначають оцінку відповідних витрат, що визнаються в Звіті про прибутки і збитки	У П(С)БО відсутні спеціальні, викладені в окремому узятому стандарті, правила відносно оцінки витрат підприємства, але стандарти указують на деякі особливості оцінки витрат при здійсненні операцій з активами, зобов'язаннями та капіталом

Перелік контрольних питань для проведення підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку»

1. Мета та шляхи гармонізації МСБО та фінансової звітності.
2. Розкрийте структуру Концептуальної основи МСБО.
3. Охарактеризуйте тлумачення МСБО та питання, що їх розкривають.
4. Охарактеризуйте користувачів інформації фінансової звітності.
5. Розкрийте якісні характеристики фінансових звітів.
6. Висвітліть принципи фінансової звітності.
7. Розкрийте порядок організації діяльності ради МСБО.
8. Охарактеризуйте основні стадії розробки МСБО.
9. Розкрийте сутність, значення МСБО та сферу їх застосування.
10. Призначення і склад фінансової звітності.
11. Охарактеризуйте елементи активу, критерії їх визнання та оцінку.
12. Охарактеризуйте елементи пасиву, критерії їх визнання та оцінку.
13. Розкрийте структуру та зміст балансу.
14. Охарактеризуйте формати балансу (горизонтальний та вертикальний).
15. Розкрийте структуру і зміст Звіту про прибутки та збитки.
16. Охарактеризуйте формати Звіту про прибутки та збитки.
17. Розкрийте структуру Звіту про зміни у власному капіталі.
18. Розкрийте зміст та структуру Звіту про рух грошових коштів.
19. Охарактеризуйте методику складання Звіту про рух грошових коштів.
20. Примітки до фінансових звітів, суттєві помилки та зміни в обліковій політиці.
21. Розкрийте критерії визнання, класифікацію та оцінку основних засобів відповідно до МСБО 16.
22. Амортизація та її трактування міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
23. Методи нарахування амортизаційних відрахувань, прийняті у міжнародній практиці.
24. Визнання та первісна оцінка нематеріальних активів відповідно до МСБО 38.
25. Вибуття основних засобів відповідно до МСБО 16.
26. Порядок розкриття інформації про основні засоби у фінансовій звітності на основі МСБО 16.
27. Амортизація нематеріальних активів відповідно до МСБО 38.
28. Зменшення корисності та вибуття нематеріальних активів.
29. Розкриття інформації про нематеріальні активи.
30. Визнання та первісна оцінка запасів відповідно до МСБО 2.
31. Облік руху запасів.

32. Методи визначення собівартості запасів відповідно до МСБО 2.
33. Розкриття інформації про запаси у примітках до фінансових звітів.
34. Склад та елементи фінансової звітності.
35. Порядок подання фінансових звітів. Звітний період.
36. Охарактеризуйте операційні доходи та операційні витрати.
37. Види короткострокових зобов'язань і порядок їх оцінки.
38. Порядок нарахування заробітної плати і види утримань.
39. Розкрийте поняття, класифікацію та методи оцінки зобов'язань МСБО 37.
40. Висвітліть зміст та оцінку довгострокових зобов'язань.
41. Порядок відображення запасів за чистою вартістю реалізації.
42. Розкрийте сутність облікової політики підприємства.
43. Порядок визнання поточних податкових зобов'язань та поточних податкових активів МСБО 12.
44. Мета, сфера застосування, визначення та оцінка доходу відповідно до МСБО 18.
45. Розкрийте основні програми Пенсійного забезпечення відповідно до МСБО 26.
46. Висвітліть порядок подання консолідованих фінансових звітів відповідно до МСБО 27.
47. Розкрийте форму та зміст проміжних фінансових звітів відповідно до МСБО 34.
48. Інвестиційна нерухомість: визнання та оцінка МСБО 40.
49. Розкрийте операційні доходи та операційні витрати.
50. Розкрийте класифікацію активів на поточні та непоточні.
51. Охарактеризуйте форми фінансової звітності.
52. Розкрийте діяльність Постійного комітету з тлумачень.
53. Розкрийте процедури консолідації фінансової звітності.
54. Розкрийте визначення оренди та її класифікацію відповідно до МСБО 17.
55. Висвітліть зміни в обліковій політиці та облікових оцінках.
56. Розкрийте сутність забезпечень, непередбачених зобов'язань та непередбачених активів.
57. Охарактеризуйте інвестиції в асоційовані підприємства згідно МСБО 28.
58. Розкрийте суть і види спільної діяльності згідно МСБО 31.
59. Розкрийте порядок визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності (прямий та не прямий метод).
60. Розкрийте звітність за сегментами.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Практикум

Укладачі: *Ковальчук Т.М.*
Танасієва М.М.

Папір офсетний. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 8,37. Зам. № 77. Тираж 100 прим.

Виготівник: Яворський С. Н.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ЧЦ №18 від 17.03.2009 р.
58000, м. Чернівці, вул. І. Франка, 20, оф.18, тел. 099 73 22 544